

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”
CENTRUL DE STUDII STRATEGICE DE APĂRARE ȘI SECURITATE

IMPACT STRATEGIC

Nr. 3 [76]/2020

Revistă științifică trimestrială,
cu acces liber și prestigiu recunoscut de CNATDCU,
indexată în baze de date internaționale (BDI):
CEEOL, EBSCO, ProQuest, WorldCat, ROAD

EDITURA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE APĂRARE „CAROL I”
BUCUREȘTI

CONSILIU EDITORIAL

Dorin-Corneliu PLESCAN, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, președinte
Prof. univ. dr. Daniel DUMITRU, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
Prof. univ. dr. Daniel GHIBA, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
Prof. univ. dr. Valentin DRAGOMIRESCU, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
Prof. univ. dr. Ion PURCEL, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
Conf. univ. dr. Marius-Victor ROȘCA, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
Lect. univ. dr. Florian CÎRCUMARU, Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
Prof. univ. dr. Florian RĂPAN, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”
Conf. univ. dr. Florin DIACONU, Universitatea din București
Dr. Robert ANTIS, Universitatea Națională de Apărare, SUA
Prof. univ. dr. Dariusz KOZERAWSKI, Universitatea Națională de Apărare, Polonia
Prof. univ. dr. Bohuslav PRIKRYL, Universitatea Națională de Apărare, Cehia
Prof. univ. dr. John L. CLARKE, Centrul „George C. Marshall”, Germania
Prof. univ. dr. ing. Pavel NEČAS, Universitatea de Management al Securității, Slovacia
Prof. univ. dr. Ilias ILIOPOULOS, Colegiul de Război al Forțelor Navale, Republica Elenă
Prof. univ. dr. ing. Adrian GHEORGHE, Universitatea Old Dominion, SUA
Conf. univ. dr. John F. TROXELL, Institutul de Studii Strategice, Colegiul de Război al Forțelor Terestre, SUA
Conf. univ. dr. Igor SOFRONESCUL, Academia Militară „Alexandru cel Bun”, Republica Moldova
Dr. Péter TÁLAS, Universitatea Națională pentru Servicii Publice, Ungaria

REFERENȚI ȘTIINȚIFICI

CS II dr. Mirela ATANASIU
CS II dr. Cristian BĂHNĂREANU
Conf. univ. dr. János BESENYŐ
CS II dr. Cristina BOGZEANU
Răzvan GRIGORAS
CS III dr. Crăișor-Constantin IONIȚĂ
Asist. univ. dr. Ecaterina MATOI

Lect. univ. dr. Veronica PĂSTAE
Lect. univ. dr. Dan-Lucian PETRESCU
CS III dr. Marius-Tin POTÎRNICHE
CS II dr. Alexandra SARCINSCHI
Gabriel STOENESCU
Conf. univ. dr. Elena ȘUȘNEA
Prof. univ. dr. Dănuț TURCU
CS III dr. Mihai ZODIAN

COLEGIU DE REDACȚIE

Redactor-șef: lect. univ. dr. Florian CÎRCUMARU
Redactor-șef adjuncți: CS III dr. Daniela RĂPAN
Redactor: Andreea TUDOR
Secretar de redacție: Iulia COJOCARU
Redactor *Coloană strategică*:
CS II dr. Cristian BĂHNĂREANU

ADRESĂ

Sos. Panduri, nr. 68-72, sector 5, București
Telefon: (021) 319.56.49;
Fax: (021) 319.57.80
Website: <https://cissas.unap.ro>
E-mail: impactstrategie@unap.ro

Responsabilitatea privind conținutul articolelor publicate revine în totalitate autorilor, respectând prevederile Legii nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare. Sunt autorizate orice reproduceri, fără perceperea taxelor aferente, cu condiția precizării exacte a sursei.

Opiniile exprimate în materialele publicate aparțin strict autorilor și nu reprezintă poziția CİSSAS UNAP.

CUPRINS

CUVÂNTUL EDITORULUI

Dr. Florian CÎRCUMARU	5
-----------------------------	---

ACTUALITATEA POLITICO-MILITARĂ

<i>Politica externă a SUA în Orientul Mijlociu. Evoluția parteneriatului strategic cu Israel</i>	
--	--

Daniel ȘOIMARU	7
----------------------	---

SECURITATE ȘI STRATEGIE MILITARĂ

<i>Adaptarea capabilităților specifice războiului de tip „mozaic” în dezvoltările tehnologice nou apărute</i>	
---	--

Dr. Călișor-Constantin IONIȚĂ	22
-------------------------------------	----

GEOPOLITICI ȘI GEOSTRATEGII: TENDINȚE ȘI PERSPECTIVE

<i>Războaiele pentru apă – expresia practică a conflictelor de mediu. Hidropolitică în Asia Centrală</i>	
--	--

Cristian ISTRATE	35
------------------------	----

<i>Perspectivă asupra diplomației culturale turce în Ungaria: simbolistica patrimoniului otoman</i>	
---	--

Jordan PETRÖCZ	52
----------------------	----

SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

<i>Informația în spațiul cibernetice – actualitate și provocări</i>	
---	--

Costinel Nicolae MAREȘI	76
-------------------------------	----

DIALOG STRATEGIC

*Forțele Aeriene Române la 16 ani de la intrarea în Alianța Nord-Atlantică –
răspunzând provocărilor actuale și pregătind
structura de forțe pentru viitor*

General-maior dr. Viorel PANĂ 89

Forțele Terestre – tradiție, reziliență și inovare

General-maior Iulian BERDILĂ 97

Forțele Navale la 160 de ani de existență

Contramiral Mihai PANAIT 100

GHID PENTRU AUTORI 110

CUVÂNTUL EDITORULUI

Ediția a treia din anul 2020, cu numărul 3 (vol. 76) include cinci articole, elaborate atât de către autori români, cât și străini, la care se adaugă rubrica *Dialog strategic*, cu trei interviuri, acordate de către șefii statelor majore ale categoriilor de forțe.

În cadrul primei rubrici, *Actualitatea politico-militară*, domnul Daniel Șolmaru realizează o cercetare în care abordează aspecte ale strategiilor de securitate și politică externă ale Statelor Unite ale Americii în Orientul Mijlociu, analizând, totodată, caracteristicile parteneriatului strategic dintre SUA și Israel, precum și importanța acestuia pentru stabilitatea dinamiceilor de securitate din această regiune.

În rubrica *Securitate și strategie militară* descoperim lucrarea domnului col. (r) CS III dr. Crăciun-Constantin Iorșă, *Adaptarea capabilităților specifice războiului de tip „mozaic” la dezvoltările tehnologice nou apărute*, reprezentând o continuare a studiului întreprins de autor în ediția precedentă a revistei; articolul prezintă dezvoltările realizate până în prezent de Forțele Armate americane, în vederea transpunerii în practică a războiului de tip „mozaic”, prin folosirea marilor inovații în robotică, inteligență artificială, nanotehnologie și sisteme fără pilot.

Cu de-a treia rubrică, *Geopolitică și geostrategie: tendințe și perspective*, propune spre lectură alte două materiale. Primul, intitulat *Războaiele pentru apă – expresia practică a conflictelor de mediu. Hidropolitică în Asia Centrală*, aparținând domnului Cristian Istruț, vizează demonstrarea faptului că războiul pentru apă poate fi o certitudine a viitorului numai atunci când acest tip de resurse va deveni un vector de proiectare a puterii, dar și evidențierea faptului că un conflict armat izbucnit din asemenea rațiuni nu poate compensa costurile pe care le-ar implica o astfel de acțiune.

Al doilea articol din cadrul acestei rubrici, *Perspectivă asupra diplomatiei culturale turce în Ungaria: simbolistica patrimoniului otoman*, subliniază importanța trecutului otoman și a restaurării monumentelor imperiale, autorul, Jordan Petrócsz, dorind să evidențieze elementele de politică culturală și arhitecturală turce pe teritoriul ungar.

În această ediție am inclus și rubrica *Societatea informațională*, cu un articol scris de domnul lt. Costinel Nicolae Măreș, intitulat *Informația în spațiul cibernetic – actualitate și provocări*. Acesta descrie modul în care informația diseminată în mediul virtual poate deveni „coruptă” în mod intenționat, prin intermediul atacurilor cibernetice.

În continuare, pentru secțiunea *Dialog strategic*, am avut privilegiul de a-i intervieva pe șefii celor trei categorii de forțe. Astfel, domnul general-maior dr. Viorel Pană, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, domnul general-maior Iulian Berdila, Șeful Statului Major al Forțelor Terestre și domnul contraamiral Mihai Panait, Șeful Statului Major al Forțelor

Navale, ne-au prezentat perspectiva domniilor lor cu privire la activitatea categoriilor de forțe în contextul pandemiei de COVID-19.

Totodată, dorim să vă aducem la cunoștință că, având în vedere actualul context pandemic, *Conferința Strategii XXI* cu tema *Complexitatea și dinamismul mediului de securitate*, se va desfășura online, în perioada 5-6 noiembrie 2020. Pentru detalii, puteți accesa pagina <https://www.strategii21.ro/index.php/en/conferences-strategies-xxi/the-centre-for-defence-and-security-strategic-studies-conference>. Volumul Conferinței va fi publicat online la începutul lunii decembrie și va fi indexat în bazele de date internaționale Pro Quest și CEEOL.

Pentru cei care descoperă pentru prima dată *Impact strategic*, publicația, realizată de Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate și editată cu sprijinul Editurii Universității Naționale de Apărare „Carol I”, este revistă științifică cu prestigiu recunoscut din domeniul științe militare, informații și ordine publică, conform Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNAITDCU).

Publicația are peste douăzeci de ani în limba română și de cincisprezece ani în limba engleză și abordează o arie tematică complexă – actualitatea politico-militară, strategii de securitate, strategie militară, politici, strategii și acțiuni NATO și UE, problematica păcii și a războiului viitorului, societatea informațională, elemente și aspecte privind comunitatea de informații. Cititorii găsesc în paginile publicației analize, sinteze și evaluări de nivel strategic, puncte de vedere în care se studiază impactul dinamicii acțiunilor pe plan național, regional și global.

În ceea ce privește vizibilitatea pe plan internațional – obiectiv primordial al publicației –, recunoașterea calității științifice a revistei este confirmată prin indexarea în bazele de date internaționale CEEOL (Central and Eastern European Online Library, Germania), EBSCO (SUA), ProQuest (SUA). În acestea adăugându-se, recent, WorldCat și ROAD ISSN, dar și prin prezența în cataloagele virtuale ale bibliotecilor din instituții prestigioase de peste hotare, precum NATO și ale unor universități cu profil militar din Bulgaria, Polonia, Republica Cehă, Ungaria, Estonia etc.

Impact strategic se tipărește în două culturi distincte, în limba română și în limba engleză. Revista este difuzată gratuit în principalele instituții din sfera securității și apărării, în mediul științific și în cel academic din țară și din străinătate – în Europa, Asia și America.

În încheiere, îi încurajăm pe cei interesați să publice în paginile revistei să prospecteze și să evalueze cu rigoare dinamica mediului de securitate și, totodată, lansăm invitația către studenții, masteranții și doctoranții interesați să trimită articole spre publicare în suplimentul lunar al revistei, *Coloquiul strategic*, disponibil pe internet la <http://essas.unap.ro/ro/cs.htm>, indexat în baza de date internaționale CEEOL, Google scholar și ROAD ISSN.

Redactor-șef, colonel dr. Florian CÎRCUMARU
Directorul Centrului de Studii Strategice de Apărare și Securitate

POLITICA EXTERNĂ A SUA ÎN ORIENTUL MIJLOCIU. EVOLUȚIA PARTENERIATULUI STRATEGIC CU ISRAEL

Daniel ȘOIMARU*

Contextul acestei cercetări este reprezentat de importanța complexului regional de securitate din Orientul Mijlociu în cadrul relațiilor internaționale. Astfel, articolul abordează aspecte ale strategiilor de securitate și politică externă ale Statelor Unite ale Americii în Orientul Mijlociu, în perioada 2016-2020. Prin intermediul acestui studiu, dorim să evidențiem principalele concepte care au reprezentat fundamentele politicii externe americane, implementate de către administrația Trump în Orientul Mijlociu. Mai mult decât atât, ne propunem să analizăm caracteristicile parteneriatului strategic dintre SUA și statul Israel, precum și importanța acestuia pentru stabilitatea dinamicilor de securitate din această regiune. Din punct de vedere metodologic, am utilizat analiza de documente oficiale, discursuri, precum și consultarea unor cărți și articole de specialitate care tratează acest subiect.

Cuvinte-cheie: Statele Unite ale Americii; Israel; Orientul Mijlociu; politică externă; securitate; strategie.

Introducere

Contextul acestei cercetări este reprezentat de evoluția complexului regional de securitate din Orientul Mijlociu și impactul pe care aceasta îl are asupra dinamicilor de securitate ale sistemului internațional. Având în vedere faptul că Statele Unite ale

---

* Daniel ȘOIMARU este masterand în domeniul leadership și comunicare în organizații internaționale, Universitatea Babeș Bolyai, Cluj-Napoca.
E-mail: dani.soimaru@gmail.com

Americii reprezintă unul dintre cei mai influenți actori statali din această regiune, este necesar să înțelegem strategiile de securitate și politică extenă asumate de către decidenții politici americani pentru a analiza implicațiile geopolitice pe care acestea le au asupra Orientului Mijlociu.

De asemenea, este important să precizăm că, în prezent, principalul aliat al Statelor Unite ale Americii în Orientul Mijlociu este statul Israel, datorită faptului că ambii actori statali împărtășesc aceeași viziune cu privire la modul în care ar trebui să funcționeze complexul regional de securitate din Orientul Mijlociu. Totuși, analizând evoluția relațiilor bilaterale dintre cele două state, se poate observa că au existat două etape importante în cadrul acestui proces, determinând tranziția de la statutul de prietenie la cel de alianță.

Astfel, deși Statele Unite ale Americii au susținut în mod activ fondarea statului evreiesc modern, datorită valorilor și principiilor comune pe care cele două societăți le împărtășesc, decidenții politici și militari americani au început să acorde un statut privilegiat Israelului, începând cu perioada anilor 1960. Ca urmare a implicațiilor geopolitice generate de Războiul de Șase Zile, Statele Unite ale Americii și-au schimbat strategia politicii externe în Orientul Mijlociu și au ales Israelul ca principal partener strategic în această regiune, pentru materializarea obiectivelor sale de securitate. Mai mult decât atât, ascensiunea președintelui Donald Trump a determinat consolidarea parteneriatului strategic dintre cei doi actori și reconfigurarea dinamicii de securitate din Orientul Mijlociu, din perspectiva intereselor de securitate ale statului Israel.

Prin intermediul acestei lucrări, dorim să evidențiem principalele obiective ale administrației prezidențiale americane, condusă de către Donald Trump în Orientul Mijlociu, dar și să analizăm modul în care parteneriatul strategic dintre Statele Unite ale Americii și statul Israel a influențat dinamica de securitate din această regiune.

În conformitate cu informațiile prezentate, întrebarea de cercetare care a permis materializarea acestui studiu este: *Cum au influențat strategiile de politică externă implementate de către decidenții politici americani complexul regional de securitate din Orientul Mijlociu, în perioada 2016-2020?* Metodologia de cercetare se bazează pe o abordare sistematică cu o dublă dimensiune, cea a narațiunii istorice, din perspectiva motivațiilor care au determinat SUA să se implice din punct de vedere politic, economic și militar în această regiune, precum și analiza strategiilor de securitate și politică externă implementate de către decidenții politici americani, în perioada analizată. Prin urmare, elementele esențiale utilizate în acest scop sunt reprezentate de analiza de documente oficiale, discursuri, dar și consultarea cărților și articolelor de specialitate care tratează acest subiect. De asemenea, în cadrul lucrării este prezentat un studiu de caz care are ca obiectiv evidențierea evoluției parteneriatului strategic dintre Statele Unite ale Americii și statul Israel, în perioada 2016-2020.

1. Considerații generale privind politica externă a Statelor Unite ale Americii în Orientul Mijlociu

Din punctul de vedere al dinamicii de securitate, Orientul Mijlociu are un caracter unic, fiind încadrat de o stare structurală de insecuritate, fapt ce i-a determinat pe specialiștii în relații internaționale să afirme că această regiune reprezintă un „vulcan din punct de vedere geopolitic (...) ale cărei neîntreprupte erupții (...) destabilizează regiunea (...) și-l transformă în cel mai virulent focar de războaie religioase civile și/sau interstatale și teroriste”. În cadrul acestui complex regional de securitate, Statele Unite ale Americii beneficiază de un statut privilegiat, iar acțiunile sale influențează distribuția de putere din Orientul Mijlociu.

Analizând strategiile de politică externă adoptate de Statele Unite ale Americii în Orientul Mijlociu, de la sfârșitul celui De-al Doilea Război Mondial până în prezent, se poate observa faptul că guvernul american a părut adesea incapabil să-și materializeze obiectivele de securitate asociate cu această regiune¹. Diplomafia americană în această regiune nu a avut un caracter consecvent, din cauza faptului că administrațiile prezidențiale care au condus guvernul american în acest interval de timp au avut viziuni geopolitice diferite asupra Orientului Mijlociu.

Pentru o înțelegere mai bună a evoluției politicii externe a Statelor Unite ale Americii în Orientul Mijlociu, trebuie să precizăm anumite aspecte istorice. Așadar, au existat mai multe etape privind implicarea Statelor Unite ale Americii în această regiune, fiecare dintre ele având un impact semnificativ asupra evoluției climatului de securitate din Orientul Mijlociu.

Prima etapă este caracteristică perioadei de timp cuprinsă între 1947 și 1967 și a avut ca principal obiectiv creșterea influenței Statelor Unite în această regiune, în detrimentul puterii sovietice. În acest sens, decidenții politici americani au inițiat un număr remarcabil de tratative diplomatice în conflictul arabo-israelian, care aveau ca principal obiectiv transformarea Statelor Unite ale Americii în principalul actor mediator din această regiune. Mai mult decât atât, Statele Unite ale Americii au reușit să-și materializeze interesele de securitate prin sprijinirea formării alianței politico-militare regionale, alcătuită din Turcia, Israel și Iran.

A doua etapă este cuprinsă între 1967 și 1979 și a reprezentat o perioadă tensionată, fiind caracterizată de escaladarea tensiunilor regionale: Războiul de Șase Zile (1967), Războiul civil din Iordania (1970), Revoluția din Iran (1978-1979), precum și Războiul de Yom Kipur (1973), care au condus la reconfigurarea strategiilor de politică externă și securitate implementate de către decidenții politici

¹ Pascal Lamy, Nicole Onisimo, Jean Michel Baet, „Where is the world going?”, Nisulescu Publishing House, București, 2018, p. 105.

² William Quandt, „American and the Middle East: A Fifty-Year Overview”, în *Diplomacy in the Middle East: The International Relations of Regional and Outside Powers*, 2004, pp. 59-75.

americani în Orientul Mijlociu. În acest sens, începând cu această perioadă, Israelul a devenit principalul aliat al Statelor Unite ale Americii în Orientul Mijlociu, decidenții politici americani oferind sume mari de bani și armament militar acestui stat. Mai mult decât atât, având în vedere particularitățile Crizei petroliere din anul 1973, generată de atitudinea Statelor Unite ale Americii în raport cu Războiul de Yom Kipur, dar și de atitudinea Iranului postrevoluționar, diplomați americani au încercat să faciliteze îmbunătățirea relațiilor diplomatice cu statele arabe.

A treia etapă, cuprinsă între 1979 și 1990, a fost marcată de creșterea rolului politic și militar al Statelor Unite ale Americii în această regiune, în principal datorită implementării doctrinei Reagan, care a determinat scăderea influenței sovietice în Orientul Mijlociu. Astfel, administrațiile prezidențiale americane au reușit să intensifice procesul de pace arabo-israelian, prin semnarea Tratatului de pace dintre Israel și Egipt (1979). De asemenea, Statele Unite ale Americii s-au implicat activ în invazia Libanului de către Israel (1982), atât militar, cât și diplomatic, reușind să-i constrângă pe actorii implicați în conflict să sisteze operațiunile de război. Un alt eveniment important desfășurat în acest interval de timp a constat în declanșarea războiului dintre Irak și Iran (1980-1988), în cadrul căruia decidenții politici americani au susținut inițial armata irakiană, au contribuit semnificativ la semnarea acordului de pace dintre actorii implicați în conflict.⁷ Mai mult decât atât, în perioada invaziei sovietice din Afganistan (1979-1989), americanii au oferit suport mujahedinilor, iar acest război s-a dovedit a fi una dintre principalele cauze care au determinat disoluția URSS-ului. Cu toate acestea, după cum se va putea observa ulterior, Statele Unite ale Americii nu au conștientizat efectul de domino pe care l-au stimulat prin promovarea unei astfel de abordări, iar consecințele sunt resimțite și astăzi.

A patra etapă s-a desfășurat de la sfârșitul Războiului Rece până la atentatele din septembrie 2001, reprezentând o perioadă în care decidenții americani au încercat să stabilizeze regiunea prin implementarea unor mecanisme politice (negocieri de pace) și militare (intervenții militare). Totuși, tendințele hegemonice ale unor actori regionali precum Irakul, care a generat declanșarea Primului Război din Golf (1990-1991), dar și acțiunile Iranului de destabilizare a regiunii prin intermediul grupărilor sale proxy (Hezbollah, Hamas), au reprezentat impedimente majore în vederea materializării unei *Pax Americana* în regiune. Mai mult decât atât, declanșarea celei de-a doua Intifade (2000) a evidențiat dificultatea soluționării conflictului israeliano-palestinian și eșecul medierii americane. De asemenea, după sfârșitul Războiului din Afganistan și, implicit, prăbușirea URSS-ului, Statele Unite au fost percepute de către anumite organizații teroriste (ex. Al Qaeda), ca fiind principalul dușman, din cauza faptului că prezența acestora în regiune era

⁷ *Ibidem*.

asociată cu manifestarea unor interese imperialiste. Tensiuni aparente terroiste din anul 2001 au determinat repositionare a decidenților politici și militari americani privind strategia de securitate și politică externă care trebuia să impună o platformă de acțiune directivă și politică și economică ale Statelor Unite ale Americii în Orientul Mijlociu.

În cadrul celei de a cincea etape care a început cu anul 2001 și continuă și în prezent decidenții politici americani au determinat angajarea totală a Statelor Unite ale Americii în Orientul Mijlociu. Altfel spus, din perspectiva politicilor americane din America și Orientul Mijlociu, relațiile partenieriale strategice cu unele parteneri statale din regiune pentru a fi în măsură să asigure securitatea și să depună eforturi de a interveni militar în această regiune. În consecință, ca aceste considerații, această perioadă este caracterizată de intervenții militare ale Statelor Unite ale Americii în Afganistan (inceputul 2001), Irak (2003) precum și conducerea sa liber internațională în Siria (după ce a găsit Statul american de aserțiunea prin intermediul abordării politice se poate observa faptul că Statele Unite ale Americii au avut un rol important în intervenția din această regiune de soluționare a conflictului sirian care palestinian. Iar au persistat cu succes și o politică de rezolvare a conflictului. Mai mult decât atât, deși s-a vădit o anumită atitudine de „censură” în ceea ce privește acțiunile speciale în statele arabe din regiune, deși s-a vădit o lipsă de simpatie față de interesele economice din această regiune. Cu toate acestea, spre deosebire de perioada anterioară, Statele Unite ale Americii se comportă cu o anumită influență asupra acțiunilor statale în această regiune, ca și Federația Rusă, China, India și Japonia, care au interesele se poate să afle în regiune.

Având în vedere aceste observații, a interesat Statele Unite ale Americii în Centru și Mijlocul Orientului să fie de a lunge și rapidă în perioada schimbării strategice semnificative și apropiate de o schimbare. Astfel, o prezintă decidenții politici din regiune sunt necesare și ca se poate să se opteze pentru a aborda Statele Unite ale Americii să contribuie de aceeași la rezolvarea problemei Orientului Mijlociu. Se poate să vedeți parteneriate strategice cu unele state statale sau aserțiune militară și acțiunile corporale conflictelor ex-situ din această regiune și să contribuie la rezolvarea lor. Prin urmare, administrația prezidențială americană condusă de către Donald Trump s-a arătat îndelung răzvrătită decidenții politici interne al administrației prezidențiale strategice tot de securitate și politică externă în Orientul Mijlociu. Dacă de la începutul mandatului său de președinte, Trump a nominalizat o serie de decidenți dintr-un stat și în Orientul Mijlociu. În cele din urmă în Statul Israel s-a încheiat parteneriatul strategic cu statul și securitatea acordului Israelului.¹

¹ Valeriu Heșciu, „Middle East: The Trump Administration and the Middle East”, in *Washington Quarterly*, 2016, pp. 127-144.

² Valeriu Heșciu, „The Trump Policy in the Middle East”, in *Key Issues in Middle East Research Institute*, vol. 3, nr. 18, pp. 1-3.

2. Evoluția parteneriatului strategic dintre SUA și Israel, în perioada 2016-2019

Relația dintre cei doi state a arătat de-a lungul timpului în funcție de gradul de comuniabilitate dintre viziunile politice ale decidenților politici americani și cei israelieni. Astfel, administrațiile prezidențiale americane conduse de către reprezentanți ai Partidului Democrat au încercat să promoveze o politică conciliantă în Orientul Mijlociu. Prin intermediul strategilor de politică externă asigurați de către acest decident politic se lansa materializarea intereselor strategice ale Statelor Unite ale Americii prin îmbunătățirea relațiilor bilaterale cu statele arabe și angajarea cu război împotriva terorismului determinându-se dezbateri în societate. Un exemplu relevant în acest sens constă în modul în care administratia prezidențială condusă de președintele Barack Obama a gestionat problema conflictului dintre Statele Unite ale Americii și Israel și a reacționat repede susținând implementarea soluției celor două state în fața crizei securității nucleare cu Iranul.

Pe de altă parte, administrațiile prezidențiale americane conduse de către Partidul Republican au implementat strategii de securitate și politică externă față de Israel și Uniunea Sovietică fiind altele care determină această schimbare a politicii în republicată în raport cu estul mijlociu în afugă și în căutare de noi reprezentanți și contribuții. Evoluția relației din asupra acestora. Căutăm preocupările și viziunile statelor care din comunicarea europeană. Statele Unite ale Americii știu să susțină în mod eficient Israelul datorită relației speciale între cele două țări. De asemenea, există o tendință de compensare din ce în ce mai mare din partea statelor care au abilități în acest sens datorită faptului că acestea sunt foarte bogate și au de obicei atenție la problemele soluționate în estul și în Orientul Mijlociu. Spre deosebire de administrațiile Partidului Democrat, republicanul din acest an președinte al Israelului poate să soluționeze problemele palestiniene într-un mod mai eficient datorită intereselor sale de securitate și din susținut în jurul celor decidenți și în societate. Astfel, administrația decidentului prezidențial din anul 2017 de către Donald Trump a determinat o reorientare a politicii externe americane din Orientul Mijlociu și îmbunătățirea parteneriatului strategic cu Israelul.

În cadrul primei vizite oficiale către Donald Trump și Benjamin Netanyahu la Washington (5 februarie 2017) președintele american a susținut că de un deceniu este sustinută soluția celor două state în Palestina și acesta a afirmat: „Am zis odată că eu două state și eu un singur stat și proiect soluția pe care ambele părți o apreciază mai mult”. De asemenea, spre deosebire de Obama, care era împins din Netanyahu să oprească construcția de așezări exterioare din Cisordania pentru a

¹ Susan Solomon, „Israel”, în *The Middle East*, Editura Palgrave Macmillan, p. 418.

² Asaf Patai, *From the Talmud to the Torah: A Study in Jewish History*, Editura Bar Ilan Books, New York, 2018, p. 362.

Rusia, Marea Britanie, Germania⁴ au intensificat dialogul politic cu Iranul și în noiembrie 2013 au ajuns la un acord interimar care avea ca obiectiv prevenirea sau limitarea dezvoltării capacităților nucleare iraniene. Totuși, prin ministrul Apărării a criticat termenii amiezgeri de îndulciră a Iranului afirmând: „În cadrul unui discurs la Organizația Națiunilor Unite (1 octombrie 2013), această negociere nu face decât obținerea păcii. Alimentând agresiunea Iranului cu un mare de ocazie din cauza riscului „nucleare” crește probabilitatea de așezării unui război”⁵. Cu toate acestea, susținându-l pe Donald Trump la Casa Albă a determinat epuizarea Statelor Unite din America privind Acordul cu Iranul pe care președintele american îl așeză la simbolul celui mai prost acord negociat vreodată⁶. Cu armarea acestui viitor politic, Donald Trump a menționat faptul că „prioritatea număr. 1 este evitarea distrugerii acordului de așezare cu Iranul”⁷ și principala motivație pentru care administrația americană considera că acest acord trebuia anulat constă în faptul că „expansiunea la felicitare nu va respecta angajamentele asumate și reprezintă un câștig principal pentru a menține terorismul din Orientul Mijlociu”⁸. Astfel, în cadrul unei vizite laale la Ryadh președintele american a susținut faptul că „Din 1979 până în prezent și Yemen, Iranul sprijină cu armament și antrenarea grupurilor teroriste și are grupuri teroriste care răspund la distrugerile și haosul în regiunile suprapuse ale regiunii”⁹. De la felicitare reprezentarea amenințării pentru securitatea regională din Orientul Mijlociu.

Având în vedere aceste aspecte, președintele american a decis, în mai 2018, eliberarea Statelor Unite din America din Acordul nuclear cu Iranul. Motivul este că acesta este de către administrația americană pentru această decizie, nu este stat în Iranul că „Participarea Statelor Unite din America în Planul Comun de Acțiune al Acordului a reușit să protejeze interesele de securitate naționale americane”¹⁰ și „Planul Comun de Acțiune al Acordului a subminat relațiile noastre din regiunea din Orientul Mijlociu, capacitatea de a doborâți arme nucleare și să pună la dispoziție celelalte arme nucleare”¹¹. Prin urmare, Rezaian Netanyahu a susținut

⁴ „Coalition with Iran”, *Strat New East*, citat în *Robert and Charles Cooper, Iran in perspective, Report of the Middle East*, 2013, pp. 36-46.

⁵ „NY Times criticale în care Netanyahu se opune Acordului nuclear cu Iranul”, *Strat New East*, este disponibil în: <https://www.stratneweast.com/analysis/ny-times-criticale-in-iran-nuclear-agreement-general-assembly/>, accesat la 08.08.2020.

⁶ „New York Times: Iran nuclear deal ‘after Trump’”, *Strat New East*, este disponibil în: <https://www.stratneweast.com/analysis/new-york-times-iran-nuclear-deal-after-trump/>, accesat la 08.08.2020.

⁷ Dave van Zoonen, *op.cit.*

⁸ Zoh, Shalom, Kobi Michael, *op.cit.*

⁹ „President Donald Trump is Ending United States Participation in Iran Nuclear Deal”, *Statement on the Iran Nuclear Deal*, *Washington Post*, 2018, este disponibil în: <https://www.washingtonpost.com/archive/local/2018/05/08/president-donald-trump-is-ending-united-states-participation-in-iran-nuclear-deal/>, accesat la 08.08.2020.

¹⁰ *Idem*.

decizia președintelui american să afirmat faptul că „Israelul este foarte recunoscător președintelui Trump pentru decizia sa fermă de retragere din această dezamăvâșă înțelegere cu statul Mada arabe localizate în proximitatea noastră sunt și ele recunoscătoare. Taturoș celor cărora le pasa de pacea și de securitatea lumii trebuie să fie recunoscători”. De asemenea, prim-ministrul israelian a subliniat faptul că relația dintre Statele Unite ale Americii și Israel nu a fost niciodată mai puternică. Prin urmare, Donald Trump alături de Benjamin Netanyahu au reușit să determine subțierea acordului nuclear iranian și să promoveze o politică de proimie diplomatică a Iranului.

Parteneriatul dintre cei doi lideri a devenit și mai puternic în martie 2019, când președintele Donald Trump a semnat un decret prin intermediul căruia Statele Unite ale Americii recunoscun înăutunde Cnaan drept teritoriu al statului israel. Decizia decidenător pe pace și militar israelieni de a anexa Ierusalimul este acatunază unor considerente de securitate. Având în vedere faptul că prima noțiune reprezintă principala vulnerabilitate strategică a statului Israel, deoarece nu există o zonă de tampon naturală controlată înăutmului Cnaan a devenit crucială pentru securitatea statului israel. De asemenea, controlarea acestei regiuni reprezintă un avantaj important pentru statul israel datorită faptului că poate fi folosită dintr-un distanțament de negociere privind posibilitatea negocierii acordului de pace cu Siria.

3. Acordul secolului

După cum am precizat la începutul articolului, una dintre prioritățile obiective ale administrației prezidențiale americane în Orientul Mijlociu a consistit în necesitatea implementării unei strategii care să determine înăutificarea procesului de pace în această regiune. Astfel, administrația americană condusă de către președintele Donald Trump pentru a demonstra faptul că respecta această viziune nouă, a elaborat un plan de pace intitulat „Peace to prosper”. A vizionat înăutimpreună cu liderii din Israel și din Statele Unite ale Americii. Președintele Trump alături de prim-ministrul Benjamin Netanyahu au făcut public planul de pace sub înăutimbratură de „Acordul secolului” în cadrul unei conferințe de presă la Casa Albă, în data de 28

*** Full text Prime Minister Benjamin Netanyahu's 2019 National Assembly Speech (en), 27.03.2019, URL: <https://www.whitehouse.gov/state-news/articles/benjamin-netanyahu-s-76th-national-assembly-speech-673155>, accesat la 28.03.2019.

*** Full text of Netanyahu's speech at the opening of the US Embassy in Jerusalem (en), 14 June 2019, URL: <http://www.timesofisrael.com/full-text-of-netanahus-speech-at-the-opening-of-the-us-embassy-in-jerusalem/>, accesat la 28.03.2019.

*** *Exclamation in Reaction to the "1967 Armistice Line" as the President of the United States* (America, Washington), 2019, p. 16, URL: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/president-trump-recognizing-1967-armistice-line-israel/>, accesat la 08.03.2019.

*** *The geopolitical situation and the future of the Middle East* (Stratfor Texas, 2009), pp. 3-4.

anunțul³⁰². Prim-ministrul israelian a afirmat în cadrul acestei intervenții faptul că Donald Trump reprezintă „cel mai bun prieten pe care Israelul l-a avut în Casa Albă”³⁰³. Acesta susținea că este oportunitatea secolului, iar noi nu vrem să pierdem:

Conform acestui plan de pace, Statele Unite ale Americii sprijină materializarea unei soluții care ar duce la două state în Orientul Mijlociu, dar consideră că „a se alege rezoluția cu privire la drepturile palestiniilor în locul autorității să se auto-guverneze” dar nu puterea să urmeze pe israelieni³⁰⁴. Această prevedere reprezintă esența planului de pace, deoarece condamnă posibilitatea înființării unui stat palestinian de neviu de securitate a Israelului. Prim-ministrul Benjamin Netanyahu, care este considerat unul din cei „mai mari lideri de securitate” este o persoană³⁰⁵ nu ar fi fost de acord cu posibilitatea înființării unui stat pentru cele două state, dacă s-ar fi de optare ar fi avut consecințe negative asupra securității statului său. Astfel, având în vedere că unu din principiile fundamentale ale dreptului internațional este că statele nu pot ocupa pacea ca fiind un produs al negocierii și să se acomodeze în modurile de grabă ale raportului de putere, înseamnă că soluția este: „Mai întâi, decât alt plan de pace promovat de către administrația prezidentului, administrația trebuie să aibă în vedere faptul că planul de pace este unul în care palestinienii trebuie să îndeplinească nevoile de securitate pe care decidenții politici și liderii străieni și-au solicitat. Prin urmare, spre deosebire de planul de pace de mai sus, care vizază materializarea unei soluții care reprezintă soluția Israel și liderilor, soluția palestiniană este în conformitate cu Rezoluția 242 a Consiliului de Securitate al ONU”³⁰⁶. Planul de pace al administrației Trump prevede faptul că „Statele Unite ale Americii nu consideră faptul că statul Israel este obligat să renunțe la vreun fel de opțiune de pace”³⁰⁷. Astfel, deși în soluția administrației Trump s-a discutat și formula de compromis teritorial prin înființarea unui stat în două etape, dar nu de eradicare a palestinienilor, dar s-a menținut opțiunea de securitate statului Israel.

Din punct de vedere geopolitic, Benjamin Netanyahu a evidențiat importanța strategică a înființării în cadrul stateelor de apartenență a statului israelian și a exclusivității ca importantă sursă³⁰⁸. Din această perspectivă trebuie amintite: „Asciul, prin

*** Netanyahu, „Into Middle East peace deal”, *The New York Times*, 20.01.2020. <https://www.nytimes.com/2020/01/20/middleeast/2020-01-20.html>, accesat la 04.06.2020.

³⁰² *Ibidem*.

*** „Peace to prosperity: A vision to improve the lives of the Palestinian and Israeli people”, President of the United States of America, Washington, 20.01.2020. <https://www.whitehouse.gov/presidential-action/peace-to-prosperity/>, accesat la 04.06.2020.

Benjamin Netanyahu, *How to Save the Jewish People and the Nation*, Walter de Gruyter, New York, 2000, p. 9.

Benjamin Netanyahu, *Benjamin Netanyahu: Making the World a Better Place*, *Benjamin Netanyahu Foundation*, <https://www.bntf.org/en/our-work/2019-2020>, p. 4.

*** „Peace to prosperity: A vision to improve the lives of the Palestinian and Israeli people”, p. 9.

³⁰⁴ Benjamin Netanyahu, *op. cit.*, p. 237.

internecional inițiativei diplomatice a președintelui Donald Trump, care prevede faptul că „Valea Iordanului, care este crucială pentru securitatea statului Israel, trebuie să fie sub suveranitatea israeliană” și „enclavare israelizate localizate pe teritoriul Palesținilor vor fi anexate de statul Israel”. Prin urmare, Israel poate să mențină controlul asupra zonelor strategice din Cisjordania. O altă garanție de securitate pe care administrația prezidențială americană trebuie să o considere statului Israel, constă în controlarea resurselor de apă (Marea Mediterană și râul Iordani). Aceste resurse au un caracter vital pentru securitatea statului Israel, deoarece asigură aprovizionarea cu apă potabilă a populației israeliene, iar în cazul în care nu ar mai fi controlate, ar determina apariția unor riscuri la adresa securității naționale (existența alimentării cu apă potabilă, distrugeră infrastructurii de transport a resurselor de apă, cîrăvireș apă, salinarea pămîntului etc.). Totuși, planul de pace salvează și acest deziderat al Israelului, prin internecional unde, cauze care precizează faptul că „Statul Israel” și vor renunța suveranitatea asupra apelor teritoriale, care sînt vitale pentru securitatea statului Israel și care oferă stabilitate regiunii”.

Figura nr. 1 Harta conceptuală a viziunii pentru pace
Statul Israel și un posibil viitor stat Palesținian

*** *Peace is prosperity – A vision to improve the lives of the Palestinian and Israeli People* – *Opinion*
Benjamin Netanyahu – *Opinion* – p. 749

*** *Peace is prosperity – A vision to improve the lives of the Palestinian and Israeli People* – *Opinion*
Benjamin

În confirmare cu prevederile planului de pace, Israelul poate să anexeze 30% din Cisordania și ar trebui să cedeze o zonă mică din regiunea Negev. În plus, pentru a crește garanțiile de securitate pentru statul Israel, statul palestinian ar trebui să fie declarată ca membru al statului său va fi responsabil pentru securitatea statului palestinian. În eventualitatea materializării acestui plan de pace, deținătorii statului palestinian ar constitui un avantaj strategic important pentru stat datorită faptului că ar putea evita declanșarea unor acțiuni ostile pacifice interne și ar putea evita conflictul militar deosebit de mare. De asemenea, ar trebui să vedea faptul că teritoriul alflat la granița cu Iordania ar trebui să fie anexat de către statul palestinian și amenințările generate de apărarea statului palestinian ar scădea semnificativ.

O altă problemă importantă dezbătută în cadrul planului de pace constă în statutul orașului Ierusalimului. În cadrul documentului este menționat că Ierusalimul va rămâne capitala severana a statului Israel și ar trebui să rămână nedivizată. Faptul că ar fi creșterea marelui oraș un obiectiv important al negocierilor pe care statul palestinian trebuie să-l prezinte ca fiind un punct al acordului de pace.

Legea de securitate care prevede faptul că Ierusalimul este capitala este cunoscută ca Legea de Securitate al Organizației Națiunilor Unite pentru Kez. Aceasta este o lege care stipulează că nu recunoaște prevederile legii adoptate de către statul israelian. Totuși, prin intermediul acordului de pace, posibilitatea de a fi considerat palestinian este cunoscută de reprezentanții Ierusalimului ca fiind capitala statului Israel. Prin urmare, desigur, planul de pace nu menționează problema sovietică a statului palestinian, că acceptați ar trebui să fie în regulă ca de este în "statul palestinian" decidenții politici paleștineni trebuie să recunoască validitatea Ierusalimului asupra Ierusalimului pentru a putea să beneficieze de acest privilegiu. Întrucât este un stat al reprezentanților paleștineni, Agenciei Palestiniene, ar trebui să aibă dreptul politic să decidă asupra faptului că decidenții nu sunt de a fi în Ierusalim și să decidă asupra faptului că decidenții nu sunt de a fi în Ierusalim.

De fapt, al doilea altele planul de pace este în mod clar că ar trebui să fie un palestinian de a fi în Ierusalim. Palestiniile trebuie să recunoască în concordanță cu aranjamentele de securitate reprezentând modul ca unită de securitate conferită statului Israel. Decidenții politici exteriorului opus trebuie să fie

¹ Ibidem.

² Ibidem.

³ "The Law of Jerusalem is the capital of Israel," *Amman*, *Jerusalem*, 1997, p. 1. *Amman*, *Jerusalem*, 1997, p. 1. *Amman*, *Jerusalem*, 1997, p. 1.

⁴ "The Law of Jerusalem is the capital of Israel," *Amman*, *Jerusalem*, 1997, p. 1. *Amman*, *Jerusalem*, 1997, p. 1. *Amman*, *Jerusalem*, 1997, p. 1.

⁵ "The Law of Jerusalem is the capital of Israel," *Amman*, *Jerusalem*, 1997, p. 1.

⁶ Ibidem.

întoarcerea tuturor refugiaților paleștineni din cauza dezechilibrului demografic pe care o distinge deciziile care generează această repunere. În prezent, rata natală din comunitățile paleștineni este mult mai mare decât a celei evreiești, iar întoarcerea lor ar însemna, în orice caz, amplificarea și mai mult acest decalaj.

Analizând prevederile proiectului de pace se poate observa faptul că spre deosebire de unele inițiative diplomatice privind soluționarea conflictului israeli-paleștinez, acest proiect conține statutul Israel toată paranteză de securitate pe care l-a stabilit. Cu toate acestea, posibilitatea materiei care planului de pace propus de către administrația Trump este aproape imposibilă din cauza lipsei unei reprezentanțe paleștineni. În acest sens, președintele Autorității Paleștineni, Mahmoud Abbas a criticat acțiunea administrației prezidențiale afirmând faptul că „creptul” nostru nu sunt de vânzare”. Având în vedere că această planul de pace este și creșterea semnificativă de repunere a paleștinenilor în raport cu actualul dezechilibrul de către Autoritatea Paleștineză, a determinat pe decidenții politici să nu accepte inițiativa administrativă prezidențială, aruncând în discuție planul de pace care are un impact major asupra securității statului Israel din cauza faptului că decidenții politici simțind că vor putea rezolva cauza de dezechilibru pentru a conștientiza că din acești acțiuni precum anexarea de noi teritorii creșterea numărului de asigurați evreiești din estul Ierusalimului și Cisordonia etc. Mulți analiști consideră că eventualitatea unei planului nou mandat de președinte al Statelor Unite ale Americii de către Donald Trump decidenții politici israelieni vor renunța la simbioza diplomatică americană pentru a activa în mod imediat altă abordare cauzei ale planului de pace.

Concluzii

Având în vedere deciziile de politică externă asumate de către administrația prezidențială americană condusă de către Donald Trump se poate observa faptul că parteneriatul strategic dintre Statele Unite ale Americii și statul israeli s-a consolidat, datorită faptului că ambii actori statați împărtășesc această viziune privind modul în care ar trebui să funcționeze complexul regional de securitate din Orientul Mijlociu.

Prin urmare, trebuie să evidențiem faptul că prin parte beneficiară acestui parteneriat este Israel, care prin intermediu colaborării cu Statele Unite ale Americii a reușit să obțină numeroase avantaje strategice precum, recunoașterea simbolică a regiunii dintr-un stat evreiesc asupra Ierusalimului și tratarea ambasadei americane de la Tel Aviv la Ierusalim, ratificarea Statelor Unite ale Americii din Acordul nuclear cu Irania, recunoașterea suveranității teritoriale asupra nărilor

*** Frontul Middle East din Palestina: proiect conspirativ. *BBG*, 2017, 21.01. URL: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-37978607>, accesat la 08.08.2021.

Criștin, precum și reconfigurarea procesului de pace din Palestina, în conformitate cu prevederile enunțate de către administrația americană în cadrul documentului *Peace to prosperity – A vision to improve the lives of the Palestinian and Israeli People*. Astfel, analizând dintr-o perspectivă geopolitică, putem considera faptul că statul Israel a reușit să se materializeze principalele obiective de securitate regională și să-și consolideze influența politică și militară în regiunea Orientului Mijlociu.

Pe o altă parte, strategia de politică externă asumată de administrația prezidențială condusă de către Donald Trump, în Orientul Mijlociu, au avut un impact major asupra echilibrului regional de securitate. Prin intermediul unor decizii precum retragerea Statelor Unite ale Americii din Tratatul Nuclear cu Iranul, dar și mutarea ambasadelor la Ierusalim, decidenții politici americani au revenit la abordarea ne-nuțată a problemelor de securitate din această regiune și au implementat o viziune unilaterală.

Pe o altă parte, conducerea politică americană și cea israeliană încearcă să subzică această regiune prin adoptarea unei strategii de „conflictmare” asupra Iranului și eliminarea problemei palestiniene într-un mod favorabil intereselor de securitate ale statului Israel. Pentru a realiza viziunea acestor două de decidenți politici din Orientul Mijlociu, cei doi state au instrumentat diplomatiea în diverse moduri privind semnificarea conflictului israeliano-palestinian, cât și cooperarea regională militară îndreptată împotriva Iranului și actorilor săi (proxies). Astfel, putem conchiziiona faptul că parteneriatul dintre cele două state se bazează, în prezent, pe o relație de interdependență și determină reconfigurarea dinamicii de securitate din Orientul Mijlociu.

BIBLIOGRAFIE

1. *** „Full text of Netanyahu's speech at the opening of the US Embassy in Jerusalem”, *Times of Israel*, 14.05.2018. URL: <https://www.timesofisrael.com/full-text-of-netanyahu-s-speech-at-the-opening-of-the-us-embassy-in-jerusalem/>.
2. *** „Full text: Prime Minister Benjamin Netanyahu's 2018 UN General Assembly Speech”, *Huamim*, 27.09.2018. URL: <https://www.haaretz.com/israel-news/ha-net/benjamin-netanyahu-s-2018-un-general-assembly-speech-1.6513185>.
3. *** „Netanyahu: Trump Middle East peace plan 'deal of the century'”, *BBC*, 28.01.2020. URL: <https://www.bbc.com/news/av-world-middle-east-5289277/netanyahu-brings-middle-east-peace-plan-deal-of-the-century>.
4. *** „Peace to prosperity – A vision to improve the lives of the Palestinian and Israeli People”, *Presidency of the United States of America*, Washington, 2020. URL: <https://www.whitehouse.gov/peace-toprosperity/>.
5. *** „President Donald J. Trump is Ending United States Participation in an

Unacceptable Iran Deal. *Presidency of the United States of America*. Washington, 2018. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-donald-trump-announcing-united-states-participation-unacceptable-iran-deal/>

6. ***. Proclamation on Recognizing the Golan Heights as Part of the State of Israel. *Presidency of the United States of America*. Washington, 2019. URL: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/proclamation-recognizing-golan-heights-part-state-israel/>

7. ***. Viewpoint: How U.S. can reach new Iran deal – after Trump. *BBC* 11 Feb. 2018. URL: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-46468806>

8. ***. *Resolution 478*. United Nations. 1980. URL: <https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%3B6F3F3F2E-8D27-4F6C-B164-4F6041F60499%7D/1P%20RES%20478.pdf>

9. ***. *The geopolitics of Israel and the Palestinians*. Stratfor Texas, 2009.

10. LAMY, Pascal; GINESCU, Nicole; BAIU, Jean-Michel. *History of the world, 1945-1991*. Editura Niculescu, Bucharest, 2018.

11. LYNCH, Marc. *Religions: Monotheism: The Trump Administration and the Middle East*. *Washington Quarterly*, 2016.

12. MAY, APATRY. *Chintamani: US Iran Nuclear Deal: A Short and Challenging*. in *Contemporary Review of the Middle East*, 2016.

13. MONTEFIORE, Simon Sebag. *Jerusalem: The Biography*. Farrar, Straus and Giroux, 2012.

14. NETANYAHU, Benjamin. *A durable Peace: Issues and Options among the nations*. Warner Books, New York, 2000.

15. PETER, R. Anshu. *BRI The Turbidity Life and Time in Humanism*. Basic Books, New York, 2018.

16. QUANDT, William. *Americans and the Middle East: A Fifty Year Overview*. in *Optimism in the Middle East: The International Relations of Regional and Outside Powers*, 2004.

17. SEALOMI, Zaki; KOSI, Michael. From Obama to Trump: Continuity versus change in Middle East Policy. in *Journal for National Security Studies*, June 2017, nr. 938.

18. YALC, Aronoff. Benjamin Netanyahu: "Battling the World" in *The Political Psychology of Israeli Prime Ministers: When Hard Leners Opt for Peace*, 2014.

19. ZOON, N. Dave. *Trump's Foreign Policy in the Middle East: Four Key Issues*. in *Middle East Research Institute*, vol. 3, nr. 8.

ADAPTAREA CAPABILITĂȚILOR SPECIFICE RĂZBOIULUI DE TIP „MOZAIC” LA DEZVOLTĂRILE TEHNOLOGICE NOU APĂRUTE

Dr. Crăitor-Constantin IONIȚĂ*

Principiul unei concepții privind dezvoltarea capacităților militare — care reprezintă de fapt tehnica în care se creează, transferă, aplică, modifică și actualizează capacitățile de tip „mozaic” — este dat de necesitatea de a putea utiliza toate tipurile de tehnologii, aparate de înaltă și joasă tehnologie și de a utiliza și a dezvolta operațional și eficient, dar și pentru toate tipurile de structuri de medii, mijace, mijloci, metode.

Nu este vorba de „faptul de forță” (care, am putea spune, este de fapt un fapt de valoare), ci de faptul de putere și de capacitatea de a utiliza și aplica, pentru toate tipurile de medii, mijace, mijloci, metode și tehnologii, aparate de înaltă și joasă tehnologie și de a utiliza și a dezvolta operațional și eficient, dar și pentru toate tipurile de structuri de medii, mijace, mijloci, metode.

Cu armata în care se lucrează la prezentarea și aplicarea rezultatelor, precum și la prezentarea și aplicarea rezultatelor în vederea transpunerii în practică a războiului de tip „mozaic”.

Cuvinte-cheie: războiul de tip „mozaic”, proiectul Maven, inteligența artificială, AI, sistemul de comandă și control al luptelor (C2), comanda și controlul multidimensional (JADC2), computere de apărare, sistem de sisteme (SoS), multidimensional, JADC2, computere de apărare, sistem de sisteme (SoS).

* Colonel (r) dr. Crăitor-Constantin IONIȚĂ este cercetător științific gradul III în cadrul Centrului de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Universitatea Națională de Apărare „Carol I” București. E-mail: ionita.constantin@unap.ro

Introducere

Evenimentele complicate și neprevăzute care au avut loc la nivel mondial, după anul 2014 au demonstrat necesitatea schimbării modului de gândire și de ducere a conflictelor militare. Astfel, începând cu anul 2015, liderii militari americani au considerat că este timpul, pentru o nouă strategie de ducere a războaielor viitoare – strategia obținerea victoriei deplină în orice tip de conflict.

Tentativele propuse de teoreticieni militari americani au fost multiple și atipice, pornind de la conceptul precum „Armata după urmasii noștri” (Army After Next – 2011) – Conceptul de hărăsi operativ, într-un context apăsător (Concept for Joint Operations – 2012) – Conceptul de operare a Armatei (Army Operating Concept – 2014). Hărăsi aer-marestră (A Land at Sea – 2015) sau conceptul operativ al flotei Marine americane – 8 Marine Corps Operating Concept – 2014) și terminând cu „Bătălia în trei dimensiuni” (Multi-Domain Battle – 2017). Una dintre aceste concepte nou propuse au avut în comun denumirea de „Joint War” de a schimba modul de gândire și ducere a conflictelor viitoare, după posibilitatea existenței riscuri și schimbări la accesul și interdicția zonelor A2D – care implică și S. A și mareșalul în vârstă care comită la Moscova și Beijing.

Principalele idei care se desprind din această continuare de noi concepte operativ-militare constau în existența unei echipe optimizate care să aplice cu succes în viitoarele războaie, logica a fost prelucrată în cartea scrisă de un mare căpetenie al Armatei – „Avantage is Over” – în care mareșalul bat din mâinile capului și își spune: „De-aici încercăm să schimbăm sărbătorile cu marșul triplu și să ne dăm din nou mare parte de schimbare.”

O altă idee reprezentată – zarea sincretismului tehnico-militar, în asigurarea completă tehnologiilor capabile tuturor de apărare și în existența tuturor a acestora, care să asigure răspunsurile eficiente, distribuind tot și la acțiunile de neutralizare și existență, rezolvându-se o schimbare în comportamentul militar, ca în următorul:

După părerea multor oameni de cultură din sectorul științelor militare, că „militarii americani nu s-au organizat, dotat și instituit corespunzător pentru a face față schimbărilor în operațional modern, care a creat de existența unor condiții de război complicate și anevoie, prin creșterea tehnologiei și a ansamblului războaielor hibrid și informațional, necesitatea de a merge și să ascunde prezența în zona și chiar de existența unor domenii neprevăzute. Uneori în combat de existență unui potențial adversar care să caute să se îndeplinească obiectivele și să se afle de decădere și răspunsul în stare a aplicând prezența în multe domenii pentru a pune forțele proprii și liderii politici în fața unor războaie, în contrast interesele acestora.

Asfel că precum de la aceste inadvertențe și de la ideea că numeroasele tipuri de platforme de armament high-tech, existente în prezent sau în diferite etape

stadii de realizare au fost create pentru a îndeplini anumite scopuri și obiective punctuale, neputându-se obține acea sinergie inedită dintr-o dată. Cercetătorii științifi de la Agenția guvernamentală americană a Proiectelor Avansate de Cercetare în domeniul Apărării (DARPA) au propus o nouă abordare strategică, denumită războiul de tip „miez”. Menirea acestui noi strategii este aceea de a aduna la un loc platformele de luptă individuale pentru a stabili o imagine complexă a unei victorii rapide și decisive împotriva oricărui agresor, precum și a dezvolta un pachet de capacități adecvat.

Conceptul războiului de tip „miez” chiar dacă preia primele lecții învățate ale celorlalte concepte operaționale dezvoltate până în prezent, este net superior acestora, prin faptul că asigură posibilitatea luării în calcul a tuturor sistemelor de armă într-unul, realizând, astfel, o concentrare a tuturor forțelor pentru rezolvarea complexității spațiului operațional modern și arăsa inimicii acestuia, iar avantajul este net, iar transpunerea în strategie este practică. Este interesant și puțin cunoscut alt fapt, anume că preia platformele tehnologice deja dezvoltate, dar și demarșează cercetarea dezvoltarea pentru realizarea unor tehnologii noi mai avansate care să răspundă mai bine nevoilor cerute de forțele necesare războiului de tip „miez” în cadrul celor trei părți ale sistemelor de sisteme, pe care acțiunea amănunțită a senzorilor (System of Sensors și SoS) și sistemele de descoperire și avertizare atenționare sistemele de decizie și cele de acțiune (Intelligence-decide-act).

1 Războiul informatizat și dezvoltarea senzorilor ISR

Cine între toate lea desprinde în armă dezvoltarea conceptelor noi dintr-un război războiul și vorbim de reprezentarea combinatea eficientă a tuturor elementelor războiului informatizat și al zilelor noastre, însemnând posibilitatea de a distinge și urmări dintr-o împănare electronică transmise descoperirea ei.

În literatura de specialitate războiul informatizat se poate confunda cu războiul informational, este de fapt o dezvoltare eficientă a elementelor de război electronic și cibernetic cu operațiune informațională, înlocuirea în eroare și interferența interferenței sistemelor proprii de comandă-control care din puterea aduce la înfrângerea adversarului în cadrul deciziei. Astfel, prin folosirea a două dintre cele trei componente ale SoS (descoperire și avertizare atenționare și cel de acțiune cibernetic) s-ar realiza fixarea și fragmentarea adversarului cu efecte rapide, deversive și etanșare în întreg spațiul de luptă modern și s-ar asigura consolidarea zonei, ceea ce ar face diferență și periculoasă orice replică a celui invins.

Kelly A et al., The Road to Modern Warfare: an Original Story – *Modern Warfare*, *White Paper*, Part 11, 1 octombrie 2014, <https://www.usmac.edu/road-to-modern-warfare-white-paper> accesat la 15.08.2024.

Rusia a reușit să demonstreze, pe toată perioada crizei din Ucraina, dar și în cadrul acțiunilor care au urmat pe flancul estic european, că războiul informaționalizat este unul total, folosind cu eficiență maximă rețelele sociale și aplicațiile de tip Trojan Horse. Acest mod de acțiune electronică și ciberetică este accesibil tuturor puterilor regionale, iar dacă fiecare buget, peși Facebook sau Twitter, poartă Instagram sau accesare TikTok, convorbire pe Messenger sau radiu, asigură posibilitatea de a opera prin care, apoi, poate fi livrat cu muniții, etape sau rețele de afilare la marșuri de câteva sute de metri sau la zeci de mii de kilometri distanță.

Apare astfel necesitatea de a deține capabilități senzori care să asigure căutarea, descrierea și avertizarea amenințării SUS cu privire la existența și dezvoltarea forțelor adverse. Derivativul din punct de vedere militar capabilități de informații supraveghere și colectare information, Surveillance and Reconnaissance (ISR), acest senzor reprezintă prima și cea mai dominantă tehnologie care are tendința de a se profita, a se crește sofisticarea și spor național multispectrală în toate domeniile spațiului de apărare modern.

Tehnologia senzorială a secolului al XXI-lea este caracterizată de creșterea enormă a performanțelor necesare, capacitatea exorbitantă de stocare date, banda extensivă de acțiune, înțelegerea precum și de posibilitatea fuziunii senzorilor mult spectrali, ceea ce o face disponibilă atât pentru comunitățile statale, cât și pentru cele private. Rusia, aceste senzori ISR mult spectrali este acela de a crea o imagine operațională complexă în timp real în timpul operațional. Pentru a fi capabil să asigure abstracție de la o imagine tehnică, are o serie de metode pentru așteptate adecvate și integrate, ceea ce o face un senzor spațial de apărare modern.

Apărare este o mare înaltă a unor mari puteri regionale terestre, de la pe continentul european până la cea mai dezvoltată în Africa și în America, precum Egiptul și Etyhiopia. Etyhiopia este o tehnologie de detectare senzorială, înaltă și de sensibilitate și armament (IRST) urmărirea viteză și armer radar, ca și un radar cu antena de scanare activă a cîmpului tridimensional (ALSA), care a de scanare și urmărirea în timp real a obiectelor în aer. Parlamentul (LTD) capabil să asigure o serie de metode sale și să utilizeze intern date colectate de mai mulți senzori în timp real, nu este de a prezenta o singură imagine coerentă operatorului. Forțele străine care sunt întrebuințate radar și pasivă multispectrice cu baza la se de în Moskva, iar Marina Rusă, este sonare pasivă bistatică, LTD, ambele sisteme explorând efectele de înălțare a geomagnetismului electromagnetic a câmpului din teritoriul subacvatic, este zonată și radiouart pentru a ține pentru a urmări acțiunile și submariene, invizibile (stealth), fără a avea nevoie de un emițător primar de radar.

Prof. Roberts, The Future of the Operating Environment (2010), *Review of the Security and Defence Conference and Report*, *Security Review*, Stephen Austin and Simon Calcutt, Londra, 2009, pp. 6-62.

și permanență, totuși, senzorii respectivi să rămână invizibili.

Conform unui studiu publicat recent de Centrul pentru Evaluarea Strategică și Finanțară al SBA-ului Departamentului american al Apărării, se preconizează apariția, în 2030, Avionului SUA va continua să folosească avioanele fără pilot de mare deplasare MQ-9 Reaper, dar modificate pentru noi modalități de încheimare: apararea cu și din bazele aeriene, având o tehnologie stealth avansată și posibilități mult mai mari de a se desprinde din aer sau combata și de acțiune în rețea. MQ-X sau MM-X AS-Multi-mission Unmanned Aerial Systems. Tot pentru anul 2030, experții americani preconizează să mențină în activitate avioanele de spionaj U-2 Dragon, RC-45 Global Hawk și avioanele de avertizare timpurie E-3 în timp ce, pentru anul 2040, pot fi reoperationalizate și modernizate avioanele cu misiune specială în cunoașterea de informații. În clasa RC-35 (River Jump sau Liberator), MM-X și SDA propune forțelor Aeriene americane de zi statua unei drone în zbor de spionaj cu cea mai mare capacitate de penetrare PISR pentru a doborâre și a forțe de avertizare și abia ar putea într-un potențial conflict cu Rusia și China.

Progresele urtase în domeniul tehnologiei senzorialor, puterea lor de procesare și tehnici de comunicare multispectruală cuplata cu o varietate tot mai mare de mijloc de penetrare și misiuni care pot acționa în toate domeniile drept moduri SR de înaltă calitate faptul că supraștarea în spațiul de luptă modern devin prin ascunderea tehnologiei prezente, va deveni din nou din ce în ce mai mare. În plus, unele exemplele din trecut arătate care au fost de succes de tehnologie senzorială a arătat încă având pe se toate acestea se va transforma de cunoaștere multidimensională a adversarilor și în evoluția acestor mijloc, ceea ce va diminua simplitatea avajului, chiar și asupra adversarului. Astfel, a început să observe prima tehnologia primară, care este de abia în modern, poate deveni mai puțin de succes datorită la necesitatea de dezvoltare unor capacități mult mai care să includă sisteme de armă performante, sisteme de acțiune de penetrare cuplată de ascundere tehnologică și platforme globale care.

2. Platformele de lovire de înaltă precizie

A doua mare componentă a războiului de apărare este cunoscută în sistemele de acțiune reprezentate de platformele de lovire de înaltă precizie.

R. Watson, "New Frontiers in Precision Radar and Sensor Modeling and Simulation", în: *IEEE Technical Report*, <https://www.intel.com/research/technical-reports/new-frontiers-in-precision-radar-and-sensor-modeling-and-simulation>, accesat la 20.08.2020.

A. Iosif, "What aircraft does the US Air Force need to beat China and Russia? This new study has an answer", *Defense News*, https://www.defensenews.com/air/2020/08/19/what-aircraft-does-the-us-air-force-need-to-beat-china-and-russia-this-new-study-has-an-answer/?utm_source=china, accesat la 20.08.2020.

hipersonice dezvoltate de Kremlin, de tipul rachetelor de croazieră (cu o viteză peste cea de 3-5 Mach) sau vehicule glisoare propulsate de rachete balistice după lansare, având o viteză de propulsie de 10-15 Mach, reprezintă cosmarul mediuilor sistemelor de apărare antorachetă existente sau aflate în stadiul de proiectare din cauza impactului de reacție foarte redus, al imposibilității urmării și a vitezei hipersonice. Astfel, racheta manevrabilă de croazieră rusă 3M3 Zircon și cea americană JH-3 D. dezvoltată împreună cu China, sunt concepute să lăvească platformele de lansare sau să perturbe sistemul de recunoaștere și țintire al inamici, în loc să intercepteze rachetele în zbor¹. Dar pericolul este mai mare și batuta mai mică decât a rachetelor super-son subsonice.

La război, China a fost, în repetate rânduri, în posesia de spionaj cibernetic și electronic, în cele mai avansate proprietăți intelectuale pentru a și dezvolta capacitățile de război electronic și cibernetic, alături de cele tradiționale, de luptă cu tancuri, generație de avioane de luptă portavoane, tancuri transportate pe cărucior și rachete balistice antiaeriene. Una dintre domeniile sale este aceea de a deveni cea mai mare putere cibernetică din lume, în baza în acest sens fiind dezvoltarea în 2013 a primului satelit cibernetic din lume – *Micus*².

China aparține a platformelor de sisteme de apărare proiectate și dezvoltate în armile ei, dintr-o mare serie de sisteme de luptă electrodinamice (EMF) de mare putere, experimentate atât de China cât și de SUA cu scopul de a schimba balanța puterii ofensive și defensive la nivel global în spațiul de luptă militară, datorită în acest mod China experimentează deja sisteme de apărare cu laser pentru apărarea zonă și cu efecte selectate cinetice.

Armata americană a comandat în anul 2010, proiectul de rachetă de mare putere, un sistem de arme cu laser de mare putere – 10 de kilowatt – denumit HLLFVAD. Acest sistem va fi testat în anul 2022 și va putea intercepta China cu sistemele de apărare Aegis și Aegis proiectate pentru America și Europa SUA.

Constatăm astfel dezvoltarea nerestricționată în realizarea platformelor high-tech, se constată faptul că actualile sisteme de arme nu au fost concepute să rezolve complexitatea spațiului operațional modern și să se transforme într-un avantaj asimetric, în care desfășurarea multitudine de sisteme de descoperire și investigare, identificare și de neutralizare de luptă pe un front larg, nu contribuie la realizarea concepută a câștigului asimetric în fața celei a forțelor.

¹ Peter Roberts, *op. cit.*, p. 64.

² James Johnson, *China's Vision of the Future Networked Battlefield*, The Diplomat, 26 aprilie 2013, URL: <https://thediplomat.com/2013/04/chinas-vision-of-the-future-networked-battlefield/>, accesat la 04.09.2020.

³ Johnson, *China's vision of the future networked battlefield*, URL: <https://thediplomat.com/2013/04/chinas-vision-of-the-future-networked-battlefield/>, accesat la 04.09.2020.

Responsabil pentru fiecare domeniu au început să dezvolte propriile sisteme de luare a deciziilor care să asigure legătura cu JADC². Una mai avansată este Avântul americană care a trecut deja la experimentarea sistemului propriu avansat de gestionare a optelor „Advanced Battle Management System (ABMS)”. Acest sistem va incorpora elemente deja dezvoltate din proiectul „Maven” cu scopul de a aduna informații AI și a aduce noi capacități pentru schimburi de date în timp real³. Intenția decidenților militari din Forțele Armate americane este aceea de a coordona prin AI descoperirea, localizarea și lovirea (intelor & kill chain), comandă și controlul misiunilor executate unor sarcini nedornite.

Lucra principală din spatele acestui sistem este aceea ca AI să proceseze datele și informațiile primare culese din zona de operații, pe care să le transforme în perspective acționabile și să le transmită decidenților din lantul de comandă care necesită aceste informații. ABMS reprezintă, astfel, un sistem de rețea și de comandă care acoperă domenii care sprijină operațiile militare. ABMS va incorpora, alături de alte platforme cheie IT precum CloudNet și Platforme de calcul, și o rețea de comunicații militarizată de înaltă viteză care să asigure viteza transmiterii și procesării datelor.

Armata americană nu a luat încă decizia finală privind dezvoltarea unui sistem bazat pe AI sau crearea unor operatori hiperactivați. Principiul pe care s-a așteptat să fie subînțeles a fost crearea unui Grup operațional pe AI „Army AI Task Force” cu sediul la Universitatea Carnegie Mellon din New York care să proiecteze și să coordoneze dezvoltarea forțelor terestre „Army Future Command” care să acționeze în echipe și singure conduse de sisteme cu care autonom și cu AI necesar schimbării apărării și comenziilor lor⁴. Una mai mare atenție pe care o acordă acest grup o reprezintă posibilitatea de a facilita comunicarea dintre ofițeri cu vehicule autonome terestre.

Proiectul Armatei americane care se va concentra la JADC⁵ se numește „Project Convergence”. Se dorește exploatarea întregii competențe din cadrul industriei și a deosebitelor Talente și capabilități produse de AI dezvoltate la cea mai mare viteză tehnologică și care pot fi utilizate acolo unde este necesară prezenta procesului de luare a deciziilor, dispunere și no poziționare într-un sistem centrat de tip cloud. Astfel, cu ajutorul acestor sisteme computerizate de cea mai mare eficiență, se aduce

² Dima Vazili, „Cum proiectează forțele americane ar putea schimba radical războiul”, *Pro TV*, 16 august 2020. RI: <https://protv.ro/2020/08/16/cum-proiecteaza-forțele-americane-ar-putea-schimba-radical-războiul/>, accesat la 04.09.2020.

³ A. A. „Comandamentul Forțelor pentru Operații Speciale, S&H AI definește drept „apărare” în timp real”, platforma a cărei concepție și capacitate tehnice sunt intenționate să contribuie la luarea puterii.

⁴ Jackson Barnes, „Army working to learn its autonomous systems across domains with AI”, *Forbes*, 10 iunie 2020. RI: <https://www.forbes.com/sites/forbes-explains/artificial-intelligence/2020/06/10/army-working-to-learn-its-autonomous-systems-across-domains-with-ai/>, accesat la 04.09.2020.

Concluzii

Dependența forțelor armate americane de soluțiile tehnologice pentru a produce efecte de înaltă precizie are și o latură problematică – cea financiară. Progresele tehnice și sporită sofisticarea sistemelor de armament și a crescut precizia acțiunilor militare – însă a avut cost enorm. În creșterea de a restrânge bugetele și din cauza cerințelor americane au cauzat și contribuția săvârșit de deciziile luate a platformelor de apărare din ce în ce mai multifuncționale cu mai multe roluri performanțe și mai puține platforme personalizate.

Deși aceste platforme sunt extrem de capabile, costuri și complexitatea lor limitază producția și ca armate a posibilităților lor de manevră, rezistență și regenerare. Platformele mai tehnice operate sunt de asemenea, foarte dependente pe reformarea necesară de vulnerabilități în rețea în special furnizate prin sateliți de telecomunicații, navigație și chiar propulsie. Astfel, vulnerabilitatea sau brucirea conectivității prin sateliți ar avea consecințe devastatoare pentru războiul de tip „stealth”.

O consecință a costului în creștere al AI este verșinea de a face echivalentul computerului din a doua jumătate a secolului XX. În multe cazuri acest lucru ar conduce la reducerea timpului necesar a factorului uman în detrimentul mării de calculare – potențial periculos pentru tehniciile de acțiune într-un mediu „dark” sau, chiar, întregul de guvernare.

La fel de sensibile sunt consecințele morale și etice privind asigurarea responsabilității AI de a transpune decizii proprii platformelor de armament și a avea apărut – intermedie și aprobarea factorilor decidenți într-un anumit cadru se pot fi săvârșite sau să interzică acțiunile de comunicare. Se dorește astfel, stabilirea comunicării proprii și de către AI și sistemele automatizate.

Majoritatea forțelor militare americane, ruse și chineze au programat la un anumit nivel de dezvoltare privind creșterea eficienței rețelelor de calculatoare, de mare putere pentru a crea un sistem AI distribuit. Ideea este de a avea mai multe calculatoare în rețea care pot procesa date într-o rețea conectată acestora putând astfel, asigura comunicarea în timp real. Altele au început creșterea și au obținut învingătoare în războiul bătăliilor din asfalt, mai puternice și a altor infrastructură de calcul care sunt mai eficiente.

Implementarea noilor tehnologii va contribui decisiv la realizarea abordărilor războiului de tip „mizant” – în centrata pe schimbarea unor aspecte decizionale asupra unui adversar. Spre exemplu, procesul de decizional pe care îl are asigurată platformele AI, sistemele autonome față de senzorii pasivi ambianței armate maritime și capabilitățile electronice și de război cibernetic al putea impune complexitatea și schimbările altui adversar și ar putea permite executarea unor acțiuni concentrată asupra întregilor esențiale. Astfel, apariția unei posibile paradigme strategice privind pregătirea și conducerea operațiilor viitoare va fi centrata pe decizie.

BIBLIOGRAFIE

1. ***. What's HOT? Ericsson URL: www.ericsson.com/en/5g/whats-hot/jeff-c-wkc-aww56BRwE-wakiel-0ncrPlexkT0R3-PLJYMKP6ziBtWpJpF5JWx3kx896H1z8MwKARL-0BouclM0GvD-BwEApse-awds
2. BARNETT Jackson. Army working to train its autonomous systems across domains with AI. FedScoop. 11 June 2020 URL: <https://www.fedscoop.com/army-expanding-attempts-to-be-more-than-just-a-domain-dominant-the-way-it-unplanned-unmanned/>
3. BARNETT Jackson. For military AI to reach the battlefield, here are more than just software challenges. FedScoop. 19 June 2020 URL: <https://www.fedscoop.com/military-ai-hardware-in-battle/>
4. BARNETT Jackson. Air Force mulls up Project Maven into Advanced Battle Management System portfolio. FedScoop. 1 August 2020 URL: <https://www.fedscoop.com/air-force-project-maven-air-forces-advanced-battle-management-system/>
5. BARNETT Jackson. Open Haven: Military's vision for connected warfare, announced, they. FedScoop. 14 August 2020 URL: <https://www.fedscoop.com/military-open-haven-2-connect-with-allies/>
6. INNANNA Valerie. What exactly does the US Air Force need to beat China and Russia? This new study has an answer. Defense News. 23 March 2019 URL: <https://www.defensenews.com/air/2019/03/20/what-exactly-does-the-us-air-force-need-to-beat-china-and-russia-this-new-study-has-an-answer/>
7. JOHNSON Jones. China's Vision of the Future Networked Battlefield. The Diplomat. 26 June 2017 URL: <https://thediplomat.com/2017/06/chinas-vision-of-the-future-networked-battlefield/>
8. JOHNSON Jen. Dynetics Lockheed team beats out Raytheon to build 100-kilowatt laser weapon. Defense News. 15 May 2019 URL: <https://www.defensenews.com/air/2019/05/16/dynetics-lockheed-team-beats-out-raytheon-to-build-100-kilowatt-laser-weapon-airn-source-calls/>
9. MAZUR Oriana. Un proiect de forță de acțiune de putere schimbă radical războiul. PayTech. 16 August 2020 URL: <https://paytech.ro/2020/un-proiect-de-for%C7%A7a-de-ac%C7%A2iune-de-putere-schimb%C4%82-radical-r%C4%82zboiul/>
10. MCCOY Kevin. The Road to Multi-Domain Battle: an Original Story. Modern War Institute at West Point. 7 October 2017 URL: <https://mwi.usm.edu/road-multi-domain-battle-original-story/>
11. ROBERTS Peter. The Future Conflict Operating Environment: Out to 2030. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies. RUSI, Stephen Austin and Sons Ltd. Londra. 2019.
12. WILSON J.R. New Frontiers in Passive Radar and Sonar. Military and Aerospace Electronics. 8 February 2016 URL: <https://www.militaryaerospace.com/>

RĂZBOAIELE PENTRU APĂ – EXPRESIA PRACTICĂ A CONFLICTELOR DE MEDIU. HIDROPOLITICA ÎN ASIA CENTRALĂ

Cristian ISTRATE*

Abundența apei este un factor decisiv care influențează dezvoltarea umană. Cu toate că pământul este o hrană, disponibilitatea apei în natură este multă mai mică, iar ea este împărțită în așa fel încât unele regiuni au un surplus și în altele o deficiență. Astfel, în unele regiuni există o abundență de apă, în altele o deficiență, iar în unele regiuni există o abundență de apă, în altele o deficiență.

În prezent, în Asia Centrală, există o deficiență de apă din cauza faptului că regiunile aride sunt în posesia apei, în timp ce regiunile umede sunt în posesia apei. Astfel, în Asia Centrală, există o deficiență de apă din cauza faptului că regiunile aride sunt în posesia apei, în timp ce regiunile umede sunt în posesia apei. Astfel, în Asia Centrală, există o deficiență de apă din cauza faptului că regiunile aride sunt în posesia apei, în timp ce regiunile umede sunt în posesia apei.

Cuvinte-cheie: apă, războaie pentru apă, hidrogeografie, conflicte, conflictologie, Asia Centrală.

Introducere

Mediul internațional de securitate post Război Rece rămâne marcat de o perpetuă luptă pentru resurse în care statele sunt angrenate din motive lesne de înțeles. Acest aspect este de departe unul dintre punctele lucrării care în actuala ordine mondială. Adesea statele caută să se repositioneze constant de apă

* Cristian ISTRATE este doctorand în sociologie, la Universitatea din București.
E-mail: cristian.istrate@gmail.com

manieră încă să poată extrage suficiente beneficii, în raport cu medii geopolitice așa cum poate fi observat momentan, în condițiile luptei pentru resurse – problemelor de natură economică, precum și a unor provocări de actualitate – Potrivit unor studii, în viitor, sau mai puțin sigur, apa ar putea deveni nou, petrol și cauza principală a confruntărilor armate, spechii viitorului nu fiind atât îndepărtate. Criza apei, din acest punct de vedere, a prezentului, iar necesitatea acțiunilor va destabiliza profund câmpul de forțe actuale, conducând, în cele din urmă, la confruntări militare.

Problema nu se pune în termeni probabilistici, izbucnirea unor lupte armate, ca și un asemenea fenomen, va trebui să se concentreze pe furnizarea unui răspuns la următoarea întrebare: „Este posibil, sau este posibilă internațională pentru a evita concretizarea unui astfel de scenariu?”

1. Elemente generale de teorie a conflictului

Încercările de definire a conflictului s-a materializat în numeroase definiții și concepte aparținând mai multor ramuri ale științelor sociale. În esență, psihologii sociologici, științele comunicării, științele militare și chiar științele biomedicale au încercat să realizeze o listă de definiții care să descrie acest fenomen social, care este, fără urmă de îndoială, un fenomen major, în orice tip de organizație, societate, națiune, dar și în acestă. Din punct de vedere etimologic, termenul „conflict” provine din antichitatea latină, care înseamnă a se afla sau a se bate, a lupta. Conflictele militare – și mai ales dreptatea dintre cele două țări, cele două națiuni, se referă la o luptă. Când vorbim în situații teritoriale cu cetățeni din jurul de a se împune punctele de vedere și pentru a se afla convingerile. Absența a sporirea de a înșelări și tendința de a pune lucrurile pe termen valorizate sunt două caracteristici importante ale conflictului social. Cu toate că de regulă, persoanele ocupă faptul că, în viața ei, se poate să a pară în dezbatere și să apară conflicte cu persoanele care puntează de vedere pe care le au în permanență, realitatea fiind și confirmarea acestui aspect. Termenul de dezintegrare a lui, cel mai bun este propriu și persoanele care mai puține și conflictelor militare, determinând declararea unor situații conflictuale militare.

Conflictul poate fi definit ca un proces interactiv marcat de o formă incompatibilă, interesele sau dorințele între entități sociale (de exemplu, individ, grup, organizație etc.). Aceste incompatibilități pot apărea atât la nivelul obiectivelor, cât și la nivelul strategiilor și atitudinilor. De asemenea, pot apărea disensiuri și între persoane fizice care formează o anumită entitate, ceea ce, pe termen mediu și lung, poate afecta buna

¹ Cristian Cioba, *Revoluția digitală și impactul ei asupra societății*, Editura SAGE, București, 2019, p. 207.

² Adrian Valeriu Iliescu, *Geopolitică și Geoeconomie*, Editura Ministerului Apărării, București, 2016, p. 18.

³ Dan Nădăreț, *Managementul conflictelor în organizații*, Editura Teora, București, 2016, p. 14.

Gestionarea eficientă a apelor trebuie să pornească de la considerarea acelor cantități din pe care se pot atinge potențialele conflicte. Conflictele transfrontaliere pot fi din cauze de acest tip presupunând activități ostile de natură economică sau din cauze care privesc partile interesate de aceste resurse partajate la nivel internațional.

În ultima vreme, cercetătorii au pus bazele concepțiilor de *securitate a apelor* care implică atât amenințări care pun în pericol asigurarea durabilă și sigură a resurselor de apă. Securitatea apelor se referă la capacitatea de a asigura accesul populației la acest tip de resurse care să fie suficiente și de o calitate acceptabilă pentru bunăstarea umană, economică și de mediu.

De asemenea, cercetările au demonstrat faptul că există legături destul de puternice între accesul la servicii de apă, migrații și instabilitatea umanitară. Un caz de exemplu poate fi Siria. Seceta severă poate duce la mișcări bruște ale comunității din mediul rural către orașe sau peste granițe. Desigur, conflictele din Siria sunt un alt factor care s-a alăturat pieței care populația migrează peste granițe.

Factorii de decizie politici pot soluționa conflictele subnaționale urmând câteva reguli rezonabile:

1. *Funcția adevărată trebuie analizată în cercetare.* Specialiștii în domeniul tind să meargă în căutarea suficienței meteozastrilor conflictuale care apar la nivel local sau regional. Totuși, în domeniul studiilor conflictuale pe resursele de apă apar mai des la nivel regional și local decât la nivel internațional.

2. *Existența unei implicații a unui grupuri externe.* Conflictele legate de apă sunt adesea soluționale pentru polițiști, fapt pentru care sunt necesare intervenții diplomatice externe și un rol al ONU și al instituțiilor multilaterale. Acest factor extern poate veni cu o expertiză valoroasă și cu resurse necesare rezolvării problemelor.

3. *Creați unor grupuri intermedii care să se ocupe de problemele comunității.* Crearea unor instituții la nivel local, regional și național care să unească partile interesate. Spre exemplu, în Franța, agențiile care se ocupă cu gestionarea resurselor de apă, incluzând proprietarii de fabrici, fermierii, cetățenii de rând, dar și oficialii guvernamentali.

4. *Sprijinirea și monitorizarea de apă cu informații date corecte.* La nivel național:

John D. Petersen, Petros Petrou, Jennifer L. Vezina, Aaron T. Wolf, „International Water Conflicts: An Empirical Analysis of Challenges and Opportunities”, în *Journal of International Law*, 2016, nr. 7, 84. <https://doi.org/10.1017/S0022216X16000050>. Accesat la 03.09.2020.

John D. Petersen, Jennifer L. Vezina, Aaron T. Wolf, „International Water Conflicts: An Empirical Analysis of Challenges and Opportunities”, în *Journal of International Law*, 2016, nr. 7, 84. <https://doi.org/10.1017/S0022216X16000050>. Accesat la 03.09.2020.

Silvia F. H. D. Duarte-Ferreira, „The Importance of Water Security for Sustainable Development in the Romanian Age of the 21st Century”, în *Journal of International Law*, 2016, nr. 7, 84. <https://doi.org/10.1017/S0022216X16000050>. Accesat la 03.09.2020.

Scot Vitout, „The Water War Within: Preventing Subnational Water Conflicts”, în *Journal of International Law*, 2016, nr. 7, 84. <https://doi.org/10.1017/S0022216X16000050>. Accesat la 03.09.2020.

hidropolitică – încercările de delimitare ale acestui concept sunt destul de modeste în literatura de specialitate occidentală, dar în cea din România lipsesc cu desăvârșire. Punctul comun al acestora presupune controlul soberan, sub o formă sau alta, al apei. Hidropolitică implică fie cooperarea, fie conflictul, ambele putând să apară în rândul actorilor internaționali care au competențe partajate în apele internaționale. Una dintre punctele slabe ale abordării conflictelor legate de apă este ignorarea variabilelor politice, economice și culturale.

La o primă vedere, am fi tentați să stabilim o relație de cauzalitate între statele în curs de dezvoltare și degradarea mediului, aporezu aceasta nu poate fi confirmată decât într-o mică măsură, fapt pentru care ea nu poate deveni un avertisor. Din contră, statele în curs de dezvoltare au industrii în creștere, o punet care, fără îndoială, dar poluează. Este adevărat, state precum Germania nu au încercut implementarea unor strategii pentru punet ca în opera a apăsamentelor energiei verzi, dar din punct de vedere economic nu s-a dovedit a fi o strategie ce dădă la rezerva economică semnificativă atât pe producție, cât pe tehnologie. Într-un simplu exemplu, sunt multe state care folosesc sursele subterane. Cu toate că se vorbește despre energia verde ca aparținând viitorului, se rezervă dreptul de a crede contrariul în timp ce OPEC arde pentru a realiza dezideratul utopiei: nivelul de afaceri și statul vor avea permanent în centrul preocupărilor creșterea economică corelată cu un nivel de cheltuieli cât mai redus cu putință.

În constatarea conflictelor legate de apă, precum și gradul de cooperare al părților, depind de o serie de factori:

1. Volumul de interes, gestionarea de actuală sau alocarea geografică a resurselor de apă;
2. Gradul de interdependență dintre state în ceea ce privește resursele de apă comune, nerespectând granițele;
3. Deținerea controlului asupra resurselor de apă pe criterii geografice și istorice;
4. Existența unor surse alternative de apă sau a altor opțiuni care să permită negocierea unui acord între părți;
5. Puterea relativă a părților;
6. Posibilitatea ca un conflict pretins să fi izbucnit din cauza altor o sensibilități legate de acest tip de resurse.

¹ Vezi: Grigore, Elena; Andreoni, Radușan. Pentru apă... în *Revista de Științe Militare*, nr. 3, 2019, p. 95.

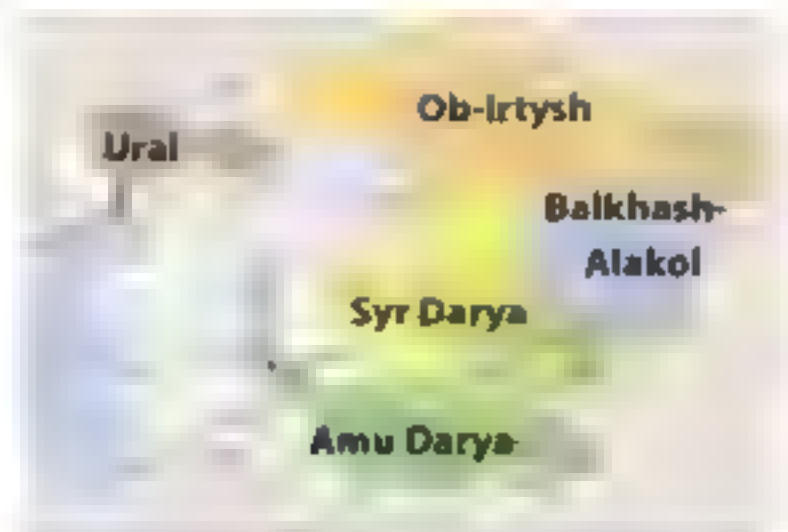
² Anthony Tupper, Ronald Henwood, eds., *Hydro-politics in the developing World: A Southern African Perspective*, African Water Issues Research Unit, 2001, p. 5.

³ Shihomi Dinar, "Water Security, Conflict and Cooperation" in *The S.A.S.R. Year of International Affairs*, vol. 7, nr. 2, John Napier University Press, Glasgow 2000, pp. 74-77.

La bazinul hidrografic al regiunii contribuie si raurile Zarafshon, Kashkadarya, Katirgan, Murghab, Tegen, Turgai, Sarysu si Chu. Zarafshon isi are izvoarele in Munții Pamir.

Figura nr. 2 Rețeaua hidrografică a Asiei Centrale

Prăbușirea Uniunii Sovietice a însemnat și distrucerea sistemului centralizat de gestionare a resurselor de apă care a funcționat pe parcursul de secol. Spre exemplu, în perioada comunistă, autoritățile de la Moscova gestionau Bazinul Mării Aral, un sistem unitar de apă economică integrată. URSS hotărâse că va funcționa și apa din râurile Amu Darya și Syr Darya pentru îndeplinirea obiectivelor economice prioritare în zona statelor din Asia Centrală, anume de obținere a cu puțin peste 90% din bunurile necesare Uniunii Sovietice. Între 1950 și 1990, autoritatea de la Moscova a elaborat un amplu sistem de rezervoare, canale și stații de pompare pentru a sprijini producția de bunuri care era reprezentativă pentru întreaga regiune. Spre exemplu, în Uzbekistan au fost construite 170.000 de kilometri de canale pentru a iriga aproximativ 4,2 milioane de hectare. Unul dintre cele mai ample proiecte din regiune a fost construcția Canalului Kara-Kum, a cărui misiune era transportarea apei de-a lungul a 1.400 de kilometri de desert din Turkmenistan.

¹⁰ Erika Weinthal, *op. cit.* 2006, p. 4.

¹¹ Acela este disponibil în Martin Russell, *Water in Central Asia: An International Perspective*, *Central Asian Parliamentary Research Service*, September 2008, p. 3. http://www.eurostat.europa.eu/RegionalStudies/BRI/100808_124PKS_BRI_Nov080808.pdf (accesat la 14.08.2014).

¹² Erika Weinthal, *op. cit.* 2006, p. 5.

¹³ *Ibidem*.

Înghețurile continuă să fie deosebit de importante în regiune, având în vedere că, după unele rapoarte ale Banii Mondiale, întreaga zonă ar putea deveni desert.

În orice caz, apa este unul dintre cele mai importante elemente în agricultură sau în domeniul energiei. Dacă Uzbekistanul, Turkmenistanul și Kazakhistanul au rezerve bogate de combustibili fosili, nu același lucru îl putem spune despre Tadzhikistan și Kirgizia, care sunt nevoite să importe energie de la statele vecine. Totuși, cele două republici au un mare potențial hidroenergetic și reușesc să își asigure mare parte din energia necesară prin această metodă. De asemenea, utilizarea domestică a apei a crescut în ultimii ani, dar mai puțin de jumătate din populația Tadzhikistanului nu are încă acces la sursă de apă potabilă în propria locuință.

Percentage of population with a clean drinking water supply at home

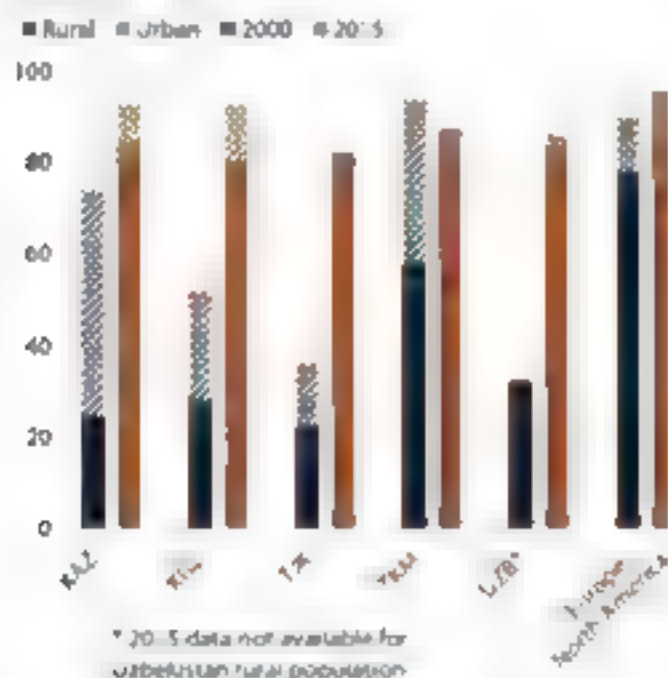

Figura nr. 1 Accesul la apă potabilă în republicile Asiei Centrale

Julia Buckell, Irina Kuchukova, Julian Langner, Mark Luthe, Monica Sanduș, Mike Philpott, *Levee failure in Central Asia: Social, Economic and Environmental Impacts* (Istanbul: Technical University, 2007), p. 18. URL: <https://www.eurostat.europa.eu/RegData/etudes/BR/E/2016/625/EN/EN.pdf> (accesat la 04/08/2020).

Informația este disponibilă la Martin Russell, 17 septembrie 2016, p. 1. URL: <https://www.eurostat.europa.eu/RegData/etudes/BR/E/2016/625/EN/EN.pdf> (accesat la 04/08/2020).

capabil să acumuleze 1,5 miliarde metri cubi de apă. Practic, autoritățile uzbekice urmăresc reducerea dependenței de Toktogul.

O parte semnificativă a conflictelor legate de apă din regiune au legătură cu proiectul Rogun. Construcția acestui baraj a început în 1987, făcând parte dintr-un plan integrat al sovietelor de dezvoltare economică a Asiei Centrale. Proiectul de construcție s-a oprit în 1991, dar a fost reluat în octombrie 2004, în timpul vizitei președintelui rus Vladimir Putin la Dushanbe. Compania rusă RSCA s-a angajat să investească 1,5 miliarde de dolari în construcția acestui baraj. Acordul a fost anulat în 2017 ca urmare a nemulțumirii guvernului tadjik cu privire la investiții și capacitatea barajului. Barajul Rogun a devenit un simbol al suveranității Tajikistanului, fapt pentru care autoritățile guvernamentale au lăsat pentru o perioadă susținerea economică de care au nevoie. Costul foarte ridicat al acestui proiect, de 1,5 miliarde de dolari aproape jumătate din PIB-ul republicii, este un indicator al unei dependențe față de Rusia. Tajikistanul și Uzbekistanul au fost potențiali și de acest lucru. Pentru motive se numără a mai face.

● Agricultorul uzbek depinde în totalitate de disponibilitatea apei pentru irigații, și o exportare a proiectului Rogun ar putea conduce la un deficit de apă pentru irigații și agricultură. Mai mult, Rogun ar putea deveni un instrument politic care se folosește extensiv, presunând asupra Uzbekistanului.

● Deoarece apa ar putea costa Uzbekistanul mai mult decât în timpul de acord, în urma sectorului agricol, ceea ce ar însemna o reducere a PIB-ului cu aproximativ 2% în 2020-2025, deoarece persoanele ar putea să se meargă la locurile de muncă.

● Se înțelege mai puțin va crește ceea ce înseamnă că va fi distrusă cantitatea apelor subterane.

● Dacă în care va fi construit barajul se află într-o zonă cu potențial seismic.

● Căminul de desertificare la bazinul Mân-Ara va crește.

Cu toate că dorința de cooperare între republicile Asiei Centrale există în continuare, aceasta nu va duce și la o înțelegere comună dintr-o perspectivă politică. Obținerea unui consens în viitorul apropiat pare mai degrabă imposibilă, având în vedere că până în acest moment nu există niciun acord privind resursele de apă din regiune nu a fost soluționat.

¹ Khatun Ayt Khatun, "Water Dispute in Central Asia: Rogun Dam and Uzbekistan's Water Rights", Beijing: European Parliamentary Research Service, 2016, p. 8. <http://www.europa.europa.eu/rap/rap/Rapport/etudes/BRE-16-05-19-1-PRS-BR-15-147-EN.pdf>, accesat la 04.08.2024.

Concluzii

Perspectiva războaielor pentru apă este, fără urmă de îndoială, înfricoșătoare, dar încă nu este arzuu pentru a fi evitată. O analiză de oportunități-beneficii ar trebui să fie suficientă pentru a demonstra faptul că apă armată, într-un asemenea context, nu este nici rațională și nici rentabilă. Mai mult decât atât, cooperarea și investițiile în echipamente de desalinizare și purificare a apelor ar putea fi cu mult mai profitabile decât orice soluție mai eficientă în soluționarea crizei de apă dulce.

Conștientizarea că ar putea ajunge cele cinci republici ale Asiei Centrale la privirea a resurselor de apă va fi în strânsă legătură cu participarea la politici interne ale țării respective. Acest tip de resurse poate fi văzut drept o preocupare comună a întregii regiuni și este singurul factor potențial, care poate ameliora condițiile regionale, însă în mod paradoxal s-ar putea constitui tot un factor care să degenereze în existența unor conflicte care ar trebui căutate la nivel național, mediere, cu atât mai mult în lipsa unei dependențe de apă obținute de cele cinci state să găsim soluții care de fapt, desigur, nu există, nici garanție că resursele de apă se vor constitui într-un element suficient de puternic, decât să asigurăm o colaborare în regiune, dar ar putea fi prea târziu. Modernizarea infrastructurii și eficientizarea gestionării acestor ape de resursă ar putea avea în orice caz un impact deosebit de important.

BIBLIOGRAFIE

- 1 *** Factsheet on Water and Sanitation – United Nations – R – www.un.org/waterforpeople/factsheet.html, april *** *State of Resources, Conflict and Conflict Resolution* – United States Institute of Peace – Washington, DC – 4 septembrie 2007
- 2 *** *Former National Leaders: Water a Global Security Issue* – in *Forbes*, 1 R – <https://www.forbes.com/sites/realspin/2014/02/06/water-central-asia/?gclid=7a1e1914c1f>
- 3 ALPKORAK Konat *Water disputes in Central Asia: Re-negotiating the regional stability* – Briefing European Parliamentary Research Service – oct 2015 – URL – [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/57303_EPRS_BRI\(2015\)571303_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/57303_EPRS_BRI(2015)571303_EN.pdf)
- 4 BUCKNALL Julia, KLYCHNIKOVA Irina, LAMPHITT Julian et al *Irrigation in Central Asia: Social, Economic and Environmental Considerations*, februarie 2003 – p. 1 – URL – [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/625181_EPRS_BRI\(2018\)625181_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/625181_EPRS_BRI(2018)625181_EN.pdf)
- 5 BUȘE Dorin *Managementul crizelor și conflictelor regionale* – Editura Fundației Române de Mărire – București, 2006

19. PETERSEN PERLMAN, Jacob D., VILLEUX, Jennifer C., WOLF, Aaron T. "International water conflict and cooperation: challenges and opportunities" in *Water International* 30.1.7. URL: <https://transboundarywaters.science.oregonstate.edu/sites/transboundarywaters.science.oregonstate.edu/files/Publications/Petersen-Perlmans%20et%20al%20-%200%202001%20-%20International%20Water%20Conflict%20and%20Cooperation%20final.pdf>

20. RUSSELL, Martin. *Water in Central Asia: An increasingly scarce resource*. Briefing European Parliamentary Research Service, September 2018. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIEF/2018/625181/PRS_BRI\(2018\)625181_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIEF/2018/625181/PRS_BRI(2018)625181_EN.pdf)

21. SAFTA, Dan. *Managementul conflictelor in organizatiile culturale*. Trei Bucuresti, 2016.

22. SEMHAZOV, Fuad. "Will Central Asia Fight Over Water Resources?" *Forbes* 6 februarie 2017. URL: <https://www.forbes.com/sites/realspin/2017/02/06/will-central-asia-fight-over-water-resources/#11ea41343111>

23. SIMILIAN, Vasile. *Conflict management*. Editura Top Form, Bucuresti, 2011.

24. STUTTER, Stephan, HIRSCHNER, Eva, THILLER, Thomas, AHERL, Margus. "Conflict is about water: An introduction to a global course on Cooperation and Conflict", vol. 46, nr. 4, 2011.

25. TERTON, Anthony, HENWOOD, Roland (coord.). *Challenges in the Developing World: A Southern African Perspective*. African World Issues Research Unit, 2002.

26. VINAMATA, Edward. "Conflictology: A Multidisciplinary Vision" *Journal of Conflictology*, vol. 1, nr. 1, 2010.

27. WINTHAL, Erika. *Water Conflict and Cooperation in Central Asia*. Occasional Paper nr. 32. Human Development Report Office, 2006. URL: http://hdr.undp.org/sites/default/files/wertha_erko.pdf

PERSPECTIVĂ ASUPRA DIPLOMAȚIEI CULTURALE TURCE ÎN UNGARIA: SIMBOLISTICA PATRIMONIULUI OTOMAN

Jordan PETRŪCZ*

Analiza influenței la guvernare a Partidului Justiției și Democrație prezente în România, Recep Tayyip Erdoğan a fost un succes al diplomației culturale turcești. În prezent, se poate observa o altă istorie turcească în stabilirea și menținerea relațiilor diplomatice și politice cu România. În acest stat, unde au loc schimbări politice, Turcia încearcă să stabilească relații politice și economice, precum și culturale. În acest sens, Turcia se află în proces de extindere a granițelor de influență în regiunile din jurul acesteia, consolidând și creșterea rolului otomanului românesc în regiunile turcești. Acest lucru este posibil datorită transformărilor care au avut loc după căderea Imperiului Otoman și poate duce la o înțelegere negociată a puterii și de atunci, după Praga și Budapesta, unde a plecat în turism monumentele turcești construite din Ungaria. În acest sens, este o sarcină să se realizeze o nouă imagine, reprezentând o

Cuvinte-cheie: diplomația Turcească, Recep Tayyip Erdoğan, Partidul Justiției și Democrație, AKP, otoman, România, relații diplomatice, turcia, politica culturală.

1. Contextul restaurării monumentelor otomane

Turcia este o putere mondială medie cu o influență ascendentă în cea mai mare parte a Europei. Însă, au existat timpuri când Turcia deținea o putere mult mai mare decât în prezent. În perioada domniei otomane, sultanul nu deținea doar funcția de conducător etnic și politic, ci și era, de asemenea, și conducătorul suprem al lumii musulmane și, întrucât era calif, cel mai important lider religios și

* Jordan PETRŪCZ este doctorand în Științe ale securității la Universitatea Obuda, Budapesta, Ungaria. E-mail: jordan.petrocz@phd.uni-obuda.hu

politice al Islamului. Acest lucru s-a menținut până la începutul secolului al XX-lea. Kemal Atatürk a devenit fondatorul Turciei moderne și a schimbat orientarea veche de secole, punând bazele unui stat secular cu concepții occidentale, care a refuzat trecerea de la un imperiu predominant musulman către un stat democratic modern. Din acel moment, Turcia a schimbat calea lui Kemal Atatürk și se poate observa că a existat o schimbare în politica turcă în momentul instalării la putere a Partidului Just și Dezvoltat (AKP). Analizii sunt de părere că, sub conducerea președintelui Erdoğan, Turcia încearcă să se recupereze statutul de imperiu.

De asemenea, se pot observa aceste schimbări și în politica externă a Turciei. Oficial, țara este tot mai implicată în regiunile care au făcut obiectul părții din Imperiul Otoman. Puterile cu Alexanget Murison politica externă a Turciei a suferit schimbări în urma ambrașării crescânde a "moscheilor" internaționale. Interacțiunile politice externe sunt, de la negocierea diplomatică și economică, propagandă și culturale și educaționale, armată și industria militară.

Această studiu s-a propune să abordeze aspectul cultural al schimbărilor din politica externă a Turciei. În domeniul cultural, se poate observa că Turcia este astăzi un mediu în care să se amestecă de trecut, prezentul și viitorul internațional. Prin urmare, țara este în strănăuare și mai precis în sectorul care s-a dezvoltat sub guvernarea Erdogan. Ankara a investit resurse financiare în căutarea și zona care au aparținut imperiului Otoman, precum și să producă zone culturale. În guvernul turc, țara sa putut accent pe cultura și tradiția de obiceiuri de cult din aceste regiuni.⁴

În zona Balcanilor, anterior inclusă timp de secole de către sultanii otomani, există un desăruire crescut de proiecte de restaurare a moscheilor. În Kosovo, o parte dintr-o moscheie au fost restaurate de către Agenția de Cooperare și Cooperare Turcă (TKA) precum Moscheea Fatih Sultan Mehmed I al II-lea și Moscheea Sultan Feroz. Ambete moschei de care au fost construite în timpul epocii otomane. Acesta de asemenea, câteva moschei reconstruite de TKA în Macedonia de Nord. În proiecte similare sunt în desfășurare în Bosnia și Herțegovina, Albania și Muntenegru.

⁴ Justin W. Winkler, "Arks through the Ottoman Past: Understanding Contemporary Turkey through its Ottoman Past," în *Arks through the Ottoman Past*, editat de Justin W. Winkler, p. 109. http://www.researchgate.net/publication/309004747_Arks_through_the_Ottoman_Past, accesat la 19/09/2019.

⁵ Arca Time, "Erdoğan's 17 Arks at the Beginning of the 21st Century," <http://arcatime.com/en/erdogans-17-arks-at-the-beginning-of-the-21st-century/>, accesat la 19/09/2019.

⁶ Alexander Samsonov, "The Strategic Depth Initiative: Turkey's Foreign Policy Vision for the 21st Century," în *Journal of Balkan Studies*, vol. 52, nr. 1, p. 1-24, <http://www.jbs.oxfordjournals.org/abstract/doi/10.1017/S0022216X12000019>, accesat la 19/09/2019.

⁷ "17 Arks Restored Since 2002," Mosques in the Past, <http://www.mosquesinthepast.com/17-arks-restored-since-2002/>, accesat la 19/09/2019.

⁸ "17 Arks Mosque Restoration Project," IRL, <http://www.irkgoz.com/en/17-arks-mosque-restoration-project/>, accesat la 19/09/2019.

Gouvernement turc a finanțat restaurarea moscheilor și mormintelor din Africa, în regiunile care s-au aflat sub dominație otomană, precum Algeria, Egipt, Sudan, Etiopia. Prin intermediul TKA, guvernul de la Ankara a sprijinit restaurarea unor situri și a obiectelor de importanță din Irak și Liban. Așa cum este menționat pe site-ul oficial¹ Institutului TKA, aspiind nevoia conștientă de protecție a patrimoniului cultural al civilizației civilizate turce, prin arhitectură, peste 30 de moschei au fost restaurate de către guvernul turc în ultimii cinci ani.

De asemenea, timp de peste 150 de ani, o parte dintre teritoriile noastre s-au aflat sub stăpânire otomană. Pe teritoriul ungăr există monumente otomane care au fost restaurate în ultimii ani sau care sunt planificate a fi restaurate cu sprijin financiar din partea Turciei. Un exemplu în acest sens este Mormântul lui Căld Baha în județul Szeged. În Szeged, situat în partea de sud-est a Ungariei, TKA a inițiat proiecte de restaurare substanțiale pentru a salva Mormântul lui Süleiman Magister² pentru a se excava și a face accesibilă în teren. Acest mormânt a fost pierdut în secolul al XVIII-lea în Szeged. TKA este, de asemenea, implicată în procesul de renovare a fostei moschei a sultanului Süleiman, care a fost construită în secolul al XVI-lea când sultanul Süleiman a ocupat orașul Szeged și zonele înconjurătoare. Într-un raport de la directia ocupației otomane, clădirea lui Süleiman Magister a fost descrisă ca moschee și a servit altor scopuri.

Când este planificată restaurarea și reconstrucția unei clădiri vechi, este important să se realizeze importanța de studiu cum a arătat deja viața noastră. Acest lucru este important să abordăm întrebările: Care este povestea acestui clădire în Szeged? Care a fost rolul lui în perioada otomană? Care a fost scopul construirii sale în acea epocă? De ce este important ca în prezent să se realizeze aceste clădiri vechi din nou și să se facă spectaculoase? Există un scop pentru aceste clădiri de monumente care se află a peste o mie de kilometri de Republica Turcia? Este important să se pună în discuție TKA care sunt conștientă despre misterul turcilor cu Ungaria, precum și misterul turcilor în Europa și Africa Turce. Când trebuie să cunoaștem despre ceea ce se numește pe scurt „misterul” sau „misterul cultural”?

Acest articol are referire la Szeged și studiază istoria mormântului Süleiman Magister. Reiterăm faptul că aceste două exemple reflectă abordarea politică turcă. Cele două cazuri pot servi drept exemple în ceea ce privește existența unei abordări a restaurării moscheilor și a mormintelor din Europa.

¹ Ibidem

² Ibidem

³ Ibidem

2. Metodă de studiu a monumentelor otomane din Szigetvár

Acest studiu tratează subiectul celor două monumente din Szigetvár care au fost excavate și restaurate cu sprijinul guvernului turc, mormăntul lui Süleiman Magnificul și Moscheea lui Süleiman.

Primăritare vom studia trecutul acestor două construcții în sistemul următor:

1. Care este *identitatea și descrierea* acestor monumente (mormănt turcesc (mormănt) și moschee)?

2. *Contextul istoric* al acestor construcții

● Perioada dominantă: otomane. Această secțiune este dedicată celor care au ridicat aceste monumente: momentul și scopul lor.

● Căsuța memorială cu aceste construcții după ocuparea țării de Ungaria, în ce măsură au servit la ridicarea și evaluarea lor de către ocuparea țării.

● Căsuța început restaurarea monumentelor care au fost reamintite restaurării lor și care sunt planurile de viitor în ceea ce privește aceste și alții.

3. *Contextul istoric* răspunsurile la patru întrebări: 1. Care a fost rolul în viața?

2. Au avut vreun mesaj sau context simbolic în momentul când au fost construite? Dacă răspunsul este da, care ar fi putut fi acesta? 3. De ce a fost important ca țara să se ridice și să renască aceste monumente vechi în prezent? 4. Care este mesajul lor pentru viitor?

3. Contextul istoric general – Süleiman și Szigetvár

Suleiman Süleiman a fost unul dintre cei mai mari sultani ai Imperiului Otoman, fiind un mare cuceritor care a invadat teritoriul atât la est, cât și la vest. În timpul domniei sale, a anexat o mare parte din Orientul Mijlociu și zona din Viena de Nord. Totodată a cucerit Belgradul și Rodos, în partea de vest, precum și mare parte din teritoriul ungăr.

În 1566, sultanul Süleiman a început cea de a șaptea cucerire a sa, Ungaria, dar din cauza războiului s-a oprit la cucerirea Vienei. Însă, a fost oprit, nu o dată, în Ungaria. Otomanii au dor să cucerească Szigetvár înainte de a merge mai departe spre Viena, dar asediul orașului Szigetvár a durat prea mult timp de aceea armata otomană: maghiar Miklos Zrinyi a rezistat cu eroism. Aproximativ 100.000 de supărați otomani au atacat 7.500 de unguri și creștini care se apărau te-ntu. După o luptă dură și timp de opt săptămâni, otomanii au sîrpat Alah. Alah – dar apărătorii au fi răspuns „sus, sus”. Zrinyi împreună cu soția sa au fost prinsi în castelul aliat și flacăra s-au încercat să răscăld în castel, cu un singur soldat, pentru a se fi înțeles țara lor. Süleiman Süleiman a decedat în timpul asedului în cortul său, de timp ce privea bătălia. Istoria înmăntă sa a fost păstrată secretă.

¹ Sauer, Bodo. *The story of Süleiman Süleiman in Hungary and Latin about the fight in Szigetvár in 1566*. Szeged, 1978, p. 16.

4. Istoria mormântului lui Suleiman, din Szigetvár

„Türbe” (mormânt) – definiție și descriere generală

Otomanii aveau propria tradiție de onorare a morților, construind cimitire dintr-o ziură de orașul său, uneori, în apropierea moschidelor. O piatră funerară în formă de turban comemorează un bărbat, iar o tablă de piatră ornamentală cu flori comemorează o femeie.¹⁵ Pentru cei care aveau un rang superior sau care erau deosebiți de importanți pentru ei a fost ridicată o construcție și mai spectaculoasă, numită *türbe*, care însemna mormânt sau mausoleu. În istoria arhitecturii, a fost construit un alt *türbe* pentru ca o persoană să se exprime respectul și stima profundă față de persoana respectivă și de ceea ce înseamnă timpul vieii.¹⁶

În mormânt sau în altă parte de mormânt era construit un *Türbe* pentru o persoană de naționalitate turcă și rareori departe de centrul imperiului. Spre exemplu, pe un cimitir apropiat de altul sub dominația otomană. Ai putea exista două motive pentru care pentru acest lucru persoana de naționalitate turcă de rang superior a fost foarte deosebită social în Ungaria sau învalmăntat și au atribuit persoanelor care erau vădit de statutul de sultan otoman. Pot fi ilustrate, știu sunt purtătorii lui moșii M. În ambele străduiește chiar și dintr-o parte dintr-o parte care este vizibilă pentru că sunt construite o *türbe* mormânt deasupra mormântului lor put avea dețineri ca și stăpînii la Judecătoria Supremă la a sora de moșii și Zina Jalea.¹⁷ De asemenea, aceste morminte sunt folosite pentru cultul și închinare purtător al felicității deosebită morminte sau prin natura lor deosebite de cult și închinare, având o importanță deosebită, era construită o *tekke* o clădire (sau mănăstire) de derviş.¹⁸

Mormântul lui Suleiman în perioada domniei otomane

Până la începutul de la Szigetvár otomanii nu ocupat cetatea și împrejurimile. Teritoriul Szigetvár a fost descoperit în secret la Istanbul pentru mormântul lui Suleiman. Suleiman a ordonat mai târziu ridicarea unui mormânt comemorativ în locul mortii regretatului sultan, care a fost considerat un *ghazi* (victor al războiului).

¹⁵ *de vizit* „*Türklerin İnkılapları ve Halkları*” de Ahmet Yılmaz, Editura Buda, 1980, p. 74.

¹⁶ Faruk Akin, „Ottoman graves and grave sites – selected examples” în *Memories – Suleiman in Szigetvár – Akademián és Balkán Fórum*, 2014, p. 37.

¹⁷ *de vizit* Suda, *The site – Halkı ve Halkı*, Editura Buda, 1980, p. 45.

¹⁸ Barış Nuri, „Pace ve savaşın etkileri ve türbeler”, *Osmanlı İnkılapları ve Halkları*, 2003, p. 100.

¹⁹ Gür Güneş, *op.cit.* p. 76.

²⁰ *de vizit* Suda, „A site where in one rests monuments in the establishment and purpose of the site in Szigetvár”, în *de vizit* Szigetvár, în *de vizit* Szigetvár, editura primăriei-municipalității, 2008, p. 59.

²¹ Nicolas Vitanov *op.cit.* p. 68.

existență. Surse istorice arată că mulți de oameni au vizitat aici, de pelerinaj, chiar din Asia îndepărtată au venit aici pentru a să prezenta omagii.¹ Datorită vizitatorilor numeroși, otomani au întreprins o nouă așezare în afara zăcărilor cetății în orașul nou, care a fost singurul stabiliment fondat de otomani pe teritoriul Ungariei. Același așezământ a fost utilizat pentru amenairea unor locuri de cazare și servirea mesei pentru pelerini. Această zonă apropiată de Szegedvár a primit numele „Turbek” după cuvântul turcesc „turbe” (mormânt).

Putem afla din surse istorice în complexul din jurul mormântului de ce s-au construit aici unele reședințe turbecilor (păzitori, mormânt alții) – mormântul căruia apar musulmanii persoane care mormântă rugămintele khadii, predicându-le de vindecare, recitând rugămintele și persoane care se ocupă cu adunarea mormântului de cămăși. Astfel, putem deduce că instituțiile religioase din apropierea mormântului erau vizitate frecvent.

Roșul înfruntat al mormântului lui Süleiman

Mormântul lui Süleiman a funcționat ca un loc important al unei importante cetăți, un punct de vedere din istoria Imperiului Otoman, a cărui perioadă de domnie a fost numită „Epoca de Aur” a Imperiului. Chiar dacă mormântul lui Süleiman nu este înfruntat, în care înfruntare s-a așezat a fost înfruntat, dar prin înfruntare și înfruntarea locală morții sale a fost de asemenea important pentru imperiu. Este probabil că amuzant să fie înfruntat în acest loc. Süleiman a reprezentat un model de conducere al statului de către musulmani prin armată, altă opțiune de viață sa, astfel Szegedvár a rămas vizibil în istoria otomană.² Conform celor de la 16-a sută a Crăciunului (ca la orice mormânt), mormântul era un loc în care musulmanii se rugau pentru sufletele morților sau pelerini ce mergeau, precum și pelerini și vizitatori. Cerebri exploratori turci, când a vizitat Szegedvár. A devenit un loc de pelerinaj turc popular, unde pelerini doreau să se exprime respectul și să primească zădărnici. Mai târziu, turcii otomani venind să lupte împotriva

¹ Josef Melnik: Süleim Süleiman Türbii in Turbek. *Monumenta Hungarica*, 1965, nr. 1, 165-164.

² Pál Esterházy, *op. cit.* p. 142.

³ Norbert Pap: Framework of the Süleiman research: the most important findings of 2013. *Mediterranean & Balkan Forum*, 2014, p. 32.

⁴ Valéria Kovács: Turkish popular traditions of Szegedvár II. in: *Acta Universitatis Munkacsensis* (1962) Pécs, 1963, p. 256.

⁵ László János: Life of Süleiman the Great near Szegedvár in death and his family in documented official references. In: *Monuments of Süleim Süleiman in Szegedvár. Monuments. Balkan Forum*, 2014, p. 69.

⁶ Nicolas Varin, *op. cit.* p. 59.

⁷ Balázs Sudán: *Chansons and mosques in Ottoman Hungary*. Budapesta, 2014, p. 63.

⁸ Nicolas Varin, *op. cit.* p. 63.

⁹ Evlia Çelebi, *op. cit.* p. 36.

apărut au sosit, înfră la înfrământul său pentru a se răpi, deoarece răpădarea în lăta deșta înfrământul său a ridicat moralul armatei omane și a motivat pe șorocul¹⁴

De ce a fost construit? Mexicul se simbolizează mormântului lui Salomon

Există trei motive principale pentru care ne putem întreba dacă morarii au dorit ca acest morământ să scrie oare ceva. Având de a face într-un spectacol în Istanbul se vede că oare obișnuia să treacă sultan să-și ia două momente cu care să ardească tot ce era considerat important conștientizarea și înțelegerea morământului și a complexului de la Sigeaciar. În al doilea rând, dacă surselor se poate încredem că morarii au ereditat de la morarii morții se pune întrebarea de ce această conștientizare nu s-a ridicată mai devreme de 10 ani după încheierea sa. Și în al treilea rând, pentru că acest morământ nu se află într-o zonă strategică ca cea în care locuiește de timpuriu, este de Sigeaciar și cu toate acestea morarii au înțeles că morământul se află într-o zonă strategică și că ar fi trebuit să se acorde mai multă atenție și reprezentat un efort deosebit având în vedere că a devenit o parte din viața ei și că s-a spus era necesare pentru a câștiga al sa obțină o victorie asupra victoriei pe câmpul de luptă.

Prof. dr. N. Vasile, un expert al acestei perioade, care a investigat profund viața istorică a mormăntului din Săceluș, a existat o cupză porțică scrisă în română care atestă că în timpul mormântului în același timp, Crăciun și Sfântul. Cu toate acestea reprezentarea aparține dintr-un Imperiu Habsburgic și este Otomană. Este de un tip de 7/8, care este o copie a acestei zone, se poate să fie un autograf sau poate să fie o copie a unei plăci și să ateste mormântul ca aparținând. A reprezentat un semn și pentru Imperiul Habsburgic de a fi de la dar în timpul construcției în anul 1576, atunci când Habsburgii aveau relații diplomatice bune la ora în care au fost adăugate (1681). Pentru mormânt Vasile susține că mormântul ar fi fost construit în secolul XVI, ceea ce prezintă o contradicție în ceea ce privește datarea. Într-un alt text, Vasile susține că mormântul este de la Săceluș și ar fi un tip de cupză care este comună în timpul mormântului, în anul 1576 și care a fost construit în timpul mormântului de la Săceluș. Pentru prof. Vasile, mormântul este un mormânt din tip Săceluș, care, în anul 1576, și toate mormintele trebuie să aibă o dată pentru a fi cunoscută de la Săceluș aparținând Imperiului Otoman.

Din Vârta a fost declarat că S. petru era sacu pentru otomanii, adică
S. petru a fost dat ca un manta pentru islam. El susține că „aportarea
a dăruirea a murmurantă și este chiar construirea acestor decizii reprezintă o

³ⁿ See also Tenants, *supra* note 128.

⁷ Nicolas Vassil, *ibid.*, p. 67.

²⁰ Nicolas Vatin, *op. cit.* p. 66.

de curăție când urma că acest loc a devenit unul permanent musulman și otoman. Căsfârșitul părerii or a tot experți pe această temă: acest mormant a reprezentat o barieră impenetrabilă pentru inamici și, în dorul să permanentizeze faptul, că acest loc aparține „mărilor islamice” care descoperă „casa islamului.”

Asfel, putem carabina aceste puncte de vedere ca o serie de fapte:

- În apropierea mormantului a fost înălțată o clădire (mănăstire pentru servicii religioase), semn al importanței sale religioase.

- A fost numit un site extrem de respectabil. Ali dade pentru a servi drept parcuri al mormantului, acesta a îndepun. Tuna sa de serie în preșent, oasa mănăstire Harvet din Sarajev, a sa a luat în bătaia de la începutul războiului se ală un de război omare pentru castigarea bătaiei și nu în ultimul rând a fost dispoziția interdicția spirituală a un hule man venet Saroddinade.⁴¹

- Una dintre moscheile de lângă mormant a fost convertită într-o școală musulmană (moschee pentru rugămintea de vineri) pentru a se ca stăruie care se aneaa în zile de vineri sa alba loc are. Acest lucru a spor oportunități religioase locale. De asemenea, trebuie menționat, că începând cu anul 1911, s-a fi pus în organizare ceremonie de vineri unde musulmanii ar fi putat crea „khutbah” pe un teritoriu cucerit simbolizând un singur lucru: locu devine parte a lumii islamice.⁴²

- Otomanii au stabilit aici un imens loc de pe cina, care a fost vizitat de mii de persoane.

- Otomanii au fost categorici în ceea ce privește refuzul necălocat de pelerinaj și a complexului religios din acest loc care se ală departe de frământările conflictuale, au creat în celelalte dona site cuente din acumulare sa cheltuiască veniturile obligate din tranșele pământului pe întreținerea complexului și să asigure atât nevoile materiale cât și spirituale ale celor pe ale pelerinilor.⁴³

- Au consolidat complexul din preajma mormantului și au plantat muniții și zădat, pentru a-l proteja.

De ce este evident faptul că otomanii nu în serios atât locu cât și simbolul că acestora. Există un alt aspect care susține de asemenea presupunerea că acest complex a avut o semnificație simbolică: se pare că semnificarea acestui loc era evidențiată pentru unguri și habsburgi la acea vreme: întrucât din când în când, ei

⁴¹ Nicolas Vutcu, *op. cit.*, p. 61.

⁴² Balázs Sodor, *op. cit.*, 2014, p. 628.

⁴³ Hanez, *op. cit.*, 2014, p. 69.

⁴⁴ Melih Cezmi Öztürk, „The tekke and the work of Saroddinade Mustafa Muslinoan Sheikh in Aklined Pasha Sokuluca, I.R.L.” <http://www.istanbulinstitute.org/arsen/view/69-arsenul>, la 01.10.2020.

⁴⁵ Balázs Sodor, *op. cit.*, 2014, p. 45.

⁴⁶ Nicolas Vutcu, *op. cit.*, p. 70.

atarea completă. Chiar dacă amplasamentul său nu era unul strategic⁴⁰ în 664, strășnirea lui Zrnyi Miklos, apărătorul orașului Szigetvár, au distrus întregul complex de apărare mormântului. A permis pășirarea mormântului lui Suleiman la Turbek doar în semn de respect. Iusa otomană au renovat complexul într-un timp foarte scurt, făcându-l spectaculos din nou în același an.

Ce s-a întâmplat cu mormântul după ocupația otomană?

După 23 de ani, otomanii au pierdut controlul asupra orașului Szigetvár în timpul cuceririi orașului mormântului. În Suleiman din Turbek a ars din cauza războiului doar mormântul în sine. Biserica catolică a mormântului Ecaterina Maria însă, mai târziu a fost distrusă de către habsburgi în mod asbuzat mormântului pentru a valorifica materialele din care era construit prezându-se astfel monumentul din Szigetvár. Dar amintirea sa a fost păstrată. Biserica Catolică a rămas când prindeau în Turbek în locul în care credeau că se afla mormântul lui Suleiman, și a devenit unul dintre cele mai importante locuri de pelerinaj pentru catolici în această parte a țării. Motiva era unul și iar mormântul nu a fost încă găsit, a sfârșit în esență. În Biserica Catolică a dorit să arate că acesta aparține lui Iosif, creștin ortodox. Nu au dorit să recupereze simbolul patristic catolic și un pater pentru Santa Maria în același loc în care se afla mormântul. În Suleiman este oarecum prezent se cunoaște faptul că ruinele mormântului din Suleiman au se află sub această biserică din Turbek multe sunt datele din secolul al XVIII-lea au făcut referire la locul mormântului ca fiind un simbol religios al căpătării sultanului. Căruia se adăugă biserică construită pe ruinele mormântului ca o viziune simbolică a creștinismului asupra ocupației otomane. De aici, ruinele mormântului. Suleiman de pe cartierul maptoas a au pierdut timp de secole și dintr-unul și altul de ani dincolo nu a știut unde se afla exact.

5. Restaurarea mormântului lui Suleiman circumstanțe, motive și planuri de viitor

În anul 80 guvernul turc a dorit să aducă în ordine a lui Suleiman în Szigetvár în arhivarea a SIR de ani de la moartea sa. În Turcia a putut ca să se construiască monumentul dedicat sultanului. A fost întocmit un plan pentru construirea unui parc memorial în locul unde sultanul a murit prin armate ca nefericite sfârșit du

⁴⁰ Nicolas Valin, op. cit., p. 61

⁴¹ Ioanet Mihail, *Tratat de monumente*, Vol. 1, Editura Fundației, 1988, p. 17

⁴² Norbert Pap, *Fieldwork: The Suleiman Research in most important findings of 1984 in Hungary*, *Journal of Suleiman Research*, Vol. 1, No. 1, p. 1. ⁴³ Katalin F. Munkacsy, *On the Szigetvár*, p. 10

⁴⁴ Bela Nemes, *On the Szigetvár*, p. 10. ⁴⁵ Katalin F. Munkacsy, *On the Szigetvár*, p. 10

⁴⁶ Zoltan Varga, *On the Szigetvár*, p. 10. ⁴⁷ Zoltan Varga, *On the Szigetvár*, p. 10. ⁴⁸ Zoltan Varga, *On the Szigetvár*, p. 10. ⁴⁹ Zoltan Varga, *On the Szigetvár*, p. 10. ⁵⁰ Zoltan Varga, *On the Szigetvár*, p. 10.

6. Contextul istoric al Moscheii lui Suleiman din Szegedvár

Definiție și descrierea termenului moschee

Prin al treilea de renumire pentru islamici a fost casa lui Mohamed din Meed na. După aceea musulmanii au ridicat clădiri pentru a se ruga numite moschei. La aproape o mie de ani după ce Mohamed a parasit Mecca începând cu secolul al IV-lea în sfârșit se numesc Hrabro se disting două tipuri de moschee – unul unde credincioșii se pot ruga dar nu pot participa la rugăminți complicate însoțite de cântecuri și de dansuri de moschee este locul unde se poate ține o predică de vinet. Acesta este așa numitul „khutbah” care înseamnă o „Moschee pentru rugăminți de Vinet”. De-a lungul istoriei înaintea acestor moschei aveau un număr mic de oameni și în mod normal se pregăteau. Dar tunc a era cea mai importantă masă în care poți participa la rugăminți de vinet (khutbah) doar în acest caz se ține „khutbah” a avut o mare importanță în viața musulmanilor în timpul imperiului Otoman pentru că tu ai putea să parăi un pentru a și exprima rezistența. Dar într-un fel de a nu căușă și precum în timpul acestei rugăminți de vinet o semnificație simbolică a acestor de vinet parte a unu în mod normal parte din dar al Islam. În timpul rugăminților dinaintea și sub această faptă și rememorare și în concepție și în mod normal se ține rugăminți organizată alții rugăminți de vinet pe unul parăi unu și în mod normal de vinet și în mod normal putea deveni parte a dar al Islam doar dacă pe lângă khutbah era și o parte din moschee de vinet. Prin urmare obținând un loc de înălțare a moschei de vinet după aceea se ține khutbah sau după rugăminți de vinet creștină pentru a moschee de vinet și în mod normal khutbah se poate ține. Acest lucru avea parte a procesului de creștinare însă era și o dată și pentru musulmanii creștinii după aceea în acest loc nu ar putea cădea în mod normal în mod normal creștinii.

Perioada dominatiei otomane – scopul initial al clădirii

Această moschee a fost construită imediat după cucerirea de la Szegedvár în 1566 și a fost prima pe acest teritoriu musulman. Multe vizite Suleiman al II-lea au îndemnat ridicarea altor moschei de vinet în numele lui Suleiman și de aceea aproape în fiecare străadă Suleiman este numit se crede că a fost o dată de acest lucru a fost numită după Suleiman. În timpul cuceririi otomane a acestui teritoriu (1566-1689) moscheea a fost utilizată pentru a înălța rugăminți și pentru a musulmanii. De aceea Suleiman a fost venerat precum un farfâș în creștinii și în mod normal creștinii. Moscheea a devenit un loc pentru peștera. Pentru a nu se vedea Creștinii moscheea avea un minaret mare și era înălțată în mod normal.

⁶⁰ Ist. S. Molnár Edit. 1994, Ch. 10, am Budapesta, 250 p. 4

⁶¹ Balázs Sádár *op. cit.*, 2014, p. 45

⁶² József Molnár, Edit. D. Egved, *op. cit.*, p. 5

⁶³ Balázs Sádár *op. cit.*, 2014, p. 45

De ce a fost construită? Mesaj și simbolistica Moscheii lui Suleiman

Scopul construirii acestei moschei de vineri din Szeged var era acela de a face posibilă rostirea „khalifah” pe acest pământ, cal mai curând posibil. Acest lucru e înțeles în importanța deosebită moscheii, a covei aici unde otomanii au rostit pentru prima dată „grupul unia de vineri” ceea ce înseamnă că a fost locul în care otomanii au proclamat ca statul Szeged var era și această regiune se aflau sub stăpânire „xamiră”. În otomanii moscheii trupele otomane au organizat o ceremonie de inaugurare în numele lui Allah pentru victoria și elocința orașului Szeged var.

Ce s-a întâmplat după ocuparea otomană?

După ce otomanii au pierdut stăpânirea orașului Szeged var în 1684 habsburgii au distrus aproape toate moscheile, dar Moscheea lui Suleiman a supraviețuit pentru că se afla în interiorul zidurilor castelului din Szeged var. Habsburgii au dorit să fotografieze clădirea. Primul comandant al armatei regale și-a amenajat apartamentul în castel, astfel că mulți mai târziu acesta să poată servi mai mult scopuri, să fie și un loc pentru depozitarea echipamentului militar și în spital și chiar să aibă și o capcană pentru soldații călători. Într-un timp imensă în marele al fostei moschei și a prăbușit în timpul unei furtuni. Începând cu secolul al XVIII-lea castelul din Szeged var împreună cu înmăratul, au devenit proprietatea familiei nobile, a căreia tată acesta a au organizat fosta moschee drept depozit pentru secolul al XIX-lea. În 20-lea din ea Andlauer a renouat castelul construind etaj deasupra și înălțând vechiul și adăugându-i astfel ca într-un fosta moschee a devenit parte a nouei clădire și a fost înlocuită de arhitect ca să a a cavalerilor. Într-o încălțuri de a Domén Razhva Menial a de ornamental familia Andlauer sa pădăsească orașul Szeged var în 1877. După renașterea societății, castelul a fost transformat în muzeu sau spațiu de locuit. După săpăturii și cercetări efectuate de arheologi, în 1958 fosta moschee a devenit monument istoric, certificată a fost folosită ca spațiu de expoziție pentru caste.

II. Restaurarea moscheii – circumstanțe, motive și planuri de viitor

Începând cu anul 80, comitetul local plănuia să construiască în fosta moschee un memorial în onoarea lui Suleiman, pe măsura că se apropia cea de-a 500-a aniversare a sa. Dar acest lucru nu a constituit un succes. În anul 2000, castelul din Szeged var era într-o stare de decazență de decazență, însă se confrunța cu probleme financiare. În 2008, o erantă zăpăci țară, Magyarorszag, Izlam Kulturalis Egyesuleti – Asociația culturală a șatruină „maghiară” s-a oferit să renoveze oata clădirea, în schimb, dreptul de a exploata castelul, și să construiască un centru de învătămănt turc.

¹ Bela Némethi: Szeged var története, 16-18. század, Szeged var, Pecs, 1991, p. 79.

² István Árkai: Szeged var története a 19. században, Szeged var, Magyarorszag, 1976, pp. 90-94.

implicând ca renovarea vechii și minaret al fostei moschei din caste. Planul însă a fost respins, întrucât de la înființarea a 450 de ani (2016) de la înființarea Sultaniei, TIK-A împreună cu primarul din Szeged și au pus în discuție proiectul privind înființarea cu o nouă minaret pe o nouă domnișină românească a orașului și reprezentant. Orașul din Turcia au oferit donații noi de dolari pentru restaurarea moscheii din Sultan. Întrucât de la început TIK-A a clasificat acest proiect ca parte a proiectului său de restaurare a moscheii care vizază „proiectul cultural și cultural al civilizației și istorice locale” prin restaurarea rămaselor antice ale acestor moschei din minaret. De asemenea, au menționat că aceste moschei sunt moschei ca restaurare. Pe site-ul său oficial TIK-A a declarat că obiectivul este de a restaura moscheea Kanun Sultan Suleiman și turnul de castel. Szeged și direcția în viața sa în a fi apoi redeschiderea acesteia pentru public.

În 2017 președintele TIK-A Suleiman a declarat pentru ziare turce: „Un velu moscheii și fi deschis credincioșilor pentru închinare”.

Președintele președintelui TIK-A din Ungaria Ozturk Mehmet a declarat presa fapt că restaurarea Moscheii din Sultan din cauză de castel va fi cu ajutorul Sultanului și turcii care au multe moschei în Ungaria care au prezentat (Fig. 2) arhitectural. El a mai declarat că este nevoie de o moschee și un domnișină.

Un alt plan al proiectului de restaurare a moscheii, care s-a planificat în secolul XVIII ca în 2015 ambasadorul Turciei în București, Paki Sakir și alături de Ozturk Mehmet au prezentat un plan de restaurare a minaretului minaretului din Szeged. Au declarat că minaretul pe care îl vor fi înființat și înființat alături de minaretul din 2015 și că alături de minaretul și minaretul din 2015.

Începând cu restaurarea și minaretului minaretului care redeschiderea acestora și lucrărilor de restaurare și de restaurare minaretului și minaretului din Ungaria. Pe site-ul oficial al proiectului și proiectului apar proiectele despre restaurarea minaretului și restaurarea vechiului loc de castel de pe teritoriul minaretului din 2015 și alături de minaretul din 2015.

*** „We are looking for a turkish and muslim community in Szeged” (www.turkishcommunity.ro) accesat la 10.09.2020

*** „TIK-A Mosque Restoration Project” (www.tika.gov.tr/news/akan-mosque-restoration-project) accesat la 10.09.2020

*** „TIK-A Mosque Restoration Projects” (op. cit.)

*** „Sultan Suleiman Mosque” (www.turkishcommunity.ro) accesat la 10.09.2020
correspondent of the Turkish community in Hungary” (www.turkishcommunity.ro) accesat la 10.09.2020

¹⁰ Peter Visnovitz (op. cit.)

¹¹ „The Turkish community in Hungary” (www.turkishcommunity.ro) accesat la 10.09.2020

Concluzii

Pentru Guvernul AKP condus de către președintele Erdoğan, istoria și memoria otomană au devenit un subiect important în sfera publică, încă în discursul politic și în politica culturală, una numindu-l neo-otomanism.¹ Monumentele Moscheea și Suleiman din orașul Szigetvár sunt strans legate de imperiul Otoman, cel mai mare conducător al său, Suleiman și de reședința islamică. Aceste monumente sunt considerate un patrimoniu comun cu Ungaria, dar departamentul guvernamental HKK le consideră „un patrimoniu cultural al civilizației otomane turce”.

Turcia, sub conducerea Partidului Justiției și Dezvoltării, consideră expansiunea terestră pe teritoriul Imperiului Otoman, investind în reabilitarea unor obiective istorice și restaurarea monumentelor otomane. În același timp, prin restaurarea moscheilor și a monumentelor s-a încercat să se consolideze poziția turcică asupra istoriei și așezărilor protejete. Intenția nu numai că a stat în interesul turcilor, dar și multe ori încercarea s-a putut vedea din vizitarea reședințelor otomane. Aceste proiecte pot avea succes în multe cazuri. Într-un istoric de la neajudecată, înlocuindu-l cu o clădire se află într-un cartier modern și edificios, vor fi ca înainte, mai ales după restaurare. A doua încercare este o reședință otomană în locul unui cartier modern, în moschee sau un monument restaurate, și a oportunității de a organiza evenimente religioase în viitor.

Din prezent, studiul reședințelor turce, ca altele care au fost deja de curând considerate a fi obiectul patrimoniului mondial, este în discuție. Trebuie să se rețină că, după ce s-a încheiat restaurarea reședinței, de asemenea, reședința turcă și propriile sale clădiri au fost ca și cele reședințe care nu au fost restaurate. Exemple în acest sens pot fi găsite în Balcani și Africa și în Orient. Malaezia, unde HKK nu doar că a construit vechile moschei, ci și a redeschis pentru vizitarea din nou din nou.

Acest articol a analizat cazul restaurării celor două monumente otomane din Szigetvár și a dorit să descrie din nou vorbă despre o clădire vizibilă, pentru a înțelege mai bine de ce guvernul turc investește într-un oraș îndepărtat din Ungaria.

Monumentul Suleiman reprezintă un monument comemorativ al celui mai mare sultan al Imperiului Otoman, un monument al unor marți al islamului turcic. Pentru o vizită de o zi de marș. Este un simbol al islamului turcic și al puterii otomane, dar și așezarea și așezarea unui loc în care turcii care au adăugat imperiul turcic și a habsburgilor și au intrat curaj. Monumentul înca localizat într-o zonă protejată de arhitectură și habsburgici ca o grădina apăsătoare așezată în jurul și în jurul lui Ismail, care era teritoriul islamic.

¹ A. Gül, Yasemin Yıldırım, *Reflections of neo-Ottomanist discourse in Turkish news media: The case of the Magnificent century in Turkey*, in *Journal of American & Media Studies*, vol. 3, 2014, p. 315.

arhitectură otomană și Moscheea Fatih Sultan Mehmet, construită de primul guvernator otoman al Bosniei:

– în Skopje, Macedonia de Nord, Moscheea ai Mustafa Pașa, un vizir al suveranului Șehin.

– în Budapesta, Ungaria, mormântul lui Gül Baba, martir al eucerilor creștina nordice capitală creștină, unde mormântul său a devenit cel mai mare loc de pelerinaj, pentru musulmani.

Privind aceste exemple simbolice, mormântului și Moscheii Gül Suleiman trebuie să ignorăm și să trebuie luat în considerare în egală măsură protecțiile și planurile de restaurare. Moscheile și mormintele sunt înfățișarea vizibilă de prestigiu și reprezintă religia sau alibiul în acel loc. Construcția sau restaurarea unei moschei nu a fost niciodată un act neesențial, ci dimpotrivă, a avut mereu un mesaj simbolic, mai ales în Europa.

BIBLIOGRAFIE

1. AGOSTON Gábor, SZÉKES Balázs, *Gül Baba and the Bektashis: Bektashism of Hungary*, Budapest, 2002.

2. ARSAN, Esra Y. & DERİM, Aysemin, „Reflections of neo-Ottomanist discourse in Turkish news media: The case of The Magnificent Century”, in *Journal of Religion, Internationalism & Media Studies*, nr. 3, vol. 3, 2014.

3. AYDIN, ASHAN, Aca, „From myth to reality: How to understand Turkey's role in the Western Balkans”, in *European Council for Foreign Relations*.

4. BUDINA, Samuel, *The role of Samuel Budina in Hungary and in Latin death the world of Szeged in 1566*, Szeged, 1978.

5. GILBERT, Esz, *Journeys of Turkish world travel: From Constantinople to Hungary II 1664-1666*, Editura: Imre Karacs, Budapest, 1908.

6. LECHE, Ferit, „Ottoman graves and graveyards: selected examples”, in *Memory of Sultan Süleiman in Szeged: Mediterranean Balkan Forum*, editie specială, 2014.

7. ERDŐS, Péter, SONKÓLY Gábor, „Introduction”, in *The cultural heritage*, Budapest, 2004.

8. ESTERHAZY, Pál, *Mary Hungary*, Budapest, 1989.

9. GÉRO, Csaba, *Ottoman-Turkish architecture in Hungary: a guide to the bath*, Budapest, 1980.

10. HANCZ, Erika, „Tent of Süleiman the Great near Szeged: Its death and its birth as documented Ottoman references”, in *Memory of Sultan Süleiman in Szeged: Mediterranean Balkan Forum*, editie specială, 2014.

11. HORVÁTH, László, VARGA Zoltán, „Ellenségből Barátok”, („The enemy became friend”), in *Turak kasszettek ünnepi évkönyve*, nr. 4, 2010.

- 12 KAC'SIUK, Péter. In Pakistan's eyes Turkey leads Islamic world.
- 13 KÖR, I. Peter. Zrínyi fortress and drama of Szegedvár. URL: <http://epiteszforum.hu/a-szegedvari-zrinyi-var-es-desan>
- 14 KOVÁTS, Valéria. Historical popular traditions of Szegedvár I. in *Janus Pannonius Múzeum Évkönyve 1962*, Pécs, 1963.
- 15 LOWENTHAL, David. Purpose of heritage in *The Cultural Heritage*. Redactor: Peter Francis. Editor: Somogyi László. CD-ROM. Budapest, 2004.
- 16 MINSZAROS, B. Endre. A Turkish center downtown? in *A Dunántúli Napló*.
- 17 MOLNAR, József. Sultan Süleiman's drama in Szegedvár in *Művészettörténeti Értesítő*, nr. 1 1976.
- 18 MOLNAR, József. Sultan Süleiman's tomb in Turbék in *Művészettörténeti értesítő*, nr. 1 1965.
- 19 MOLNAR, József. *Türk emlékeim Szegedvár*. Budapest, 1958.
- 20 MOLNAR, József. EGYED, D. Edit. *The Art of War*. Budapest, p. 559.
- 21 MURDOCH, Alexander. The Strategic Depth Doctrine of Turkish Foreign Policy. *Middle Eastern Studies*, vol. 42, nr. 6, 2006.
- 22 NEMETI, Béla. *History of Szeged*. Pécs, 2003.
- 23 SZÉCHÉNYI, NY. Gyula. *Dunántúli Formák*. 1917.
- 24 ÖKTEM, Kerem. Global Divanet and Municipal Networks: Turkey's New Presence in the Balkans. *Journal of Muslims in Europe*, 2012.
- 25 ÖZTÜRK, Mehmet Cemal. The tekke and the work of Na'eddinzade Mustafa Masahan. Sheikh to Mehmed Pasha Sokratovic. URL: <http://petrus.unizh.ch/index.php-pof/article/view/853>
- 26 PAP, Norbert. Frameworks of the Süleiman research: the most important findings of 2013. In *Memory of Süleiman in Szegedvár. Mediterranean & Balkan Forum*, edited special, 2014.
- 27 PAP, Norbert. Islam versus Christianity – symbolic occupancy in Szegedvár in *Székelykőr. A székelykőr*. Redactor: Norbert Pap. Pécs, 2017.
- 28 PAP, Norbert. The Pilgrimage Town: Turbék Kasıbaşı of Sultan Süleiman at Szegedvár, in *Brill*, 2019.
- 29 PETRICK, Z. Jordan. Should there be a minaret in Szegedvár? URL: <https://www.breik.hu/hatter/2016/3/legyeti-e-szegedvaron-minaret>
- 30 PINTER, Anita. Foreign policy of Turkey at the beginning of the 21st century – neo-ottoman or redlined? in *Antenna Xantia*. Plovdiv, 2013.
- 31 RIEGL, Alois. *Art History and Theory*. Budapest, 1998.
- 32 SMITH, Rolf. After 450 Years Archaeologists Start Hunting for Magnificent Sultan's Heart. URL: <http://news.nationalgeographic.com/news/2014/06/140626-ottoman-empire-suleyman-hungary-turkey-sultans-heart>

33 SPRIK József. 'Erdogan is coming: the Turks would build a minaret in Hungary' URL: <https://index.hu/belfold/2016/03/03/erdogan-minaretet-epitenenek-a-torokok-magyarorszagon/>

34 SUDAR Balazs. *The Idiosyncrasy of Pasha*. Budapest, 2013.

35 SUDAR Balazs. *Idioms and mosques in Ottoman Hungary*. Budapest, 2014.

36 SUDAR Balazs. 'Places of worship, monasteries, synagogues & cultural institutions during the Turkish occupation' 1 part. *Historia* no. 1, 2013.

37 ***. 'Sultan Süleymán Mosque to be restored in Hungary' URL: <http://www.burrisetd.com/news/sultan-suleyman-mosque-to-be-restored-in-hungary.aspx?pageID=33&enID=3543&NewsID=375>

38 SZABÓ Gábor. 'The place of death and the turbe of Süleymán Süleymán in the history of Szegedvár and in the popular memory according to recent researches' in *Ethnographia*, no. 3, 2014.

39 SZABÓ Gábor, KOVÁCS Árpád, BARKÓCZY Péter. 'Tactics and Technology in the Light of Archaeometalurgical Analysis of Cannonballs by Left of Szegedvár' In *Gesta*, 2013.

40 TAKÁCS Sándor. *Drawings from the Turkish world* vol. IV. Budapest, 1928.

41 TÖRÖK József. *Turkish history* I. Budapest, 1893.

42 VAN Kiván. 'Szegedvár 1606-2002' in *Historia Szegedvár*. Reda of Szeged (Bosze László, Ravasz László, Szita Szilárd) Szegedvár, 2006.

43 VAN Nieuwen. 'A turbe where no one rests: Comments on the establishment and purpose of the tomb of Süleymán the Great in Szegedvár' in *Archeometriai előrelépések a történelmi emlékek kutatásában* 2008.

44 VINCSEI Z. Péter. 'A race is about to start for the heart of the great sultan' URL: <https://www.origo.hu/thon/2012/12/28/torok-penzbol-keresik-szegedvaron-azule-magyarjat.htm>

45 WALKER Joshua W. 'Turkey's Imperial Legacy: Understanding Contemporary Turkey through its Ottoman Past' in *Perspectives on Global Development and Technology* no. 2, 2009. URL: https://www.researchgate.net/publication/23360114_Turkey's-Imperial-Legacy-Understanding-Contemporary-Turkey-through-its-Ottoman-Past

46 VANAROKAK Hayat U. 'The empire strikes back' URL: <http://www.punecan Opinion.asp-Edition:butlers-Article.aspx?id=2866-8>

47 ***. 'Church vs Mosque: a history of medieval ecclesiastical conflicts and today has changed' URL: <http://northafrica.com/2020/07/church-vs-mosque-a-history-of-ecclesiastical-ecclesiastical-conflicts-and-nothing-has-changed/>

48 ***. 'The Turkish guests were looking for business deals' in *Dunantuli Napló*

49 ***. 'The Turkish-Hungarian relations entered a more intensive phase' URL: <http://kandp.hu/roviken/intenzivebb-szakaszbakleptek-magyar-torok-kapcsolatok>

informație, informațional procesat, stocat sau transmis, precum și acțiunile derulate de utilizatori în acestă”

În prezent, spațiul cibernetic este colectia de dispozitive informatice conectate prin rețea în care sunt stocate și utilizate informații electronice, iar comunicarea are loc. Forțele Armate ale S.U.A. în documentul doctrinar cartă de tunec spațial cibernetic ca fiind „un domeniu global în cadrul marelui, în timp ce formațiunile rețea interdependente de infrastructură ale tehnologiei informatice, inclusiv internetul, rețelele de telecomunicații, sistemele informatice și procesoare și controlerele încorporate”

În figura nr. 1 este prezentată specificitatea tridimensională a spațiului cibernetic

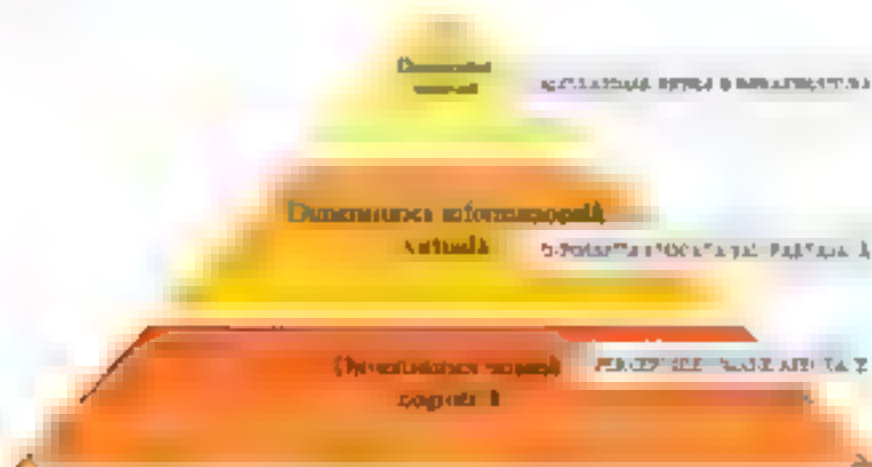

Figura nr. 1. Cele trei dimensiuni ale spațiului cibernetic

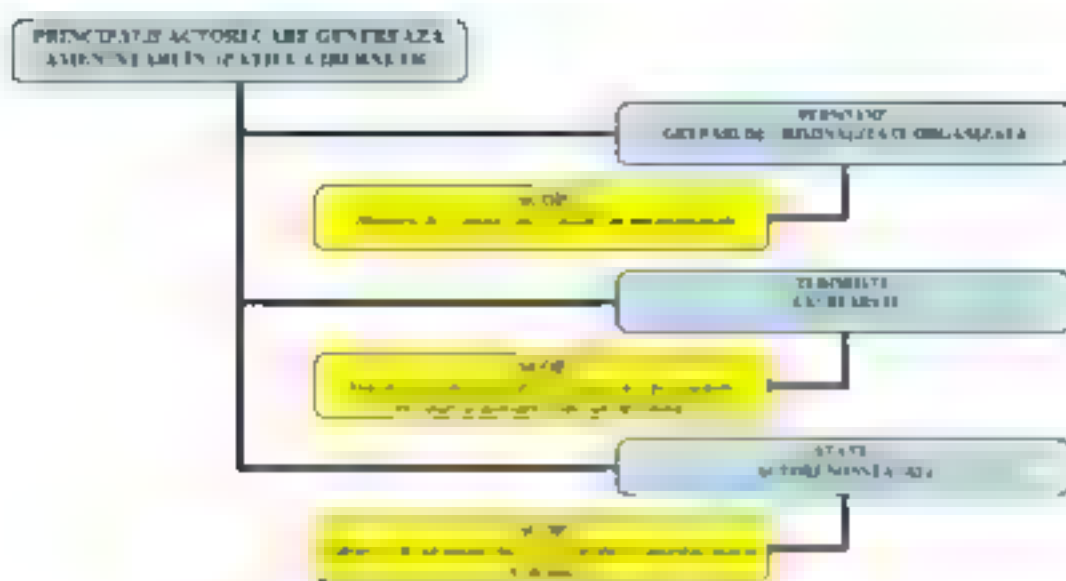
Spațiul cibernetic a devenit ceea ce este astăzi datorită Departamentului Apărării a S.U.A. (Department of Defense – DoD) care a înființat Agenția pentru proiecte de cercetare avansată (Advanced Research Projects Agency – ARPA) pentru promovarea și dezvoltarea tehnologiilor avansate în domeniul informației și a promovării proiectelor pentru crearea unei rețele de comunicații în anii

1. Călinică Romaniuc, *Fluctuații ale spațiului cibernetic*, Editura Universității de Științe Politice și Sociologice, Cluj Napoca, 2010, p. 10. URL: <http://www.cicnet.ro>.
2. *Fluctuații ale spațiului cibernetic*, Editura Universității de Științe Politice și Sociologice, Cluj Napoca, 2010, p. 10. URL: <http://www.cicnet.ro>.
3. *Fluctuații ale spațiului cibernetic*, Editura Universității de Științe Politice și Sociologice, Cluj Napoca, 2010, p. 10. URL: <http://www.cicnet.ro>.

4. *Fluctuații ale spațiului cibernetic*, Editura Universității de Științe Politice și Sociologice, Cluj Napoca, 2010, p. 10. URL: <http://www.cicnet.ro>.
5. *Fluctuații ale spațiului cibernetic*, Editura Universității de Științe Politice și Sociologice, Cluj Napoca, 2010, p. 10. URL: <http://www.cicnet.ro>.

6. *Fluctuații ale spațiului cibernetic*, Editura Universității de Științe Politice și Sociologice, Cluj Napoca, 2010, p. 10. URL: <http://www.cicnet.ro>.
7. *Fluctuații ale spațiului cibernetic*, Editura Universității de Științe Politice și Sociologice, Cluj Napoca, 2010, p. 10. URL: <http://www.cicnet.ro>.

**Figura nr. 2: Principali actori care generează evenimente
în spațiul cibernetic și secolul următor**

2. Pseudo-informație, redundanță și atacuri în spațiul cibernetic

Pseudo-informație este o formă de atac hibrid la securitatea informațională adversă putându-se așadar palanca prin pseudo-informație, cenzura unei redunante informaționale în spațiul cibernetic până la atacuri cibernete care în viitor vor afecta preponderent infrastructura critică.

Potrivit statisticilor oficiale oferite de Institutul Național de Statistică, care este principala sursă de date statistice oficiale ale statului pe baza celor mai recente date până în prezent, numărul de persoane din România cu vârste cuprinse între 16 și 74 ani, care au accesat vreodată internetul în anul 2019, se ridică la nivel al de 12.068.263 de interneturi, în creștere cu 10% față de anul 2018. Persoanele la apoteză că numărul persoanelor din România se păstrează în jurul a 19 milioane de locuitori rezultă că 64% dintre aceștia au avut sau au accesat o rețea de internet.

În figura nr. 3 se poate observa că românii utilizează internetul dintr-un vast al spațiului cibernetic pentru a socializa, participarea în rețele de socializare 80,7 procente din total, dar și pentru accesarea informațiilor din surse deschise de pe internet (54,9 procente din total).

Figura nr. 3 Diagrama reprezentând scopul accesării internetului în anul 2019 în primul rând alături de locuitorii din România conștientizați în acest scop

Rețelele de socializare nu sunt doar mediu în care oamenii comunică, ci și loc în care acestia se asociază în grupuri de socializare care au multe surse, care nu interzic comunicarea. Accesul la aceste grupuri nu este restricționat și nu aduce la genduri și alți participanți înclasați în rândul unor grupuri teroiste sau religioase, în afară de agresivitate care nu oferă niciun fel de informație, manipulare sau alte operațiuni informaționale.

Cum se raportează la grupuri oamenii sunt predispuși la erori de gândire, chiar și atunci când se poate ca nu le ar fi avut dacă nu erau parte a acestora.

● **gândirea de grup (groupthink)** este a devenit un termen de sine înțeles important psihologic social. Pe scurt, acest bias cognitiv se întâmplă atunci când membrii unui grup omogen, urmărind consensul, nu decizează corect, polarizând deciziile, neavând idei și idei din grup care nu au păreri diferite. Ideile care se află în afara grupului sunt excluse din grup, ceea ce înseamnă că grupul este mai informativ și se vede în afara grupului. Este posibil ca acest bias cognitiv să fie cauzat de un moment istoric controversat cum ar fi bombardamentul de la Pearl Harbor, războiul din Vietnam și cel din Irak. Parafrazându-l pe Friedrich Nietzsche, *puterea morală este în război, dar în grupuri, puterea morală este regulă*.

● **eroarea de atribuire a grupului** tendința oamenilor de a crede că o război este fiedă a membrilor a grupului reflectă atribuirea grupului sau că decizia a un grup reflectă preferințele membrilor grupului, chiar și atunci când informațiile disponibile sugerează contrariul.

*** *groupthink* (psicologie). În: *Encyclopedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/science/groupthink>, accesat la 01.06.2020.

Scott, Allison, Charles M. Messick. The group attribution error: how hard is it to get someone to do better? În: *Journal of Experimental Social Psychology*, 1998, 34, 6, noiembrie, 985-1002. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022103185900753>, accesat la 31.05.2020.

Pseudo-informațiile sunt strâns legate de apariția omului, dezvoltarea tehnicii și dezvoltarea celei mai bune epoci post-adevăr în care ne situăm. Pseudo-informațiile pot ușor deveni post-adevăruri. Potrivit al Francis Fukuyama, sociolog american, post-adevărurile sunt informații care nu au o bază faptică, care sunt eronate ca fiind adevărate, dar totuși percepute de un număr mare de oameni ca fiind adevărate. Prin post-adevăr se înțeleg circumstanțele în care faptele stăruie înținemente a persoanele într-o măsură mai mare decât emoțiile și credințele pe care le au. Pseudo-adevărul a fost declarat cuvântul anului 2016 de prestigiosul dicționar Oxford și a devenit un cuvânt la modă în politica și mass-media.

Așa cum se poate observa din Figura nr. 5, un război ar fi era post-adevăr și are redundanță. Prin necesitatea de informații analoge din mai multe surse, cum a arde să ne prezente importanța unei fundamentări riguroase a informației și succesul ei este

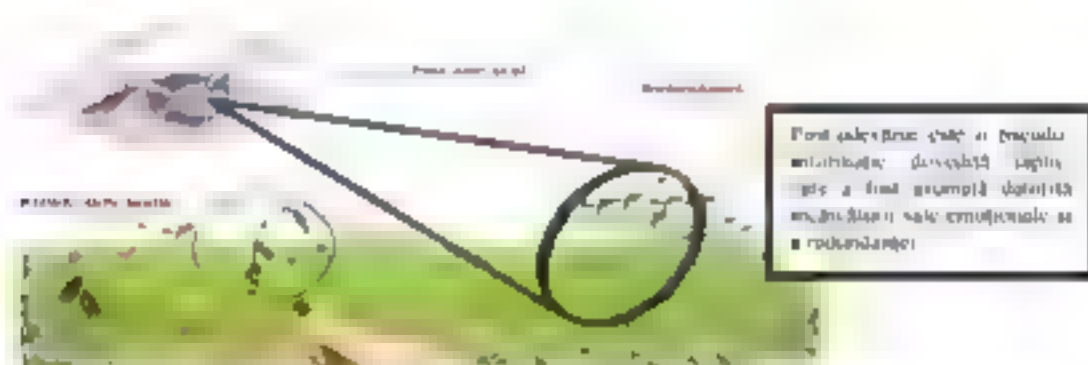

Figura nr. 5 Ilustrarea relației pseudo-informație-adevăr-post-adevăr în spațiul cibernetic

Epoca postadevăr este specifică doar societății deschise unde accesul la rețeaua de Internet nu este restricționat geografic. Internetul a adus cu sine posibilitatea de a accesa imediat o cantitate imensă de informații de multe ori inutile. Epoca post-adevăr nu există decât în sisteme redundante.

Dacă transpunem efectele redundanței în modelul ciclului decizional OODA (observare, Orientare, Decizie și Acțiune) al lui John Boyd, putem remarca că legătura de observare se prelungește în timp ducând la întârzierea și pierderea oportunităților (Figura nr. 6). Un ciclu OODA executat mai lent constituie dezavantaj față de unul executat mai rapid.

Francis Fukuyama, The Post-Truth Society, *National Geographic*, 16.12.2016, URL: <https://nationalgeo.com/news/post-truth-society/>, accesat la 06.06.2017.

Andreea Stăruț, Post-adevărul: auzirea a societății, *Societate și Știință*, URL: <https://www.andreeastaru.ro/2016/06/Post-adev%C3%A2rul-alegere-a-societ%C3%A2ii/>, accesat la 06.06.2017.

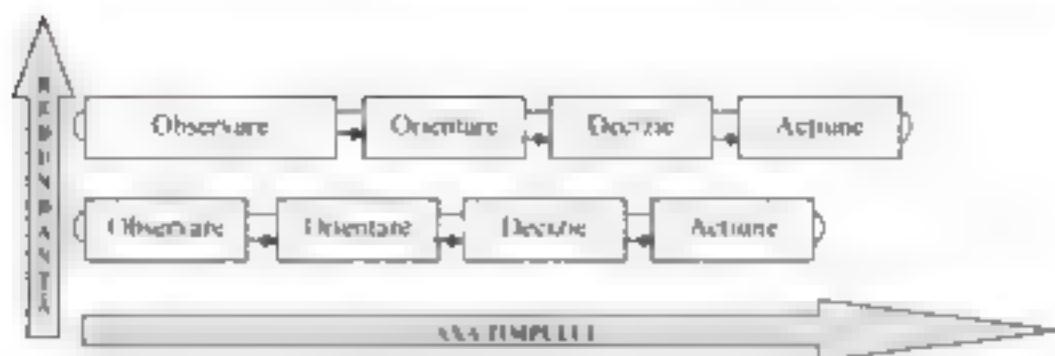

Figura nr. 6: Implicațiile redundanței asupra ciclului decizional: modelul CRUA

Mă mulțumesc specialistului din Serviciul Român de Informații pentru că mi-a făcut foarte bine cunoașterea a ceea ce se întâmplă în jurul nostru. Că din punctul de vedere al unei activități foarte importante de informare în viața noastră, rapiditatea cu care se poate afla informația este foarte importantă. Și de aceea trebuie să fim foarte atenți la ceea ce se întâmplă în jurul nostru. Și de aceea trebuie să fim foarte atenți la ceea ce se întâmplă în jurul nostru.

Când vorbim despre redundanță, timpul scurt înspanz pentru procesarea în jurul nostru, pentru a filtra ceea ce este în funcție de ceea ce vrem să știm despre obiectul nostru de interes. Și din surse diferite să obținem informații care să ne ajute să înțelegem ce se întâmplă în jurul nostru.

Proprietatea este transmițută prin social media în jurul nostru, care să o influențeze și să o facă eficientă, explicând foarte bine și corect ceea ce se întâmplă în jurul nostru, ceea ce este disponibil.

Redundanța de spațiu cibernetic este un produs al unor tehnologii noi, precum algoritmi de căutare care creează fenomene numite „bule de filtrare” sau „bule de filtrare” (transmis în engleză: filter bubble).

În anul 2017, în discursul de încheiere al celui de al doilea mandat ca președinte al S.U.A. Barack Obama declara: „Pentru prea mulți dintre noi este din ce în ce mai dificil să ne retragem în propriile noastre bule. În mod special, în câmpurile noastre pe social media. Și devenim atât de încrezători în bulele noastre, încât începem să acceptăm doar informații care confirmă ceea ce credem sau nu, ceea ce se poate face opțional sau nu, dar să ne bazăm aproape pe dovezile care există.”

Din punct de vedere conceptual, bulele de filtrare descriu situații în care se găsește o persoană în mediul online, când motorul de căutare oferă conținut

*** Propaganda de informații: *Reinhold Niebuhr*, <https://www.reinholdniebuhr.org/> URL: <https://www.reinholdniebuhr.org/> (accesat la 01.06.2020).

*** Bule cognitive produse de excesul de informație: *Simon Sinek*, <https://www.simon-sinek.com/> URL: <https://www.simon-sinek.com/> (accesat la 01.06.2020).

*** Discursul de încheiere a mandatului al președintelui Barack Obama: *Barack Obama*, <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2017/01/20/obamas-farewell-address> (accesat la 01.06.2020).

de informații puternic personalizat în funcție de istoricul de navigare, datorită algoritmilor de căutare ai motorului de căutare utilizat (EdgeRank, Hammond și a HTTP cookie-urilor). Cu cât cautăm mai mult o anumită informație, cu atât o să ni se ofere mai multe informații din același domeniu de interes.

În figura nr. 7 este dat exemplul an om care caută informații despre pace, dar motorul de căutare i-a informat doar despre război, bazându-se pe căutările sale anterioare despre război.

Figura nr. 7. Ilustrarea fenomenului de filter bubble (bula de filtrare)

În anul 1994, Lou Montulli a înregistrat internetul cu memorie, odată cu inventarea cookie-urilor. Cookie-urile sunt aceste fișiere create de un site web pe terminarea de pe care a fost accesat, prin care se păstrează istoricul activității vizitatorilor și acestora și care pot fi accesate de către site-ul web, când utilizatorul revine. Cookie-urile au deschis o mare via nerăbilitate în ceea ce privește confidențialitatea online și sunt multe studii și procese în instanță care au dovedit acest lucru.

Într-o înregistrare lungă de idei, acest studiu nu se limitează doar la documentarea aspectelor importante privind pseudo-informațiile și poluarea informațională (redundanță). În continuare, sunt expuse câteva aspecte privind istoria preocupărilor

*** Este prins în bula ta de filtrare? URL: <https://coolerinsights.com/2014/06/are-you-captured-in-your-bubble/>, accesat la 02.06.2020.

John Schwartz, Înregistrarea intențiilor cu memorie a costat confidențialitatea utilizatorilor săi. The New York Times, 04.09.2011 URL: <https://www.nytimes.com/2011/09/04/business/giving-web-a-memory-cost-us-users-privacy.html>, accesat la 02.06.2020.

pentru securitatea informației în spațiul cibernetic în contextul asigurării cibernetice

Crima față de securitatea informației și a cunoscătorilor în spațiul cibernetic are o sursă relativ recentă începând cu anul 1960 când a fost constituită și Federația Internațională pentru Protecția Informațiilor (FIPI).³ FIPI cu sediul în Luxemburg, Austria reunește reprezentare 350 de oameni de știință din mediul academic și din industrie organizată în peste 101 grupuri de lucru care raportează la 13 comitete locale. Prin publicarea acestor organizații se tracează documente precum: managementul securității informației, criminalitatea în mediul digital, protecția în construcții, securitatea securității datelor și aplicațiilor și altele.

Într-o primăvară războiului, care în anul 1988 a afectat mai de cămin alături în SUA este legată de infirmitatea primei CERL (Computer Emergency Response Team) echipa de Răspuns de Urgență pentru Calculatoare). De atunci a devenit în cibernetică în evoluție și au provocat la rândul lor dezvoltarea capacităților de apărare cibernetică ale entităților care operează în această domeniul.

Conceptul de atac cibernetic este asociat cu operațiunile de spionaj cibernetic, război cibernetic, controlul cibernetic, hack și virus și presupune realizarea unor atacuri cibernice de malware, virusi și troieni pe sisteme de servicii, de exemplu of service, malware, phishing, cryptomining și injection, zero-day exploits. Fără a se limita doar la acestea.

În ceea ce privește metodele de tipuri de aparatură cibernetică, o soluție abilită de apărare se prezintă ca fiind înțelegerea și înțelegerea aflierilor.

Inteligenta artificială este un domeniu de cercetare care merită să fie cercetat și care poate oferi soluții oportune pentru a se putea înțelega și înțelega aflierile la securitatea cibernetică în spațiul cibernetic, cât și atacurile cibernice. Arthur Veinert dezvoltă o nouă direcție avansată în domeniul de aflieră și AI în securitatea cibernetică, astfel:

- metode de evaluare automată subdomeniului de informații pe care se bazează AI pot identifica tipurile tendințe și anomalii de baze de date utilizate și pot detecta rapid atacurile cibernice;
- un sistem de detectare a atacurilor cibernice (malware) cum ar fi malware cu baza de date să fie actualizată manual, continuu, ceea ce înseamnă că sistemul de detectare a atacurilor cibernice ca AI nu are nevoie de un set de date actualizate deoarece se dezvoltă în timp și nu din baze de date existente.

³ <http://www.fipi.org>, Protecția și securitatea informațiilor în spațiul cibernetic, 2010, p. 10-11, Răspunsul la Crimă în spațiul cibernetic, Securitatea în spațiul cibernetic, <http://www.fipi.org>, 2010, p. 10-11.

*** <http://www.fipi.org>, Răspunsul la Crimă în spațiul cibernetic, 2010, p. 10-11, Răspunsul la Crimă în spațiul cibernetic, Securitatea în spațiul cibernetic, <http://www.fipi.org>, 2010, p. 10-11.

John F. Hultquist, What is a cyber attack? Recent examples show disturbing trends, US Cyber Center, <https://www.uscybercenter.org/attack/>, 2017, 4 ways new cyber attacks could look like show disturbing trends from, accesat la 20.06.2017.

■ sistemele de apărare cibernetică clasice sunt reactive adică trebuie atacate înainte ca un sistem să poată fi oprit. Astfel este necesară o primă victorie în timp ce sistemele cu AI sunt proactive

■ față de apărarea cibernetică clasică, care utilizează „cloud computing” și rețele de conexiune la rețea (internet), sistemele care au încorporat AI asigură același nivel de protecție și sistemelor informatice independente

■ sistemele de protecție cu AI au nivel de expunere foarte redus față de bazele de date și servicii umane) des întâlnite în metodele clasice

Concluzii

Până în prezent, cei mai periculoși agresori în domeniul cibernetic sunt statele care nu recunosc public aceste activități. Spionajul și sabotajul de război se desfășoară în domeniul cibernetic vor fi revendicate pe viitor de rețelele criminale de terorism sau chiar de hackeri.

Astăzi avem o acțiune hibridă de a se adapta la contextul sfidător și de a utiliza în mod sincronizat experiențele convenționale cât și neconvenționale într-un mod unitar. Zădărnici în lupta cu securitatea informațională în spectru complet ajungem prin creșterea simularilor care se bazează pe experiența evenimentelor trecute și pe tehnologii și bazate pe munca unor specialiști atât în domeniul IT cât și în domeniul informațiilor din general.

Se lucrează mult la nivel mondial, ca și național, de adaptare la noile provocări de securitate prin implementarea unor structuri specializate în proiectare și execuția operațiilor în spațiul cibernetic, ca și construirea unui hub de know-how în securitate cibernetică care să integreze cunoștințele marilor companii și marilor producători de software anti-malware cu specialiști din sectorul public.

Considerăm că trebuie intensificate campaniile de educație cibernetică a publicului larg pentru atacuri cibernete precum campaniile recente de CERT-RO, campania de conștientizare împotriva malware-ului pe dispozitive mobile, campania de prevenire a criminalității informatice în rândul tinerilor, campania de conștientizare în relaționarea cu suportul tehnologic. Orice persoană din spațiul cibernetic poate intra în sfera de influență a unui agresor cibernetic, devenind sursă de informație și de putere pentru acesta.

Nu trebuie trecut cu vederea faptul că informația nu și-a atins potențialul maxim în spațiul cibernetic. Adevărata revoluție informațională va fi provocată de „chips” și de combinarea cu „cloud computing”, și multe produse tehnologice care vor utiliza cunoștințele neutilizate de date și informații. Acestea vor constitui central de trîntire pentru cercetătorii științifici, teoreticieni, și agresori hibridi deopotrivă, deoarece relațiile se desfășoară în doi timpi: numita problemă se atace

Artur Văduva, „Apărarea cibernetică și inteligența artificială”, Nr. 1 R1, https://www.researchgate.net/publication/317116116_ciber-security-and-artificial-intelligence, accesat la 21.05.2016.

15. FRUHLINGER, Josh. "What is a cyber attack? Recent examples show disturbing trends." *CNN Online*. URL: <https://www.cnn.com/2017/05/02/tech/cyber-attacks/index.html>

16. FLUKYAMA, Francis. "The Post-Truth Society." *Stanford Freeman Spogli Institute*. URL: <https://is.stanford.edu/news/post-truth-society-05-17-2016>

17. GROSSE, K. Gabriela. "INTERNET – istoric, evoluție, perspectivă." *Universitatea de Vest din Timișoara. Facultatea de Sociologie și Psihologie*. URL: <http://constanța.univ-timisoara.ro/uploads/efc/resources/pdf-oninternet-evolutie-perspective.pdf>

18. NICOLAESCU, C. George; SIMULEANU, Vănela. *Rețeaua internă: extensia și informatică*. Editura Universității Naționale de Apărare "București 2016"

19. VÂRLEA, Dumitru. "Protecția și securitatea sistemelor informaționale." 2007, pp. 8-9. URL: http://www.teia.ro/doc/12_e_Securitatea_sistemelor_informatice.pdf

20. SCHWARTZ, John. "Investigarea internetului cu memorie a costat consumenților o încălțătură de zăpădă." *The New York Times*, 04.09.2010. URL: <https://www.nytimes.com/2010/09/04/business/giving-web-a-memory-costs-users-privacy.html>

21. SĂLĂ, Andreia. "Post adevărul: o alegere a societății." *Studia*, nr. 19, p. 1-11. URL: https://www.academia.edu/3776673/Post_adevarul_o_algere_a_societatii

22. SĂLĂ, nr. 19. Andreia-Monica Stancu. "Adevărul și post-adevărul." URL: https://www.researchgate.net/publication/333371302_Cyber_security_and_artificial_intelligence

FORȚELE AERIENE ROMÂNE LA 16 ANI DE LA INTRAREA ÎN ALIANȚA NORD-ATLANTICĂ – RĂSPUNZÂND PROVOCĂRILOR ACTUALE ȘI PREGĂTIND STRUCTURA DE FORȚE PENTRU VIITOR

Dominul general-maior dr. Viorel PANA,
șeful Statului Major al Forțelor Aeriene

strategice. În acest context, cum apreciați în calitate de viitoare acțiuni desfășurate de forțele din subordinea dumneavoastră în sprijinul Ministerului Sănătății, al unităților centrale și locale?

● **Impact strategic (IS):** Simptomele pandemiei COVID-19, din punct de vedere al impactului strategic, sunt următoarele: creșterea importanței și a rolului forțelor aeriene în asigurarea securității naționale și în timpul de pace, creșterea rolului de apărare teritorială, asigurarea securității aerului și a libertății traficului aerian și a securității în spațiul aerian, asigurarea securității în spațiul aerian, asigurarea securității în spațiul aerian, asigurarea securității în spațiul aerian. În contextul situației actuale, în urma pandemiei COVID-19, stim că ambele state în raport teritorial, alături de statele din jurul nostru, au participat, cu succes, la lupta interinstituțională împotriva acestei pandemii, sprijinind eforturile autorităților centrale în achiziția și aducerea în țară de medicamente și materiale medicale de protecție din diferite state, unele situate la distanțe

Domnul general-maior dr. Florin PĂVĂ, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene (FPA). În primul rând, as dori să menționez că Forțele Aeriene Române au acționat în baza unor planuri de măsuri dezvoltate la nivelul Statului Major al Apărării și al Ministerului Apărării Naționale pentru implementarea diverselor categorii de forțe precum și la nivelul structurilor centrale. Specif pentru Forțele Aeriene în planul acțiunilor conține desfășurare în punctele de prezență cu forțele Ministerului Afacerilor Interne au fost în misiuni de transport aerian a persoanelor suspecte sau infectate cu SARS-CoV-2, ansamblu de repatriere a cetățenilor români din zone grav afectate de această pandemie, misiuni de transport a materialului sanitar atât de necesare în această perioadă și, în ultimul rând, misiuni prin care am fost sprijiniți noștri cetățeni ai Republicii Moldova. În acest context, Forțele Aeriene au planificat și executat peste 16 mii ani de transport evacuare a cetățenilor români din țările cu grad ridicat de risc și peste 15 ansamblu de transport de echipamente medicale ca Germania, Italia, Coreea de Sud sau Spania.

De asemenea, Forțele Aeriene au asigurat sprijin logistic necesar misiunilor punctelor de triaj în incinta unor spitale din țară precum și sprijinul acordat autorităților locale pentru amenajarea centrelor de carantină.

- **IS** Pe durata de cinci luni v-ați confruntat cu multe provocări. Care sunt cele mai importante realizări militare și unde în acest proces ați fost mai mult decât în timpurile de pace? Care sunt cele mai mari provocări? La ce ați învățat din aceste experiențe de misiuni?

FPA Pentru obținerea de timp rapid în această perioadă putem remarca timpul foarte scurt avut la dispoziție pentru planificarea și executarea misiunilor de transport ca să dăm prima fază a stării de urgență când neexistau mijloace pentru asigurarea de protecție fizică a ambulanțelor era mai simplă decât astăzi. De asemenea, executarea unor misiuni fără escadră a dus la acumularea obuzelor, truse și pistolete a echipajelor iar la misiunile de transport aerian a pacienților COVID-19 purtarea echipamentului special de protecție de către echipajele a dus la restrângerea libertății de mișcare și la un anumit disconfort.

Pentru desfășurarea și executarea în cele mai bune și sigure condiții a misiunilor de zbor au fost luate o serie de măsuri de siguranță care să asigure protecția echipajelor dar în același timp și a pasagerilor care se află în aeronavele Forțelor Aeriene. Astfel, atât membrii echipajului, cât și pasagerii sunt în permanență echipați cu măști și masca de protecție păstrează o distanță fizică pe tot traseul de zbor iar atunci când am executat misiuni care au presupus asigurarea transportului aerian pentru persoane suspecte sau infectate cu SARS-CoV-2 am asigurat camere izolate speciale (cablotele) care au fost montate în

memoria aeronavelor echipate nu a intrat în contact cu persoanele respective și din noul pe tot timpul maxim a fost echipat cu echipamente speciale de protecție iar după fiecare misiune s-a executat decontaminarea și apoi a aeronavelor și a echipamentului membrilor echipajului.

- ❶ **IS:** *Din această perspectivă complexă cum vedeți situația actuală în țara noastră în prezent în regiile lumii? Dar la nivelul României?*

IP: Situația este foarte complexă și volatilă în prezent, deoarece tot timpul apar noi surse de informații și neamocul meu. Tasa de mortalitate este foarte mare și din stăruie fără să știm care va duce la marea înfrângere a acestui virus. Dar chiar și așa este un fenomen greu de controlat care afectează oamenii din toate categoriile de vârstă și puțin pentru o perioadă va trebui să învățăm să conviețuim cu acest virus și să ne adaptăm stilul de viață și obiceiurile de zi cu zi la această nouă realitate.

Nu în România dar peste tot în lume există transmitere comunitară și apar tot felurile de infectare dar prin aplicarea acestor măsuri de distanțare și sănătate și prin conștientizarea la nivel mondial a necesității implementării acestora va scădea foarte mult și va exista în primul rând o prestație asupra sistemului sanitar și se vor putea realiza o serie de măsuri răspândire și amplitudine în prevenirea și combaterea noului coronavirus SARS-CoV-2.

- ❷ **IS:** *Cum apreciați cooperarea inter-instituțională la nivel internațional în lupta împotriva pandemiei și efecturile depuse pentru întărirea și consolidarea în viitor a relațiilor noastre fiind un parteneriat în fața acestei crize?*

IP: Având în vedere responsabilitățile Ministerului Apărării Naționale prevăzute de reglementările din domeniul situațiilor de urgență și de apărare națională la nivelul Ministerului Apărării Naționale au fost concepute planuri și măsuri care au stabilit foarte clar modul de cooperare atât între diverse structuri componente cât și cu structurile aparținând Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Sănătății. Cooperarea la nivel interministerial a fost în permanență și s-a desfășurat în condiții foarte bune în special pe timpul stării de urgență și a continuat și la un nivel mai scăzut din punctul de vedere al punerii în aplicare timpului stării de alertă.

Astfel, structurile din Forțele Armate au executat un spectru larg de misiuni din care putem menționa:

efectuarea măsurilor epidemiologice în Vama Europei;

măsurile de asigurare a ordinii și siguranței publice în cooperare cu personalul

MAI ca un număr de peste 750 de miliarzi și 70 de milioane de lei, în diferite garnizoane din țară,

preluarea în pază a unor obiective de la Jandarmeria Română.

- **IS:** *Este binecunoscut faptul că România are un istoric din subordonarea națională a marilor unități de securitate care derivă din Constituția Română cu privire la faptul că prin legea 74 din 1990 s-a pus în aplicare la nivel național sistemul de securitate în cadrul unităților subordonate organelor interne de securitate (SRI, Lăc, C.S.I., C.A.M. din serie) format de personalul din subordonație în a se putea realiza curățarea de murii prin scut de securitate și acțiunile de apărare în fața marelui război pe care s-a pus în aplicare sub aspectul de securitate din punct de vedere al contingentei forțelor de securitate în marșul MAI SAU MAI.*

IP: În perioada septembrie 2019 – octombrie 2020 Forțele Aeriene Române participă la Misiunea de Stabilizare Integrată Multidimensională a Națiunilor Unite – Misiune (MISMA), ca un detașament de 4 elicoptere și 120 de militari.

În an precedea cu o situație extremă în care mobilizarea este atât din cauza condițiilor și a infrastructurii aproape inexistente, cele patru elicoptere IAR 630 Puma I RM reprezintă o capacitate esențială pentru sprijinul elicopterelor ONU de stabilizare a zonei. De asemenea, executarea misiunilor de evacuare medicală MI-DVA, CASI-VAC, transportul și tratarea pacienților medicali și asigurarea observării în conformitate cu procedurile și metodele ONU.

În perioada octombrie 2019 aprilie 2020 detașamentul de Camionuri Puma I rotative I-a, elicopterele 95 de noaptea de luptă MI-DVA, CASI-VAC, recuperare, evacuare și supraveghere, patrulare, transportul și pasageri, amplasat 740 de ore de zbor. Au fost executate și două misiuni de patrulare cu durata de maxim 90 de ore în timpul operațiilor ONU din alte sectoare Moph și Kidal.

Un rol și de mare importanță în acest an îl reprezintă hospitalizarea cu succes a răniților și înfrângerea aceluși scandal al tinerilor militari din cadrul a doua Detașamentului de patru elicoptere AR 330 Puma I RM din cadrul MAI în cadrul misiunii MISMA, acțiunile care continuă cu prezența funcționarilor din rotația II-a.

- **IS:** *Dimensiunea generală a sistemului de ambulare și angajamentelor României în cadrul NATO de a avea o poziție din PIB pentru apărare împotriva amenințărilor și pentru înfrângerea și prevenirea defecțiunilor primare a peste 100 de miliarde este procesul de dezvoltare și modernizare a F4 române și care ar fi prioritățile acestui proces?*

buia și pregătirea personalului în scopul de a apăra spațiul aerian național și obiective militare și civile strategice. Primele patru sisteme sunt așteptate a fi livrate până la sfârșitul anului 2022, iar primul dintre ele a fost livrat în luna septembrie a acestui an.

Majoritatea celor două sistemele de armă integrate de apărare aeriană de rază scurtă cu rază foarte scurtă, **SIORAD** și **SHORAD** suntuate în considerare a fi achiziționate deoarece România este decisă să implementeze concepții noi pentru dezvoltarea de apărare împotriva rachetelor (AAMD).

Avem în derulare un program de modernizare pentru escadronul IAR 90. Scopul nostru este de a moderniza douăsprezece escadronuri pentru a avea dispoziție platformă actualizată pentru misiunile de timp de război pe teritoriul național pentru a sprijini acțiunile centrate și deosebi în caz de situații de urgență și pentru a participa la misiunile de menținere a păcii ale ONU, ca parte a angajamentului românesc în Republica Mal.

Avem și un program de modernizare a aeronavelor IAR 99. Scopul platformă de pregătire avansată. Deoarece avem în inventarul nostru de avioane scutrit IAR 99 necesită o reconfigurare a sistemelor pentru a se decontolul zborului pentru a asigura o tranziție mai ușoară a pilotilor către F-16. Programul vizază modernizarea a zece aeronave IAR 99. Scopul este de a îmbunătăți performanțele având ca scop creșterea fabricării motorului și sistemelor de bord și extinderea ciclului de viață al aeronavei. Acest program de modernizare va implica capacitatea tehnologică națională.

În scopul realizării unui sistem C4ISR fabric și echipate au fost achiziționate platforme de înregistrare precum și unități de radar de corăbire cu 1000 Antene active montate pe aeronave tipuri de data de radar de mare capacitate de semnificativitate radar (TPS-77) și suprasensibile radar (TPS-79) (TPS-79), Gap Filler și TPS-77.

De asemenea, avem în vedere modernizarea flotei de transport prin achiziția aeronavelor C-27J și a elicopterelor Buză 90 Transport Aeri și elicopter.

- **IS:** În acest context, în ce măsură sunt în prioritate și priorități pentru România achizițiile de personalitate și echipament de apărare aeriană și de apărare la nivel național? Cum vom putea realiza misiunile de Forțe Aeriene în condițiile prezente proprii?

IP: În primul rând, aș dori să precitez că misiunile de Forțe Aeriene au fost executate fără întrerupere de Forțele Aeriene Române la standarde NATO încă din 2004 de la accesarea României în Alianța Nord Atlantică. Faptul că acum stătim pe țări puțin dezvoltate care au executat misiuni în propriul nostru nume de la începutul serviciului de luptă Forțele Aeriene. Majoritatea din armata 94 și până în prezent chiar și în condițiile actuale cauzate de pandemia generată de

noastră corăbii ruse. Forțele Aeriene s-au axat pe îndeplinirea obiectivelor stabilite, precum și a mai importante în vederea executării Serviciului de luptă permanent în special Serviciu de Luptă – Poliție Aeriană, sub comandă NATO, cu aer-marele rolul F-16 Fight on Foe on. Asistența de Poliție Aeriană exercitată prin forțe proprii este suplimentată prin desfășurarea în România a misiunilor de Poliție Aeriană în vederea enhanced Air Policing-ului, asigurându-se astfel punerea în practică a măsurilor de asigurare la nivel a nivelului. Alături de vederea asigurării securității și stabilității în zona Mării Negre și pentru menținerea suveranității spațiului aerian al României și al NATO în zona de sud a Europei.

Revenind la procesul de pregătire și instruire a personalului Forțelor Aeriene Române, consider resursa umană ca un factor esențial și vreau să adăugăm acest lucru fiind una dintre prioritățile care ca personalul va fi instruit și pregătit pentru a face față provocărilor viitoare. Având în vedere acest lucru, ofițerii subalterni au servit în afară de angajarea și participarea în programe de pregătire care se desfășoară de a lungul carierei lor. Analizăm corectitudinea metodelor de instruire și programul de instruire pentru a vă asigura că odată cu creșterea nivelului de instruire și pentru a ne asigura că avem personalul pregătit care să aibă dezvoltate corect în timp util pentru a executa o misiune la cea mai eficientă manieră.

- **IS:** *Știu că un general este demis din România cu o mare căpătâșie, este o mare sumă de bani, și am văzut în ziarele noastre că sunt în discuție de speșie din Irak, Afganistan, Bosnia, și în Irak. Către ce țară există o așa perspectivă? În ce țară și în ce țară este prezentă cauze în România. Care este o altă cauză în discuție, este o altă cauză în discuție în baza militară de la Campia Turzii?*

IP: Nu trebuie să uităm că am avut un schimb de un partener strategic. De când ne alăturăm, un partener care prin prezența trupelor sale pe teritoriul nostru, este în termenii scurți pentru diverse exerciții sau activități desfășurate în comun, cum este cazul la baza aeriană de la Campia Turzii. În prezent, cum este cazul trupelor statelor în baza aeriană de la Mihail Kogălniceanu de pe lângă și noua structură forțelor proprii cu un partener experimentat și înțelegând diverse zone operaționale de pe întregul glob. Prezența trupelor americane adăugă și înțelegerea unui mesaj strategic, acela că nu suntem singuri, că suntem parte a unei mari puteri care alina politica militară. Prin acest lucru adăugă după sine dezvoltarea de noi capacități și concepte și dezvoltarea unor relații de cooperare la un alt nivel foarte înalt.

- **IS:** *Vă rugăm să acceptați translatarea din limba engleză în română și să ne dați un răspuns la întrebările pentru dumneavoastră și structurile subordonate.*

această perioadă tulbură caracterizată de rupți împotriva pandemiei pricinuite de noul tip de coronavirus.

IP: Ai dat răspunsul încă din formularea întrebării: o perioadă tulbură, marcată de incertitudini care nu au cum să nu te afecteze. Dar forțele armate ale Forțelor Aeriene au devenit că sunt pregătite și antrenate să acționeze pe baza unor metode și proceduri împotriva unui adversar nevăzut și încă necunoscut, care a fost prin surprindere prin rapiditatea și agresivitatea răspândirii sale o rețea încrețită. În același timp, sentimentul nostru și antrenat să se adapteze să acționeze în cunoașterea de apăsătoare informațiilor și de nesiguranță atât fizică, cât și informațională și să-și asume cele mai bune decizii pentru îndepărtarea cu succes a răsunetului evenimentelor, dar și a sarcinilor de zi cu zi.

- ❶ **IS:** În final, mulțumim-vă pentru afecțiunile și sprijinul dumneavoastră față de polițiștii care au fost în primul rând alături Subcomandantul Alina și al Forțelor Aeriene, cu siguranță vă mulțumim în mod special colaboratorilor și colaboratorilor și pentru dialogul strategic.

IP: Misiunea executată de Forțele Aeriene Române în decursul ultimilor ani a respectat atât și de partenerii din NATO, au confirmat faptul că suntem o stabilă unitate forțe europene în cerințele și misiunile Aviației Nord-Atlantice, care este o forță orientată și rapiditatea transpunerii în acțiune a deciziilor. Avem o experiență în rezervă de structurile de conducere ale NATO. Ne-am dezvoltat în mod continuu capacitatea, valoarea adaptabilității profesionale noastre. Am devenit prin misiunile pe care le-am executat faptul că Romanii reprezintă un partener de încredere care și respectă angajamentele asumate atât față de Aviația Nord-Atlantică, cât și față de Organizația Națiunilor Unite, contribuind activ la procesul generării de securitate.

Vom continua să îmbunătățim și să ne dezvoltăm capabilitățile de luptă în vederea apărării valorilor noastre naționale și ale statului de drept și, în același timp, să respectăm angajamentele asumate de țara noastră la nivel internațional pentru creșterea securității regionale și a zonei de Sud-Est a Atlanticului Nord-Atlantic.

De asemenea, vă asigur pe călduroso dumneavoastră că în patrulele Aviației, Vânător și Căpitanii îndreptându-se în vreme și vreme, Forțele Aeriene Române vor fi mereu la înălțime, pentru a apăra cerul senin!

FORȚELE TERESTRE – TRADIȚIE, REZILIENȚĂ ȘI INOVARE

Domnil general-maior Iulian BERDILĂ, Șeful Statului Major al Forțelor Terestre

● **Impact strategic (IS):** *Stimate domnule general-maior Iulian Berdila, ați preluat de curând conducerea Forțelor Terestre (FT), după o perioadă la comanda Comandamentului Diviziei Multinaționale de Sud-Est (HQ MND-SE) cea mai importantă mare unitate tactică luptătoare, constituită de Armata Română și pusă la dispoziția Alianței Nord-Atlantice. De asemenea, Forțele Terestre, alături în subordinea dumneavoastră, au participat cu succes la efortul interinstituțional împotriva pandemiei de COVID-19, pe întreg teritoriul țării. În acest context, cum apreciați, în câteva cuvinte cooperarea și acțiunile desfășurate de forțele din subordinea dumneavoastră în sprijinul Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății și administrației locale?*

Domnil general-maior Iulian BERDILĂ, Șeful Statului Major al Forțelor Terestre (IB): Forțele Terestre s-au adaptat rapid la noua realitate și am intervenit acolo unde ni s-a solicitat sprijinul. Ca parte a efortului interinstituțional, Forțele Terestre au executat o gamă variată de misiuni, precum patrulare de prezență, preluarea în pază a unor obiective și alte misiuni în sprijinul Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății și administrației locale, structuri cu care am cooperat excelent.

● **IS:** *Unde au fost triumfante creșterile majore și unde considerăm că a fost concentrat un efort mai mare pe timpul acelor acțiuni de sprijin?*

IB: Desigur că au existat situații în care am întâmpinat provocări generate în primul rând de caracterul mediu al consecințelor pandemiei, a cărei a trebuit să ne

domnul Nicolae Ciucu, ați participat la ceremonia de înființare a Sălii a unui nou comandament multinational, aliat pe teritoriul Romaniei – Comandamentul Multinațional de Corp de Armata de Sud-Est (HQ MNC SE). Din perspectiva dumneavoastră, de ce ai Fortelor Terestre, vă rugăm să ne spuneți câteva detalii legate de importanța acestui comandament multinational?

IB: În contextul dinamicii mediului internațional de securitate și a cererilor cu angajamentele internaționale asumate de armată, România a recunoscut nevoia unui cadru de consolidare a competențelor și contribuției în regiune. Astfel, România și-a asumat responsabilitatea pe teritoriul național a unei capabilități multinaționale de comandă și control în domeniul terestru – HQ MNC SE – care va fi pusă la dispoziția NATO.

HQ MNC SE va avea statutul de comandament militar internațional, ca element al Structurii de Forțe a NATO, și va constitui un element esențial important în planul capacității, coordonarea și conducerea activității de instruire și evaluare în cadrul său.

- **IS:** În final, mulțumindu-vă pentru afecțiunile și sprijinul dumneavoastră față de activitatea care este în desfășurare în cadrul Statului Major al Fortelor Terestre, vă rugăm să împărtășiți un mesaj către cititorii revistei Impact Strategic.

IB: Dorim să îi reasigurăm pe cititorii dumneavoastră că Fortele Terestre rămân dedicate implementării angajamentelor asumate de țara noastră – cadrul NATO/EU – prin continuarea activităților de instruire specifică atât la nivel național, cât și la nivel aliat – și vederea creșterii capacității de a răspunde rapid și eficient întregului spectru de provocări.

În final, îi informăm pe cititorii noștri că urmează, într-unul dintre numele și datele ale revistei, un interviu distinct cu domnul general maior cu un război în pregătire, dotări, modernizări și instruire personală al aparținând Forțelor Terestre.

FORȚELE NAVALE LA 160 DE ANI DE EXISTENȚĂ

**Domnul contramiral Mihail Panait,
șeful Statului Major al Forțelor Navale**

● **Impact strategic (IS):** *Simule domnul contramiral Mihail Panait, șeful Forțelor Navale Române (FNR) o categorie de forțe deosebit de complexă și de importantă în ducerea acțiunilor militare atât pe timp de pace, cât și în situații de criză și în război, contribuția acestora fiind decisivă în spațiul operațional modern.*

Domnul contramiral Mihail Panait (MP), Șeful Statului Major al Forțelor Navale (SSMFN). Forțele Navale Române execută acțiuni și misiuni specifice în conformitate cu obiectivele politicii de apărare și prioritățile acestora, principiile și conceptele Strategiei Naționale de Apărare a României ale Doctrinelor Armatei Române, exercită le medierea de securitate și întăririi autorităților constituționale abilitate.

Parlamentul României, Președintele României, Consiliul Suprem de Apărare a Țării, Guvernul României, Ministerul Apărării Naționale.

Forțele Navale Române reprezintă o categorie de forță importantă pentru Armata României, cu un program ambițios de modernizare a capacităților sale, cu o serie de obiective clare de acțiune. În primul rând, ne dorim ca aceste instituții să poată desfășura și pe care le-am planificat în conformitate cu planul cu principalele activități sau cu prioritățile de construcție ale unităților din cadrul Forțelor Navale Române să fie îndeplinite în siguranță.

- **IS:** *Anul acesta marchează 160 de ani de la înființarea Forțelor Navale Române. În acest context, ne putem spune cum raspundem în prezent, în prezent, la marile unități navale, la noile resurse și amenințări la adresa apărării și securității naționale.*

FNR se concentrează pe modernizarea și transformarea acestor categorii de forțe pentru a fi în măsură să acționeze ca o structură credibilă, capabilă să contribuie la securitatea partenerilor euroatlantici. Astfel, pentru prima dată în istoria sa, în semestrul I 2020 Forțele Navale și-au asumat comanda grupării navale permanente NATO – SNAKSIK² prin asigurarea și amburarea comerțului și statului-major al grupării la bordul Puntorului de mine și piase^{3,4}. Alina Ciocan, fost Comandant Băscu⁵. Asumarea comenzi unei grupări naționale care are drept obiectiv menținerea capacității de apărare și de reacție imediată a NATO în zona și care este responsabilă de demonstrarea determinării Forțelor Navale de a fi parte activă în efectuarea și de susținere a procesului de penetrare a forțelor în cadrul implementării măsurilor de asigurare a aliaților prezenți în zonă și descurajare.

Un alt aspect important lucru însă pentru Forțele Navale Române este faptul că în fiecare navetă care execută aceste misiuni operaționale și exerciții sunt incluși ofițeri, maeștri militari sau soldați grațiosi profesioniști care, printr-o dăruire deosebită printr-un efort continuu reușesc să se îndeplinească misiunea și să realizeze cu mandrie a călătorii psihologice Românilor. Faptul că pe bordurile navetelor din Forțele Navale Române de mare și fluviu scrie: Onoare și Patrie este un lucru care mă doare să îl scriu și transmit către toate celelalte din Aliat.

- **IS** *Din acest raport expun în compitate, de punct de punct, izvoarele informaționale care au servit la implementarea strategiei de Apărare Națională a României în cadrul Alianței NATO. Vezi: (RI-MN) în sistem european european, 1 octombrie 2019.*

MP RI-MN are importanță strategică deosebită nu numai pentru națiunea noastră, dar și pentru întreaga spațiu euroatlantic. RI-MN la rândul său este deosebit de semnificativ și stabilizat pentru comunitatea transatlantică, apoi pentru care reprezintă o provocare strategică pentru întregul spectru internațional (la nivelul NATO). România are responsabilitatea de a fi fațetă de securitate în regiune și de a susține Alianța pentru îndeplinirea obiectivelor de securitate la nivel mondial.

Faptul că suntem angajați într-un efort euroatlantic deosebit, cu o parte purtătoare în cadrul exercițiilor naționale, a celor multinaționale și internaționale, a operațiilor și misiunilor în teatrele de operații este un element determinant pentru FNR, un lucru care ne obligă să ne unim cu alții în același timp.

Prima direcție de acțiune pe care as dorim să o dezvoltăm în acest sens este să reușim să ne îndeplinim toate angajamentele asumate și misiunile îndosiate în cadrul NATO și al UE și să dezvoltăm printr-o planificare încoerentă, programul cu prime părți activități pentru următoarea perioadă, pentru anul de instrucție 2021, dar și cu o viziune pe termen lung până în anul 2025.

- **IS** *În actualul context internațional, cine poate spune că România nu a câștigat în primul rând la Marea Neagră? Că este o oportunitate unică, nu o oparte caducă, în dezvoltarea țării? Că este un proiect de țară în dezvoltare? În Marea Neagră stă viitorul nostru și de succesul depinde totul. (Irina București)?*

MP: Marea Neagră reprezintă o gară dintr-o Europă de sud-est, o gară din Orientul Mijlociu și Marea Mediterană, fiind în același timp și o zonă de demarcație între zona Europeană, spațiul ex-sovietic și NATO. În noua Strategie de Apărare a țării este specificat faptul că Republica Mării Negre este de interes strategic pentru România și trebuie să fie un spațiu sigur și productiv, aspect care se reflectă pe secolul alfa națională. România are interes să contribuie la creșterea de producție și servicii pentru și dintr-o zonă care este o zonă atrăgătoare de securitate și stabilitate. Această regiune trebuie să fie o zonă stabilă, democrație și prosperă, care să fie strâns conectată la structurile europene și globale.

Având ca scop asigurarea Mării Negre, este esențială abordarea cuprinzătoare, coerentă și coordonată a tuturor vectorilor de securitate regională.

Realizarea proiectelor de dezvoltare stabilizată în Marea Neagră presupune un set de schimbări parțiale în înțelegerea marilor actori. Având în vedere că la momentul actual există divergențe cu privire la rolul NATO și proiectelor de dezvoltare cuprinzătoare aparținând statelor riverane Mării Negre, cel mai apropiat Mădurea Ungarie, țara noastră are în vedere o serie de măsuri care pregătesc să susțină stabilitatea regională în Marea Neagră.

În acest context, Marea este platforma pe care se reînnoiesc cele 2 state membre grupului de afiliație maritimă Adriatic-Baltic și Neagră-Azică, în cadrul căruia se află Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia și Bulgaria, având ca principal obiectiv creșterea legăturii între aceste state. Principalele direcții de acțiune sunt promovarea dezvoltării economice, creșterea securității și cooperării și consolidarea cooperării transatlantice. Securitatea regională în România în 2018 a avut drept obiectiv obținerea de proiecte privind interconectarea în domeniile transportului energetic și digital.

Prin proiectele avute în vedere se află și implementarea BRI A-Bulgaria-România (gărată Austria) proiect care prevede traversarea canalului Dunăre-Mare Caspice și din perimetrul de frontieră ale zonei economice exclusive a României la Marea Neagră către restul Europei. Un alt proiect de prioritate este interconectarea la nivel regional – E-A-Road DANUBE care are ca principal obiectiv reabilitarea și îmbunătățirea canalului de transport pe Dunăre. Chiar și noul proiect Dunăre-Galati-București poate contribui la interconectarea pe

- sistemul de instalații mobile de lansare rachete navale – realizarea unei capacități de apărare împotriva navelor de suprafață, compusă din două baterii cu câte două lansatoare de rachete antinavă și o rachetă antinavă – în perioada 2024-2025 cu fonduri alocate din bugetul SMF (resursă C 2 din buget), contractat de tip LOA prin Programul FMS estimându-se a fi servit până la sfârșitul anului 2020, de către guvernele SUA și României,

- reparații, capabile și modernizările platformelor navale și aeriene (reparații capitale, revizii majore cu modernizările platformelor navale și reparații capitale la elicopterele IAR PLUMA Naval)

Acțiunile primare de înregistrare modernizare sunt angajate în procesul de implementare a angajamentelor asumate de România în cadrul Alianței de programe de dezvoltare împreună cu partenerii strategici. SUA sunt alți parteneri care vizază implementarea unor pachete de capacități în cadrul proiectului de cooperare NATO în securitate (NSIP) precum și participarea în consorțiu a unităților de cercetare dezvoltare din structurile SMF în programe de cercetare dezvoltare inovare la nivelul NATO și UE.

■ **IS:** *Ante o serie de oportunități oferite de Armata Română și capacitatea de înregistrare în cadrul Alianței de programe de dezvoltare împreună cu partenerii strategici, SUA sunt alți parteneri care vizază implementarea unor pachete de capacități în cadrul proiectului de cooperare NATO în securitate (NSIP) precum și participarea în consorțiu a unităților de cercetare dezvoltare inovare la nivelul NATO și UE.*

ASP: Cu răspuns la schimbările capote de securitate și armate a determinat necesitatea de securitate din vecinătatea estică a Alianței NATO începând în 2004 un amplu proces de adaptare a posibilităților defensive de descoperire și apărare.

Prezența în cadrul Alianței de securitate pentru o serie de decizii care în cadrul structurilor NATO concepute în tranșe operaționale de restructurare de comandă și control și structuri de forțe, misiuni și operații sau exerciții Forțele Navale Române susțin participarea în cadrul inițiativelor NATO privind măsurile de apărare de asigurare pentru Toteia (TAMT) în contextul misiunii Grupului Naval Permanent ale NATO.

Totuși, în ultimii doi ani, s-a constatat o ușoară scădere în ceea ce privește numărul de scări ale acestor grupuri în Marea Neagră. Susținerea continuată asigurării unei prezențe maritime consolidate în Marea Neagră și în ultimul timp prin asigurarea unei prezențe în trei perioade distincte pentru detalierea de achiziții de distribuție în comun cu statele membre NATO riverane Mării Negre.

Asadar să subliniez atenția și efortul pe care îl acordăm pentru participarea activă și în cadrul inițiativelor UE-PESCO (Permanent Structured Cooperation CARD (Coordinated Annual Review on Defence) și EDF (European Defence

Fantei – respectiv în cadrul misiunilor și operațiilor derulate sub Pompa de Securitate și Apărare Comună (PSAC) – EU NAVFOR Atalanta, EU NAVFOR MED Horn.

În perspectivă, Forțele Navale Române intenționează să realizeze primul de participare la misiunile și operațiile sub conducerea UE – de la participarea activă cu personal de stat major la participarea cu capacități navale – pentru susținerea efortului european de construcție a unor capacități navale europene credibile.

În cadrul exercițiului Black Sea Rotational Force – coordonat de către Statul Major al Forțelor Terestre – destășurăm anuar la structurile Regimentului de Infanterie Maritim din cadrul Flotilei Fluviale – activități de instruire teoretică și practică cu infanteriști marini americani dislocați la baza militară Mihail Kogălniceanu.

IS: *Eu rog să ne acceptați în calitate de invitați într-un prim personaj și să ne dați o lecție de învățăminte pentru dumneavoastră și alții în ceea ce privește oină din aceste probleme, caracterizate de lipsa timpului și punerea de CCF-13-19.*

MP: Încă de la începutul decembrie, criza sanitară generată de pandemia de COVID-19 Forțele Navale Române au avut un rol activ în asigurarea măsurilor pentru implementarea prevederilor legislației naționale în domeniul. Asadar, să menționez câteva aspecte importante care sunt destășurate în cadrul instruirii structurilor subordonate mele și amintesc operațiunea Zarea Spiritului ROU II de la Constanța, precum și acțiunile de sprijin personal al Ministerului Apărării și Interioarelor în participarea din responsabilitatea Forțelor Navale.

În perioada stării de urgență, personalul din Forțele Navale a venit în sprijinul Ministerului Sănătății – Spitalului ROU II din București, precum și a unităților de vedere destășurării acțiunilor acestora în combaterea și amănarea date de această pandemie. Sunt conștient de faptul că misiunile au fost executate la timp și în volum complet, fără a afecta în mod semnificativ sănătatea personalului.

IS: *În final, mulțumindu-vă pentru ideile și sprijinul dumneavoastră față de proiectele care ne vor sta în atenția SMFV – a rugăm să transmiteți un mesaj caducatorilor și cititorilor revistei Impact Strategic.*

MP: Din postură de șef al SMFV, doresc să transmit tuturor cetățenilor României că echipajul Forțelor Navale Române este înaintea de toate al Statului al Patriei, cu o dispoziție permanentă de a asigura sentimentul de încredere și pace în zona de responsabilitate. Arătând că camarazii din Armata României și de partenerii sărăciți maritimi aiulării români contribuie la securitatea noastră prin activitățile

de instruire și de diplomatie navală, pe care le desfășoară constant, fiind în măsură, în orice moment, să reacționeze proactiv la crizele de securitate apărute. Acest lucru este realizabil, bineînțeles, datorită capacității noastre de adaptare la schimbările continue ale mediului de securitate, pe care ne dorim să o consolidăm nemincetă, prin profesionalismul de care am dat dovadă de-a lungul timpului.

GHID PENTRU AUTORI

Le mulțumim celor interesați să publice în revista științifică *IMPACT STRATEGIC* și le sugerăm atenției totodată aspectele pe care trebuie să le aibă în vedere la redactarea articolelor:

PRINCIPALELE CRITERII DE SELECTIE

- ✓ **Circumscrierea în aria tematică a revistei** – studii strategice și de securitate și în domeniile domeniilor actualizate politice, militare, economice și perspective industriale, securitate-apărare, geopolitică și geostrategie, afaceri internaționale, societatea informațională, problematica pacii și a războaielor, managementul conflictelor, strategii în domeniul securității cibernetice
- ✓ **Originalitatea** – argumentare proprie, caracter de nouă, să nu fi fost publicat anterior
- ✓ **Caracter științific academic al lucrării** – strictețe obiectivă, argumentarea afirmărilor și prezentarea tuturor resurselor bibliografice utilizate
- ✓ **Bibliografie relevantă**, care să cuprindă lucrări de prestigiu și surse recente, recentitate și normă modului prezentat în Ghid
- ✓ **Redactarea în limba română și în limba engleză** să corespundă standardelor academice
- ✓ **Adecvarea la normele editoriale adoptate de revistă**, expuse în continuare

DIMENSIUNEA ARTICOLULUI ȘI NORME DE EDITARE

- ✓ **Dimensiunea articolului** poate varia între 6 și 12 pagini (între 25.000 și 50.000 de cuvinte), inclusiv notele de subsol, bibliografia și figurile
- ✓ **Setări pagină**, margini 2 cm, format A 4
- ✓ **Articolul** se va scrie cu font Times New Roman, dimensiune corp 12, spațiere la 1 rând, cu diacritice
- ✓ **Denumirea fișierului** în limba română trebuie să conțină numele autorilor și titlul articolului și nu se scrie cu diacritice. Salvarea se va face ca document Word (.doc, .docx)

STRUCTURA ARTICOLULUI

- ✓ **Titlul articolului** centrat, scris cu majuscule bold, font 24
- ✓ **O prezentare de autor** succintă, care să cuprindă următoarele elemente: după caz – grad obținut, afiliu didactic, cercetare – afiliu științific, prenume, nume

funcția deținută la principala afiliere instituțională, în cazul doctoranzilor – domeniul cercetării, universitatea –, orașul, țara de reședință, e-mail.

- ✓ Un **rezumat** relevant, de circa 150 de cuvinte (caractere italice).
- ✓ 6-8 **cuvinte-cheie** (caractere italice).
- ✓ **Introducere/Considerații preliminare** (nu se numerotează).
- ✓ **Două-patru capitole**, eventual subcapitole.
- ✓ **Concluzii** (nu se numerotează).
- ✓ **Optional**, dacă se consideră util pentru argumentare, pot fi incluse în articol **tabele/grafice/imagini**, cu trimitere din text către acestea. **Pentru a fi asigurată lizibilitatea, acestea vor fi expediate redacției și separat, odată cu articolul, în format .jpeg / .png / .tiff.**

În cazul tabelelor, deasupra se scrie, „**Tabelul nr. X: titlu**”, iar în cazul imaginilor eg. hărți etc., dedesubt se scrie **Figura nr. X: titlu**. În ambele cazuri, se menționează sursa (dacă este cazul) dedesubt.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Conform cutumiei academice, nu se inseresează referințe bibliografice în Rezumat (Abstract) și Concluzii.

Articolul va cuprinde note de subsol și bibliografie, după modelul ilustrat în cele ce urmează.

Toute sursele bibliografice citate se indică în limba în care au fost consultate, cu transliterare în caractere latine, unde este cazul (de ex., în cazul folosirii caracterelor chirilice, arabe etc.). Pentru versiunea articolului în limba engleză este recomandabil ca titlurile lucrărilor în limba română să fie traduse, între paranteze, în limba engleză.

NOTE DE SUBSOL

Titlul unui articol se marchează cu ghilimele, iar numele revistelor și al cărților se marchează cu caractere înclinate (cursive) /italice.

Exemplu de carte: Joshua S. Goldstein, Jon C. Pevenhouse, *Relații internaționale*, Iași, Editura Polirom, 2007, pp. 37 - 45.

Exemplu de articol: Thomas Oatley, „Toward a political economy of complex interdependence”, în *European Journal of International Relations*, nr. 4/2019 (vol. 25), pp. 957-978.

Sursele electronice se citează cu toate elementele bibliografice disponibile, asemenea unei surse tipărite, la final regăsindu-se link-ul întreg, și data accesării.

Exemplu de articol preluat de pe Internet: John N. Nielsen, “Strategic Shock in North Africa”, în *Grand strategy: the View from Oregon*, 3.03.2011, URL: <http://geopoliticalcificus.wordpress.com/2011/03/03/strategic-shock-in-north-africa/>, accesat la 10.03.2019.

Exemplu de document oficial preluat de pe internet: Council of the European Union, *Council conclusions on the EU's comprehensive approach (Concluzii ale Consiliului privind abordarea cuprinzătoare a UE)*, Bruxelles, 2014, p. 1, URL https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/142552.pdf, accesat la 06.01.2018.

NOTA BENE: la scrierea notelor, se începe cu prenumele autorului, iar la finalul notei, se menționează și nr. paginii/paginilor.

BIBLIOGRAFIE

Se vor menționa toate lucrările studiate. Sursele se ordonează alfabetic, după numele autorului, scris cu majuscule, și se numerează.

Exemplu de carte: GOLDSTEIN, Joshua S.; PEVENHOUSE, Jon C., *Relații internaționale*, Iași, Editura Polirom, 2007.

Exemplu de articol: OATLEY, Thomas, "Toward a political economy of complex interdependence", în *European Journal of International Relations*, nr. 4/2019 (vol. 25), pp. 957-978.

Sursele electronice se citează cu toate elementele bibliografice disponibile, asemenea unei surse tipărite, la final regăsindu-se linkul întreg.

Exemplu de articol: NIELSEN, John N., "Strategic Shock in North Africa", în *Grand strategy: the View from Oregon*, 3.03.2011, disponibil la <http://geopoliticatus.wordpress.com/2011/03/03/strategic-shock-in-north-africa/>

EVALUAREA ȘTIINȚIFICĂ a articolelor se realizează, conform procesului *double blind peer review*, de către cadre didactice universitare și cercetători științifici specialiști în domeniul în care se circumscrie articolul. Identitatea autorilor nu este cunoscută de evaluatori, iar numele evaluatorilor nu este dezvăluit autorilor.

Concluziile raportului de evaluare sunt aduse la cunoștința autorilor, ele reprezentând argumentul pentru acceptarea/respingerea articolelor.

În urma evaluării, există trei posibilități:

- a) acceptarea articolului spre publicare cu atare sau cu modificări minore;
- b) acceptarea articolului spre publicare cu modificări/completări de substanță
- c) respingerea articolului.

Aducem la cunoștința autorilor că, anterior evaluării, articolele sunt supuse unui proces de analiză antiplagiat (www.sistemantiplagiat.ro).

TERMENE DE PREDARE

Articolele vor fi trimise în format electronic în limba română (spre a fi evaluate) la adresa de e-mail a redacției, impactstrategic@unap.ro.

Versionea în limba engleză a articolului se predă redacției în termenul stabilit de comun acord (termen standard: două săptămâni) și va corespunde sursei finale a materialului în limba română.

Traducerea în limba engleză (British English sau American English, respectând principiul consecvenței) trebuie să fie completă și corectă, corespunzătoare standardelor academice, întrucât ediția în limba engleză este indexată în baze de date internaționale și difuzată comunității științifice internaționale.

Primă articole pe tot parcursul anului.

NOTA BENE

Autorilor nu li se cer taxe pentru publicare și nici nu sunt remunerați.

Redacția își rezervă dreptul de a face sau de a solicita autorilor modificări ce se impun pe text.

Citatele din lucrări/documente oficiale (legi, tratate etc.) și din declarațiile existente în limba engleză ale unor personalități trebuie preluate ca utare din original.

Ghilmeelele se notează astfel: în limba română „...”, iar în limba engleză: „...”.

Materialele nu vor conține informații clasificate. Personalul militar și civil angajat al MAPN va trimite materialele destinate publicării însoțite de avizul structurilor de securitate al unității în care este încadrat autorul.

Responsabilitatea privind conținutul articolelor revine în totalitate autorilor, în conformitate cu Legea nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare.

Articolele publicate sunt supuse legii copyright. Toate drepturile sunt rezervate Universității Naționale de Apărare „Carol I”, indiferent dacă se are în vedere întregul material sau numai o parte a acestuia, în special drepturile privind traducerea, retipărirea, reutilizarea ilustrațiilor, citatele, difuzarea prin mass-media, reproducerea pe microfilme sau orice alt mod și stocarea în baze de date. Sunt autorizate orice reproduceri, fără perceperea taxelor aferente, dacă este precizată sursa.

Nerespectarea acestor instrucțiuni va atrage respingerea articolului. Trimiterea articolului către redacție constituie, implicit, acordul autorului în privința celor expuse.

Pentru mai multe detalii despre publicație, puteți accesa site-ul nostru, <http://impactstrategie.unap.ro/index.html>, sau puteți contacta redacția la adresa de e-mail: impactstrategie@unap.ro

EDITURA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE APĂRARE „CAROL I”

Director: Colonel Alin CRIVINEANU

Tehnoredactor: Andreea GÎRTONEA

Corector: Mariana ROȘCA

Coperta: Andreea GÎRTONEA

Lucrarea conține 114 pagini.

Tipografia Universității Naționale de Apărare „Carol I”

Șoseaua Panduri, nr. 68-72, sector 5, București

E-mail: editura@unap.ro

Tel: 021/319.40.80/215